NICOLAE TĂUTU

NIMENI N-A MURIT DE RÎS

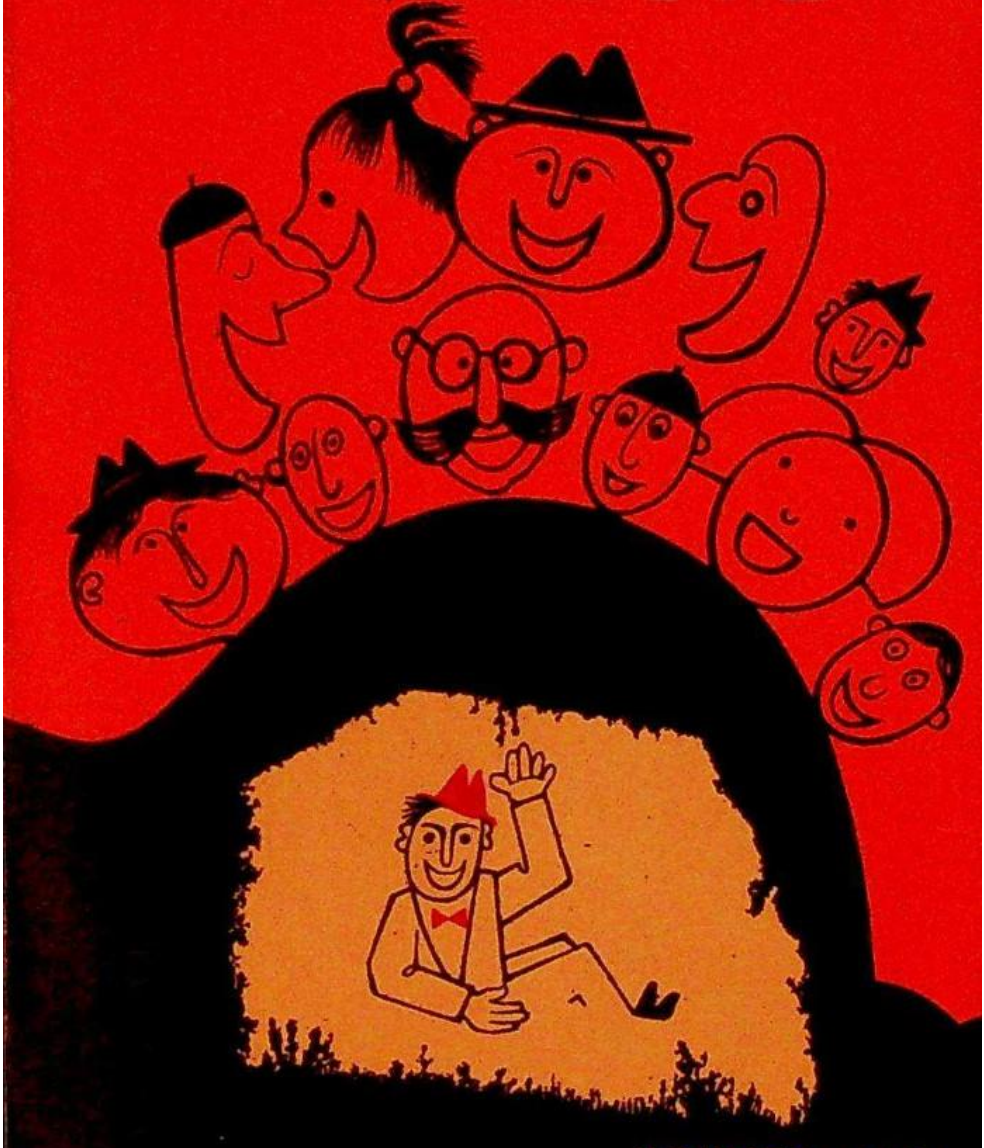

JUNIMEA • 78

NICOLAE TAUTU
NIMENI N-A MURIT DE RÂS

Ediţie îngrijită de
ŞTEFANIA TAUTU
EDITURA JUNIMEA IAŞI
1978

DIN PARTEA AUTORULUI

Mulţumesc, pe această cale, colegilor mei de scris (doar despre scriitorii adevăraţi m-am încumetat să scriu în această carte) că au luat glumele mele doar în… glumă, și nu s-a supărat niciunul. În viaţă e nevoie și de un zâmbet, măcar o dată pe an!

De aceea, le închin aceste pagini tuturor, de la Abăluţă și până la prietenul meu Haralamb Zincă.

Un gând pios pentru cei cuprinși între aceste coperţi și care au trecut alături, în camera de ceaţă și fum. Pe lespedea mormântului lor îmi depun inima mea curată.

Nicolae Tăutu

Cum am devenit brașovean

M-am înscris în Asociaţia scriitorilor din Brașov, ridicându-mi spectaculos prestigiul literar cu câteva sute de metri de la nivelul mării…

Și am venit cu o formaţie de scriitori, cu toţii suntem dornici de altitudine și ozon, în frunte cu prietenul meu Mini Rusu… Motivele care ne-au determinat la acest salt liric sunt multiple; eu am optat din următoarele cauze:

1. Doresc din toată inima să transformăm Tâmpa într-un veritabil Parnas, iar, în faza a doua, în sclipitor Olimp. Zeus se va afla în persoana lui Radu Theodoru, Hermes va fi ales tot Ion Grecea (face legătura cu Bucureștiul). Diana i se cuvine Ioanei Postelnicu, e sibiancă, iar Hefaistos va fi posesorul unei mefistofelice bărbi, Darie Magheru. Postul Venerei rămâne deocamdată liber. Se va ocupa prin concurs.

2. Pentru că la Brașov suntem mai puţini scriitori la număr, deci ședinţele vor fi mai scurte și activitatea mai eficientă.

3. Dacă la București, la patru sute de scriitori, se află treizeci și două (la ora când scriu) de grupuri și grupuleţe literare, la Brașov, la șapte membri ai Uniunii, erau numai opt grupuleţe (cineva avea o grupare de rezervă…) așa că ne-am hotărât cu toţii să împlinim o singură Asociaţie, unită și creatoare.

4. Pentru că la Brașov sunt mai puţini, dar mai obiectivi și autentici critici literali. La București, la fiecare scriitor, aveam doi critici și ar exista o singură soluţie

salvatoare: să se realizeze transplante de talent; poate atunci toţi criticii vor deveni poeţi cuminţi, prozatori silitori și dramaturgi sârguincioși, în zilele cu digestie bună.

5. Dacă de la București trebuie să mergi la creaţie la Sinaia, Brașovul este o imensă casă de creaţie, versurile atârnă ispititoare de arbori, de clădiri, de femei, numai să întinzi mina să le culegi. Humoriștii vor avea la dispoziţie oricând „brașoave" pentru vânători și pescari.

6. Am convingerea fermă că, în curând, Braşovul va mai primi o faimă, pe lângă fostul „Cerb de aur" al muzicii ușoare, și anume:

„Mistreţul de platină" pentru poezia grea. Căci, după cum bine sunteţi informaţi, nimeni nu a auzit vreun cerb cântând muzică ușoară (vorbesc de cerb la propriu, nu la figurat); deci să nu se supere dacă nu va vedea mistreţ scriind poezie grea, cel mult onirică…

7. Ne vom propune să rezolvăm cu competenţă și problema spinoasă a cinematografiei.

În studioul București intră în producţie pe an, să zicem, zece filme. Bun. Dar în studioul Bucureşti lucrează peste treizeci de creatori, regizorii, ajutori de regizori și operatori, gata, la orice oră din zi sau din Noapte, pe arșiţă sau de ger, vara sau iarna, toamna sau primăvara, să scrie un scenariu de film! Deci le mai trebuie lor încă douăzeci de filme pe an, cum să mai înceapă cineva din afară… Deci, vom institui la Brașov o școală de regizori și operatori de film pentru ca să avem și noi scenariștii noștri, „faliţii noștri" cum ar spune mustrător nenea Iancu (nu Traian, ci Caragiale!).

8. Personal, am făcut un schimb, sper în favoarea mea, renunţând la zgomotosul bulevard Magheru și intrând în raza de acţiune a celuilalt Magheru (Darie), pe care doresc să mi-l închipui mai moderat; ce naiba, suntem oameni ui barbă, nu mai suntem copii teribiliști să ne întrecem cu tobe violente…

9. Fug din București și din cauza unei cititoare care mă asaltează cu scrisori, semnate „Cogito ergo sum" (Platon). De aici, de la distanţă, pot să o rectific: „Cogito ergo sum" nu aparţine lui Platon, ci lui René Descartes, Parodiindu-l, Heine a conchis cu umor: „Iubesc, deci exist". Așa aș putea spune și eu Brașovului: „Sunt al tău, deci exist". Iar corespondentei mele explozive: „Dacă te mai citesc, nu mai exist"!

10. Și, în sfârșit, am devenit brașovean, mai înainte, de când am început colaborarea mea la Astra, de când l-am cunoscut pe tovarășul Șerrbănică (împreună cu întregul său complex…), de când am cunoscut nopţile și umbrele Brașovului, cerul cu stelele sale seducătoare, cele mai brumoase din lume, semnez aici cu inima toată.

La un anticariat

Mă aflam, acum câţiva ani, cu bădia Eusebiu Camilar la Constanţa. Împreună

aveam să sus ţinem o întâlnire cu cititorii. Bădia era distant; doar cu două săptămâni înainte, la o gospodă de colectivă din „Moldova de sus”, cum îi plăcea să o numească distinsul nostru prozator, completasem un formular oarecare și-l declara sem, ad-hoc „membru de onoare al tinerilor gospodari colectiviști4. Bădia a primit cu lacrimi în ochi propunerea, a mulţumit printr-un discurs de două ore și 14 minute, apoi și-a prins actul de sublimă onoare deasupra biroului, dar nu bănuia ce mai urmează. Din două în două zile, îl somam să predea inventarul agricol și să se prezinte pentru a susţine douăzeci de zile muncă voluntară pe trimestru… Și, totuși, nu l-ar fi supărat nici aceste zile de prașilă sau seceriș (se hotărâse să scrie un roman cu un asemenea subiect…), dacă într-o zi n-ar fi primit în ograda sa din centrul Bucureștiului, cea mai nefericită pereche de cai din istoria cabalină. Biletul, pe care l-am scris împreună cu Mihu, consemna un dar și un omagiu „viu”, din partea colectiviștilor. Bădia le-a trimis darul înapoi, însoţit de câteva pagini de scriitori ceaşcă „mulţumărie”. Dar, nu știu cum transpirase până la domnia sa că eu aș fi fost semnatarul girului de onoare de pe biroul său, precum și expeditorul perechii de cai de sacrificare destinaţi unei păstrăvării.

Din această pricină, bădia se purta cam rece cu mine. Ieșirăm, totuși, împreună să facem o plimbare prin centru și să luăm masa la „Pescarul”, pe-atunci bine aprovizionat în pescărie. Dar nu știu cine, neinspirat, lângă restaurant a așezat și o librărie… Tocmai în acele zile îi apăruseră „Nopţile udiștene”. Așa că bădia pătrunse ca o torpilă într-un submarin, gata să se topească de căldura motoarelor de afară. Deh, iulie la Constanţa !

Romancierul întrebă cu o voce ceva mai tare:

— Când v-au sosit „nopţile mele”?

— Care nopţi, vă rog, se informă fata cu ochii ca cerul din marea de alături.

— Aţi uitat nopţile mele, se supără pe bună dreptate bădia Camilar.

Fata îl privi atentă și plecă fruntea în pământ, poate vinovată, poate rușinată, abia murmurând:

— Tovarășe, nu-mi amintesc — am uitat…

— Cum, n-ai auzit de „Nopţile udiștene”?

Fata îşi reveni, îşi recăpăta culoarea, zâmbetul, verigheta și ciripi veselă:

— Cum să n-aud, cu mâinile mele le-am aranjat în vitrină.

— Sărut aceste mânușiţe de domniţă, o binecuvântă pe moldovenește, dar nu te supăra matale duducuţă valahă, câte exemplare s-au vândut?

Fata se interesă și se întoarse entuziasmată:

— Maistre Camilar, de miercuri pinii azi, s-au vândut treizeci de exemplare…

— Nu-i rău, domniţă și, cu voia domniei voastre, aș putea declara că înseamnă și un veritabil succes!

La masă mi-a vorbit numai despre acest suc ces, de altfel bine gradat. „Auzi, în trei zile.

30 de exemplare!” mi-a declarat la borșul pes căresc. „Auzi în două zile 30 de exemplare 4, a consemnat la plachia cu orez „Auzi într-o zi, în câteva ore acolo, 30 de exemplare” a explo dat la cafea. Am profitat că librăria mai era deschisă și sub

pretextul ancestral (de când a fost inventat) a unui telefon urgent am dispărut de la masă. Am convins pe responsabilul librăriei să-mi împrumute treizeci de exemplare, am lăsat garanţia cuvenită și chiar cu mâna mea le-am aranjat în vitrina anticariatului care se afla doar cu câteva case mai jos.

Mi-am adus aminte că aveam în buzunar și exemplarul pe care mi l-a dăruit cu dedicaţie și l-am așezat cu pagina pe care se afla auto graful pe ultimul raft, în așa fel, încât să se observe numai semnătura autorului.

Înapoiat în restaurant, maestrul m-a luat în primire.

— Ai cam întârziat! Ai uitat că avem întâlnire?

— Cu cine?

— Cum întrebi?… Cu Ovidiu. De când mă știu, primul drum îl fac în Constanţa la poetul exilat. Mai ales că i-am tradus și câteva versuri chiar ieri noapte… Ce n-aș da să-i ascult părerea?

— Să mai beau o cafea, maestre, și gata!

— Dar numai o cafea!

Când am ieșit din restaurant, librăria și anticariantul erau de mult zăvorâte. Doamne, și drumul spre Ovidiu trecea pe lângă vitrina anticariatului. Eu mergeam încet, cercetând cu vădit interes vitrinele. Camilar s-a oprit la anticariat. Și-a scos o altă pereche de ochelari din buzunar, a asudat brusc și a început să numere „Nopţile udiștene”.

— E ceva interesant, maestre?

— Așii!… Hai, să mergem mai departe…

Fleacuri!…

Dar nu reușea să se despartă de vitrină. După câţiva metri, mă rugă, cu vocea încă iritată.

— Neculai, așteaptă-mă aici!

— Dar nu mai mergem, bădie, la Ovidiu?

— Nicio grijă. Nu pleacă el de pe soclu…

Abia îmi stăpâneam zâmbetul. Îl urmăream cum, revoltat, renumăra cărţile. Încercai să mă apropii de vitrină.

— Stai, Neculai! Mergem la Ovidiu…

Pe drum i-am mărturisit cu vădită admira ţie:

— Ba, treizeci de cărţi în câteva ore înseamnă mult, foarte mult…

Nu mi-a răspuns. A construit, în schimb, un scurt eseu despre nerecunoștinţa cititorilor. Dialogul cu Ovidiu a durat inexplicabil de puţin.

S-a îngălbenit numai la întoarcere, când insis tam cu înverșunare.

— Să mergem pe același trotuar…

— De ce, Neculai, mergem pe celălalt… Și acolo sunt vitrine… Nu știi cumva câte anticanate are Constanţa?

— Nu știu, bădie, dar de ce ai rămas atât de îndelung timp în faţa anticariatului?

— Ei, asta-i… O veche pasiune…

Și cum veţi deduce de la sine, la întoarcere m-am oprit în faţa anticariatului.

— Maestre, bădie, veniţi să vă vedeţi „Nopţile udiștene!”

— Neculai, te rog, să mergem mai departe…

Asta-i viaţa! auzi! Să vinzi 30 de exemplare şi, după câteva ore, să numeri în vitrina anticanatului 31 de exemplare. Ce zici?

— E simplu. În Constanţa sunt mai multe librării și… și mult mai multe anticariate…

— Mersi, Neculai… Ai fost drăguţ… Dar poţi să-mi spui cum a ajuns în vitrină și un exemplar cu autograf?

— Poate un prieten care l-a primit la Bucureşti!

— Termină! Ar fi prea dureros!… Un singur fapt e cert: dimineaţă mă întorc la Bucuvești. Refuz să discut cu un asemenea public cititor… Ce vrei, să dau autografe la anticariat?

Primul drum pe care l-am făcut dimineaţa a fost să readuc cărţile la librării. Deci anticanatul rămăsese fără nicio „Noapte udișteană”.

Abia am ajuns la hotel și bădia mă înșfacă la sigur.

— Unde-ai fost, Neculai?

— Am băut o cafea la barul hotelului.

— Mda… Toată noaptea m-am gândit la volumul expus la anticariat… Da, da, numai la volumul cu autograf. Și știi la ce concluzie am ajuns?

— Nu bănuiesc.

— E volumul tău… L-ai vândut când te-ai dus la telefon… Ești singurul scriitor din Bucureşti care a venit la Constanţa cu „Nopţile” la el.

Mă prefăcui supărat. Voiam chiar să plec.

— Neculai, îţi înţeleg supărarea. Dar, pentru liniștea mea, arată-mi volumul!

— Poftim! Eu l-am citit chiar la cafea, nu l-am lăsat din mână.

Bădia mă îmbrăţișa, lăcrimând:

— Iartă-mă, Neculai, a fost o clipă de ră tăcire…

— Dar pentru ce să fiu bănuit? Așa am fost şi când v-am declarat membru de onoare la gospodăria colectivă din Moldova… Le-aţi refuzat darul și acum aţi fi fost poate și în Marea Adunare, ca deputat al lor…

— Neculai, ai dreptate.

Mă prefăcut și mai furios.

— Ce era mai simplu decât să mergem la anticariat și să-l citim pe adresant chiar Pe carte?

— Ești genial, Neculai ! Mergem chiar acum!

Și culmea, când am ajuns la anticariat… nu se mai afla nicio „noapte din Udești” în vi frână. Nici în rafturile din interior. Anticarul, bine pregătit de mine, în prealabil, ne declară:

— S-au vândut azi dimineaţă într-o oră!

Bădia triumfă, mărturisind într-o stare de euforie:

— Aia-i, tot cartea bună triumfă! înseamnă că s-au vândut în total 61 de exemplare… Dar un lucru, te rog, era un exemplar cu autograf…

— A fost, consimţi anticarul.

— Perfect. Cui era dedicat autograful, nu știi?

— Cum de nu? Criticului Marian Georgescu din Cluj.

Camilar se posomorî. Marian Georgescu era singurul critic care i-a scris o cronică favora bilă la volum. Întunecat, bădia, declară sen tenţios:

— Învăţăm și la etatea înţelepciunii… De-acum nu voi mai da niciun autograf pe o carte a mea! Nici mie personal…

Și s-a ţinut de cuvânt!

Un clasic eschimos la Focșani

S-a întâmplat în urmă cu 17 ani. Eram într-un turneu de șezători literare cu Aurel Mihale, Niculae Stoian, George Dan, Mihu Dragomir, Cezar Drăgoi şi Stan Păun, un poet din urbea Galaţiului. Trebuia să mergem la Focșani, și Aurel Mihale vorbea la telefon cu organizatorii din orașul de pe Milcov. Inspirat, pun mina pe receptor și mă adresez localnicilor:

— Alo, e în joc prestigiul orașului dumneavoastră… Cu noi se află și un scriitor eschimos!

— Cum, chiar echimos?

— Singurul scriitor clasic eschimos în viaţă!

Vrea să scrie în revista sa volantă despre publicul din Focșani… Nu uitaţi ospitalitatea moldovenească… Sosim cu acceleratul de 10,49 minute…

Și lucrul l-am gândit bine. Poetul Stan Păun are figura mongolică, de eschimos, plus o căciuliţă nordică și o blană cu un profund caracter septentrional. În câteva minute ne-am pus la punct cu limba eschimoșilor. O vorbeam la perfecţie. Și ce primire în gara Focșanilor !

Școli, fanfară, armată, steguleţe și toată lumea se îmbulzea să vadă primul eschimos care ya călca pe peronul din localitate. Cineva din urbe mi se adresă cu desperare în glas:

— N-am găsit pe nimeni cunoscător al limbii oaspetelui nostru… Doar pe un inginer norvegian aflat în delegaţie la Fruct-export…Va fi prezent la șezătoare…

Am simţit că mă năpădesc sudorile.

— Nu-i nevoie să se deranjeze. Eu vorbesc la perfecţie limba eschimoșilor. Am studiat la ei… Da, i-am tradus și poeziile în românește…

Omul mă îmbrăţișă cu un entuziasm de nedescris:

— Mi-aţi luat o piatră. Ba nu, o stâncă de pe inimă. Putem să începem discursul?

— La voia dumneavoastră!

Au vorbit organele locale despre prietenia noastră și ţara eschimosă, apoi, clasicul eschimos le-a mulţumit pentru primire și le-a dăruit o piele de iepure lapon (cumpărată de la Bărboși) și ne-am îndreptat în grup spre oraș.

Pe drum, un responsabil cultural, mi-a făcut și un compliment: „Știţi să vorbiţi mai bine decât eschimosul limba laponă?”. Laponul, clasic în viaţă, și cu mine am fost invitaţi într-o cameră separată unde am luat masa cu autorităţile băștinașe. Și ce icre, și ce vinuri, de m-am felicitat că am învăţat limba laponă din fragedă

pruncie! S-a băut până ce localnicii o rupeau binișor pe limba eschimoșilor, iar clasicul în viaţă eschimos cerea şpriţ pe românește, în hazul tuturor.

Seara, la teatru, sala arhiplină. Eu am citit „Aducerile în limba română a clasicului în viaţă lapon". Aplauze furtunoase. Autografe.

Iori. Și a urmat masa tovărășească la restaurantul principal din urbea Unirii. Lângă mine s-a așezat, ca o piază rea, inginerul norvegian, care mi-a mărturisit că nu înţelege dialectul nostru lapon. Dar, după câteva coniacuri, am început să ne înţelegem binișor în limba laponă. Și, când petrecerea era în toi, m-am înscris primul la toast: „Tovarăși, aflându-se de câteva zile în ţara noastră, clasicul eschimos ne-a învăţat limba. Va vorbi românește!"

Aplauze furtunoase și poetul Stan Păun le-a mărturisit: „Eu sunt din Galaţi, dragi tovarăși.

N-am văzut Laponia nici în film!" Rumoare.

Și am luat iar cuvântul: „Noi acești poeţi români am colindat prin toată ţara și nimeni nu ne-a primit ca în orașul dumneavoastră… De aceea vreau să mulţumesc „clasicului eschimos în viaţă" în persoana poetului Stan Păun.

„Iepurele nu-i din Laponia, ci de la Bărboși, așa că nu merită să stea în muzeul dumneavoastră. Dar păstraţi-l ca amintire!"

Prima mea farsă

Eram elev de liceu într-un oraș din nordul ţării. Și eram îndrăgostit de Jeanina, pe care o cunoșteam doar din scris. Această redactoare oferea sfaturi generoase femeilor din urbea noastră. Era o adevărată enciclopedie cu fustă, care se pricepea în egală măsură în filosofie, dragoste, cibernetică, modă, cinema, ten și mu răturile de iarnă. I-am expediat următoarea scrisoare: „Dragă Jeanina, cu lacrimi în ochi îţi destăinuiesc marea mea taină. Soţul meu, A.A. lucrează ca funcţionar superior la un minister și este mult mai în etate decât mine.

Imaginează-ţi, draga mea! M-am îndrăgostit nebunește, zău, tu, de un ofiţer de cavalerie, pe care l-am cunoscut la un concurs hipic. Să vezi tu, cum călărea, o folie! Mă iubește, îl iubesc, pe scurt ne iubim la nebunie. Dar V. este gata să se îndrăgostească de o prietenă de-a mea K. Ce să fac dacă se căsătoresc, scumpa mea? Mă arunc sub roţile acceleratului. Ţi-o jură mult nenorocita ta prietenă, A.K".

Chiar în primul număr al ziarului, Jeanina răspunse cu promptitudine, ca o trompetistă din Armata Salvării cu ochelari, boneţică, galoși și guleraș alb: „Draga mea, A.K., am plâns toată noaptea pe rândurile tale. Plâng și acum când îţi scriu. Ferește-te de V., specialist în concursuri hipice. Amorul e un lucru tragic!

Deschide ochii bine și nu da vrăbioiul bătrân din mână (venerabilul tău soţ, cu o funcţie atât de importantă în ierarhia socială) pe vrăbișorul de pe gardul obstacol al unui hipodrom! Să nu faci prostia cu acceleratul! Viaţa e frumoasă, draga mea! E minunată! Renunţă la prietena ta K. Este insuportabilă! Brr! Aștept, neconsolată, noi știri de la tine. Răbdare și fii cuminte, îţi dorește prietena ta care suferă lângă tine, și care vrea să te salveze, Jeanina".

Imaginaţi-vă ce bucurie a fost pe mine. Jeanina îmi căzuse în laţ! Și în braţe! Ca vrăbioara de pe gard! Dragostea mea ascunsă se răzbunase. Mă va remarca, desigur. Nu va dormi din cauza mea. Am publicat în revista la care colaboram atât scrisoarea disperatei A.K. precum și răspunsul calmant și plin de înţelepciune al Jeaninei. Iar ca o concluzie, o scrisoare demascatoare, care suna astfel:

„Dragă și buna mea prietenă Jeanina, răspunsul tău mi s-a părut plin de umanitate.

Cred că ai înţeles că numele meu adevărat este Anna Karenina. Ai dedus, deci, că soţul meu este în etate, Alexei Alexandrovici Karenin (vrăbioiul tău), consilier important, mă divinizează. Dar ce să fac dacă m-am îndrăgostit de cavaleristul Vronschi? Și ce să mă fac dacă Vronschi s-a îndrăgostit de tânăra mea prietenă Kitty? Am recomandate sfatul tău atât de generos bătrânului scriitor Tolstoi. Dar acesta rămâne neînduplecat. Caută-mă sub roţile fie cărui tren. Adio, buna mea Jeanina. Sosește trenul! Pa, Anna Karenina”.

Farsa a făcut ocolul întregului oraș. S-a râs copios. Dar Jeanina îmi răspunse spiritual la rubrica sa: „Dragă Anna Karenina, gluma a fost bună, caută-mă luni seara la redacţie”.

Am reușit să mă impun Jeaninei! Vrea să mă cunoască. Mă invită la redacţie! Farsa mea am s-o îndulcesc cu o poezie dedicată și dăruită ei, femeie pe care o adoram la șaptesprezece ani! Mi-am împrumutat o cravată, o pălărie, mi-am luat un pachet de ţigări și plin de emoţie am urcat scările redacţiei „Ce ochi avea Jeanina mea? Dar culoarea părului, dar trupul?” Bat la ușă și intru cu pași șovăi tori. La un birou se afla profesorul meu de română, chel și mustăcios, cu care avusesem o discuţie contradictorie chiar despre romanul „Anna Karenina”, „Probabil e soţul Jeaninei…

Sau poate chiar tatăl ei”. Mă privește peste ochelari și-mi spune răstit:

— Ce cauţi aici, domnule?

— O caut pe redactorea Jeanina !

— Eu sunt Jeanina… îmi răspunse răgușit.

Și continuă și mai răgușit: Nu cumva ești Anna Karenina?

Am răspuns afirmativ din cap, în clipa când mi se spulberase din inimă imaginea eternă a Jeaninei, pe care o divinizasem. În continuare nu a urmat decât o corijenţă.

Aplauze suprarealiste

Mă aflam la o întâlnire literară. Prietenul meu declarat, un ilustru poet ultrahiper-suprarealist, declara cu o violenţă demnă de o cauză mai nobilă: „Trecem prin unghia mărului de fiecare zi / Ocolim măruntaiele vântului absent / Și scuturăm de pe umeri Turnul Eiffel / Ca o aluniţă sau mătreaţă albastră”.

Poezia canonită curgea molcom, sforăitor, producând desperare în sală. Asudaseră, plictisiţi, până și pereţii. Ascultătorii se foiau ca de mâncărimi alergice. Chipul celui din tablou se neliniștea dovedind o iritare evidentă.

Dar poetul, insensibil, eteric, continua să piseze nervii și imaginile în acord

brutal, sălbatic: „Apocalipsul în fiecare autobuz cu un mărul par / Un luceafăr căzu nasture de la o poșetă cu fermoar / Elasticul lunii se în tindea ca o praștie de la Polul Nord pân-la Zanzibar / în timp ce femeia ca o broască se ascundea în lavoar / Sau în madrigal, gal, gal”.

Îmi pierdusem răbdarea. Oamenii căscau, dar poetul plutea peste toate, citind cu un glas sfidător, gelos parcă pe mărgăritarele risipite în pustiu, în, în, în!

În sfârșit, extenuat, somnambulic, sfârși de citit ultima poezie-rebus și căzu extaziat, iluminat, pe fotoliu, oferind un larg gest de intimitate cu ocazia unui strănut discret și bine studiat. Dar publicul, ingrat. Doar câteva aplauze palide și timide, ale celor doi prieteni aflaţi în sală și activaţi de ce urma să se desfășoare la „Katanga”, la un înalt nivel; whisky. Poetul se întunecă. Ochii îi scăpărară ca aruncătoarele de flăcări. Se ridică brusc și tună plin de o nesfârșită revoltă lirico-rebusistică:

— Dragi ascultători, vă felicit că nu mi-aţi înţeles poezia. Chiar m-aș fi supărat dacă aţi fi înţeles-o de prima dată! N-ar fi poezie, ci proces-verbal. Pe când o poezie modernă trebuie — e obligator chiar — să fie citită de două, trei, patru ori ca să putem intui jocul fulgurat ai imaginilor… Apoi încă de două, trei ori, să descifrăm mesajul cifric abscons… Apoi, încă de două, trei ori să fie citită pentru detectarea subtilităţilor… Poezia mea, spre fericirea mapamondului, nu se lasă descifrată de la prima lecturare… Sunt deplin convins că dacă o mai ascultaţi o dată o să mă aprobaţi… Poftim, știu că abia așteptaţi să o mai ascultaţi, vă văd cuprinși de atroce nerăbdare…

Oamenii au încremenit. Mai ales elevii. Și poetul, mai vehement, îşi reciti versurile. Fiind și eu cuprins de o explicabilă panică, am scris pe furiș un bileţel: „Dacă nu aplaudaţi frenetic o să ascultaţi poezia pentru a treia sau a patra oară ! Așa că la lucru cu entuziasm!”

Am strecurat biletul în sală și a circulat din ascultător în ascultător cu rapiditate și febrilitate. Fiecare spectator se lumina după ce a fi. A conţinutul biletului. Nici n-a terminat bine de: citit ultimele versuri că aplauzele au pornit furtună, parcă ar fi aplaudat păduri și munţi întregi. Nu cred să fi existat sau să mai existe creator mai ovaţionat. Chiar dacă aţi calcula dumneavoastră de la Homer și până la cunoscutul poet I.C.D. Marinescu.

Poetul a lăcrimat de fericire. A încercat să mai citească în continuare dar a fost total interzis de aplauzele fără contenire.

A doua zi l-am întâlnit pe poet la Capșa într-un grup de prieteni. M-a îmbrăţișat. A plâns. Apoi, m-a luat drept martor în timp ce le mărturisea cu lacrimi în ochi:

— Să vă spună ce aplauze am primit! Cât o întreagă istorie literară. O istorie literară universală. Asta-i poezia noastră: comunică!

Dar să nu uitaţi, trebuie să fie citită de două, trei, patru ori ca să putem fi înţeleși… Așa că încercaţi!

Rog pe viitorii săi ascultători să mă ierte anticipat pentru această nevinovată glumă! Dar cunosc leacul cum pot fi salvaţi: aplauzele suprarealiste!… Fără economie!

Proiect de premiere

Felicit din inimă pe toţi premiaţii cu familiile, prietenii, criticii și juriul lor. Nu spuri. că sistemul de premiere nu-i recomandabil („un pe mine, eu pe tine…") și că n-a dat roade suculente. Dar, pentru anul următor, propun un nou sistem de acordare a premiilor, care va face fericiţi, în egală măsură, pe laureaţi și pe nelaureaţi. Deci, pentru a îndreptăţi pe toţi concurenţii, confer o formulă de premiere demnă de atenţia dumneavoastră (primesc și sugestii scrise pentru îmbunătăţirea acestui proiect obiectiv și dezinteresat).

1. Perioada de pronosticuri literare, mai pe scurt „pronolit"-ul să dureze o perioadă mai îndelungată și să cuprindă pe toţi scriitorii anului în curs.

2. Propunerile să se facă direct și din partea familiilor, căci ele se ocupă efectiv și cu pasiune de conţinutul valoric al premiului. Astfel, nu se va separa forma de conţinutul sănătos și hotărâtor.

3. Juriul să fie ales prin tragere la sorţi cu o oră înainte de a se analiza și decerna premiile.

4. Fiecare membru al juriului să fie serios seminarizat dacă a mai citit și alte cărţi apărute în acel an, bineînţeles, în afară de cele ale favoriţilor.

5. Să nu se acorde premiile în februarie, de oarece e luna cea mai scurtă și ce ne facem dacă un recent premiant vine de la 1 martie ca împrumut compunând pentru Traian Iancu:

„Iancule Doamne, Iancule mare
dă-ne măcar „documentare",
căci am rămas fără parale…"

6. Aș propune ca zi de premiere data de 1 aprilie, când nimeni nu se poate supăra de o glumă sau o farsă literară.

7. Dacă sunt mai multe cărţi de valoare apropiată, să se renunţe la scrutin, la vot. Niciodată n-am apreciat poezia și pe poeţi ca pe cai la curse. Cine se încumetă să declare, ca la potou: poetul Dimov l-a întrecut cu o mustaţă pe poetul Petru Vintilă. Nu. Biletele cu numele cărţilor și autorilor să fie introduse în pălăria de primăvară a maestrului Cioculescu și apoi bine învârtite în toate sensurile. O mină din afara literaturii (avem suficiente în Uniune…) să tragă lozul câștigător de 20.000 de lei sau de 15.000 de lei… Cei nepremiaţi se vor supăra, astfel, pe hazard și nu pe juriu…

8. În continuare, premiaţii ar trebui să se prezinte la „Steaua fără nume" la televiziune unde să treacă diferite probe și încercări ca: mimă, coregrafie, canto, recitări, gimnastică la sol, echilibristică, tragere la ţintă, planorism şi înotul în tot felul de ape.

9. Pentru cei neprimiaţi să se constituie un generos premiu de consolare, egal cu suma a trei premii obișnuite și o excursie la Mangalia cu vizitarea lui Ovidiu și a lui Bică Porumbescu, asasinul de papagali.

10. Pentru cei care nu vor obţine nici premiul de consolare, le recomandăm următoarea maximă, de această dată neaparţinând lui Tudor Mușatescu: „E o

durere să te întrebe cineva: „De ce n-ai luat premiul?”. Dar există o durere și mai mare, ca după ce ai fost premiat, să auzi pe toţi şoptind în jurul tău „Pe ce dracu’ a mai luat și ăsta premiu?”

11. Toţi membrii juriului să rămână surdo-muţi la insistenţele primite prin telefon și radioteleviziune după decernarea premiilor. E bine să se retragă pentru câteva zile la Sinaia, la Mogoșoaia sau mai nimerit la Paris, Viena, Londra etc.

12. Toţi membrii juriului să se adune peste zece sau douăzeci de ani să mai discute încă odată operele premiate, dacă îşi vor mai aminti de ele… Atunci sperăm că vor fi în comisie prezenţi și cei doi membri extrem de obiectivi și judicioși: timpul și cititorul.

13. Paralel, să se fixeze și o anticomisie pentru decernarea antipremiilor la antipoezie, an tiroman, antidramă, antiescu și antinevralgice.

14. (La acest punct se renunţă).

Mulţumim nu pentru atenţie, ci pentru răbdare.

Cum vom descrie luna

Ajunși pe lună, scriitorii noștri vor descrie în stil propriu aselenizarea, așa după cum urmează:

LAURENŢIU FULGA:

Pași pe lună, pași de soldat sau pași de om hăituit. Un-doi, un-doi, sacadat, și mai sacadat, luând-o acum spre. Panica sângelui continuă.

Priveam luna într-un fel de veneraţie ciudată, calm, luminat de iubire și bătături.

— Hei, e cineva acolo, în atelier?

Luna continua să zâmbească galeș, avea gura cărnoasă și puncte negre pe faţă și era plină de Un continuu flux și reflux senzual prins de un semafor orb și de ne-am întins în Golful Tăcerii și. Și s-a pierdut în sine de la început (la ce ne ajută cuvintele dragă Selena?) tu .doar știi că Striga printre gemete: „Mă leg faţă de tine, Focule, să fiu credincioasă acestui om până la ultima mea suflare”. Aselenizase după mine și Virgil Teodorescu și voiam să-i spun că. Și așa mai departe…

NICHITA STĂNESCU:

„Luna omoplat plat
Luna femur pur
Luna tors întors
Luna coastă nevastă castă!”

MIRCEA HORIA SIMIONESCU:

Selena. Sediul vieţii sale: în versurile poeţilor. Și în lunatici (când nu este

înnourat), Se lena Arghir de la paza contractuală, veghează pământul, Selena Meprobamat, pentru cei în drăgostiţi, Selena Piramidon, pentru cei gripaţi.

Selena Carbaxin (vezi Selena Meprobamat) pentru cei astenici, Selena Untdereţin pentru cri ticii încuiaţi, Selena Verde de Paris (nume pre destinat) pentru poeţii plicticoși care croșetează versuri în hexametri, Selena Pasifloral pentru căsătoriţi în luna de miere, Selena Nervatil în așteptarea cererilor de împrumut la Fondul îi terar. De la Selena am învăţat gramatica. Conjug: eu selenez, tu selenezi, el selenează, noi selenăm, voi selenaţi, ei aselenizează…

P.S.: Pa și Parsival. Strada Selenei 3, satelit 4, intrarea B *2.*

P.S. 1: Cumpăraţi Flavisept, Strada Selenei 4, satelit 5.

FANUȘ NEAGU:

Și-am ajuns să văd și eu campionatul interplanetar. Rapiduleţul câştigase (fără probleme) campionatul mondial, învingând, în finală, pe Santos, cu 6 — 0 — chiar pe Giuleștiul lor din Brazilia. Să nu mai pierdem timp (și să-l pierdem pe domnul Angelo Niculescu, așa-zisul antrenor) am plecat pe Selena să-i înfruntăm pe „Lunateci" (n-au habar cine-i Dinu al nostru!)

Când am ajuns, numai ţărână din U.T.A. purtată de vânturi printre roci selenare (nicio aluzie la Viaţa Românească). Niciun lunatec cu bocanci de fotbal. Tamango mi-a profeţit după o scurtă dar profundă meditaţie (strașnic e băiatul acesta când gândește cât trei Academii la un loc).

— Meștere, nu-i de noi aici! Nici lacrimă de prună, nici sânge de strugur și nici unghie de salam ca în îngerul a strigat la Melody-bar.

Asta-i forfait curat ! Eu am mai fost într-o lună, în luna Moșilor, da acolo găseai de toate…

Eu tăceam în mine. Știam eu cine-i vinovat de această „aranjare". N-am voit să le spun. Să afle joi, din România literară, cine îmi este domnul Eugen Barbu. Amin!

HARALAMB ZINCA:

Împreună cu maiorul Panait, ancestralul meu erou, am ajuns cu o Volgă pe Selena. Am pus în funcţiune aparatele de ascultare de la distanţă dar nu auzeam decât corul invers de la restaurantul Casei Scriitorilor, având ca solist pe Tudor George. Am cercetat cu o scobitoare în Marea Vulcanilor. Fiind ora închiderii» nu se afla nimeni. Cu ajutorul unui microreceptor (să-i ducem în eroare) le-am luat în ascuns impresiunile digitale. Nici urmă de amprenta, lucraseră probabil cu mănuși. Am dat drumul magnetofonului. Fantastic! Nu ne-am auzit decât vocile noastre. Deodată, o umbră sau o pasăre. Panait, calm, descărcase un încărcător. Dar criticul literar, râzând, dispăruse. Unde? Am pus Selena sub observaţia Luceafărului. Dar individa nu știe.

VASILE BĂRAN:

Într-o zi luna a fost interogată de un melc:

„De ce mergi pe cer atât de încet?” Dar luna nu a răspuns. Nu aflase încă adevărul: melcul mergea și mai încet! Gândiţi-vă la Niagara!

NICUŢĂ TĂNASE:

Fără minuni, Doamne, și să nu mă iei la mișto cu Selena asta, am văzut noi în târg la Obor multe mai tari și apoi eu sunt umoristul cu tirajul cel mai mare… Și unde-i, mă rog, portarul de la intrare? Ori se intră cu „Trecea fanfara militară”? Eu am venit pentru un foileton și când colo, toată Selena e plină cu tăbliţe.

„Închis pentru inventar”. Să știi că nu mă poţi duce și nici măcar aiuri… Zexe! Uite și pe poarta raiului ai scris: „Închis pentru inventar…”

ECATERINA OPROIU:

În exclusivitate pentru revista Femeia.

Vă trimit de pe Selena o nouă filă din „Cosmetica sufletească astrală”. S-ar putea intitula „1/4 tandreţe”. Căci pe lună ai nevoie de tandreţe. Aici totul este pustiu: nici garoafe, nici violete, nici trandafiri și nici castraveţi pentru murături (nu uitaţi gogonelele sărate în oţet!).

Peisajul plânge ca pruncul nostru din leagăn. Și e curat și frig. Mai ales duminica. Mă adresez viitoarelor cosmonaute. Aţi luat aspirină? Aţi luat muștar? Aţi luat glicerină pentru obraji? Fiţi prudentă, doamnă. Fiţi chibzuită 100/100. Pe aici bântuie vântul. Vântul gripei. Ca să alungaţi gripa, nu e nevoie numai de aspirină, antinevralgic, piramidon și Diana.

Aveţi nevoie și de puţină tandreţe. Bătăturile și soţul dumneavoastră au nevoie de puţină tandreţe. La gripă, doctorul dumneavoastră personal nu vă poate ajuta decât într-un singur fel: să ia și el gripa. Deci și doctorul are nevoie de puţină tandreţe. Fiţi prudentă, doamnă, nu plecaţi pe lună fără maxi-joupe și 40% tandreţe…

GEORGE RADU GHIROVICI

Cu șeful cadrelor planetare am purces la o mare anchetă astrală. Vecinii Seleni și ai Pământului ne-au informat că mai de mult, să tot fie câteva milioane de ani, trăiau în concubinaj.

Repet: concubinaj astral. Era în ziua de 6 decembrie 1999, orele 14,30 când am aflat această știre înfiorătoare și zdruncinătoare. Sus numita Selena (atrasă se vede ca toate femeile de ine lui lui Saturn și de bijuteriile lui) a părăsit Pământul. Dar a părăsit și sateliţii care se învârtesc și rătăcesc flămânzi și fără de iubire maternă! De aici să înceapă ancheta socială interplanetară, să se afle cine trebuie să plătească pensia alimentară sateliţilor abandonaţi!

ȘERBAN NEDELCU:

— Hăis, cealã !

Pe gospodarul Șerban l-a trimis Diavolul Bănuţă pe Lună cu cotiga plină de porumb să prindă Albine de Aur.

— Hăis, cealã!

Șerban, gospodarul cu plaivas, gândea înaintat: „Cum au făcut oare chiaburii de au smuls toată iarba și toată fineţea din Lună? Cât privește în jur, nici Grâul înfrăţit al lui Ion Istrati și nici Pâinea albă a lui Dumitru Mircea… Să știi că pe aici au trecut Mircea Iorgulescu, Unghianu, Bugariu și-au ars totul în cale… Până și Dumitru Micu s-a dat de partea lor…

— Cealã, Hăis…

— Hăis, cealã…

Cum vom aseleniza

Uniunea Scriitorilor a fixat primii noștri selenauţi: Fănuș Neagu — nava mamă — și modulul său: Ion Băieșu. Acum putem să vă informăm și despre celelalte formaţii gata de zbor astral: Mircea Sântimbreanu, cu modulul său lunar, Cornel Leu; Adrian Păunescu, cu modulul său lunar care l-a părăsit în momentul lansării…

La Fondul literar a și apărut o secţie nouă de cosmonauţi, care au și început împrumuturile pentru documentări în Lună, Marte și Venus, la alegere. Conduși de principiul bine cunoscut în plutire „Când gonești la drumuri lungi doar prin Fond ai să ajungi”, inimoșii noștri cascadori ai cosmosului au ajuns cu împrumu turile dacă nu în aer, cel puţin în dezechilibru, părintele astronauţilor — poetul Traian Iancu — aflându-se într-o stare de vădită imponderabilitate, ajuns până la Marea Liniștii cu lasserul său Bătrâneanu. De altfel, prietenul meu poetul Al. Andriţoiu și-a mutat *Familia* în Lună, vizitând-o doar din lună în… lună. Poetul Adrian

Păunescu, marele meu prieten, și-a început în interviul cu Selena. Iată întrebările puse satelitului principal al pământului: „În afară de mine, ai mai descoperit și alţi poeţi pe Terra sau în planetele vecine? Cum primești admiraţia mea facultativă? Dar dragostea mea definitivă? Dar atenţia mea lucrativă și absolutivă? Ai descoperit o revistă mai bună ca „Flacăra”? Și de ce? Îmi dai voie să-ţi spun „tu”…

Între aștri merge intimitatea, nu? Vrei să facem un pariu pe cinci mii de stele că în două luni vom avea o nouă Asociaţie a scriitorilor pe lună? („Scriitori pe lună” — adică cei care încasează de la Fondul literar în fiecare lună).

Te-ai abonat la viitoarea istorie literară a lui I. Negoiţescu? Și de ce? Care cenaclu ai dori să-l frecventezi, deși sunt convins că tot cenaclul lui M.R. Paraschivescu? Unde ar fi mai bine plasat? Ţi-ar conveni la Vălenii de Munte acum, când se culeg prunii? Sau preferi cenaclul pe lună? Și acum, ultima întrebare pusă de reporterul Adrian Păunescu, dar răspunde cât mai scurt să nu se supere

redactorul șef poetul Adrian Păunescu, ai descoperit toate semnăturile mele din România Literară? Știi cine este „A. P.”? Dar „Adr. P.”? „Dar Adrian P.”? Dar „P. A? Vezi c nu păoţi să-mi răspunzi? Probabil că ai aflat că sunt posesorul unor întrebări necruţătoare! Bine. Întreab-o pe Sânziana Pop. Îţi va răspunde cu serenada la trompetă! De ce râzi? Ai devenit peste noapte și critic literar? Să știi că avem destui critici. Pregătește-te pentru viitorul meu interviu; va fi mai, mai… Numai să-ţi văd partea umbrită ! Până atunci, la revedere colegă Lună!

Noi, scriitorii din Brașov suntem mult mai aproape de Lună decât scriitorii din București, Timișoara, Iași sau Cluj, cel puţin cu câteva sute de metri (Dacă ne-am urca pe terasa Carpaţi, și mai mult chiar…). Noi ne-am pregătit serios de selenizare. De altfel, „A sosit ora”, romanul lui Radu Theodoru, ne-a dat semnalul să ne strângem bagajele pentru Selena. Poetul Nicolae Stoe ne-a oferit și consemnele necesare pentru zborul astral. Starea de imponderabilitate a și fost simţită de sensibilul poet Darie Magheru. Modulul lunar a fost pregătit do tovarăşul Șerbănică și, bine frapat, așteaptă la frigider.

Deci, noi vom ajunge în Lună înaintea tuturor celorlalte asociaţii de scriitori. Și vom organiza primul colcoviu Selena-Brașov-Săcele. Vom citi primele poezii astrale și ne vom pregăti, cu ajutorul Casei studenţești, să vă prezentăm primele anticonferinţe cu anticonferenţiari lunari și să executăm primele antidansuri în aer liber…

Stimaţi, onoraţi și iubiţi confraţi din Braşov, fiţi gata, a început numărătoarea inversă, prima treaptă ni s-a și desprins de sub picioare! Și vouă, dragi cititori brașoveni, o să vă trimitem felicitări ilustrate cu romane, poezii, piese, mult mai ușoare din cauza redusei atracţii selenare.

„Pegasul” cu 4 cilindri

„Pegasul* modern se intitulează „Fiat*, „Volga*, „Škoda” sau, mai de curând, „Dacia”. Și dacă ai un prieten, poţi să-l cunoști cu adevărat abia în clipa în care primește o funcţie respectabilă cu „Fiat* sau „Volga” la scară.

E piatra de încercare în mitologia modernă a unei adevărate amiciţii. Se întâmplă chiar și atunci când prietenul este un duios și sensibil poet.

„Pegasul” modern cu trei sau patru cilindri are darul vrăjit de a produce amnezii acute: poţi uita toţi amicii cu care ai împărţit bucuria primelor versuri scrise și citite la Salva Vișeu. Poţi uita un prieten și frate de vers cu care ai împărţit foamea în 1946, foame potolită doar cu versuri citite împreună. Așa mi s-a întâmplat și mie cu un prieten, care a fost complet fermecat și subjugat de mașina primită peste noapte la scară. De câte ori îl căutam la telefon, mi se răspundea că este plecat, așa, după obiceiul pământului, de când a fost înzestrat cu secretară și cu telefon. Odată am telefonat cu mai multă insistenţă. Mi s-a răspuns cu ton extrem de grav, aproape în panică: „Cum, nu știţi? E în ședinţă la președintele Uniunii scriitorilor”! Am dorit o precizare: „E chiar în biroul președintelui”?

Mi s-a confirmat cu certitudine: „Întocmai. E chiar cu tovarășul președinte în

birou!” Am ţinut să precizez cu o voce, totuși, calmă, reţinută: „Vă mulţumesc! Vă rog să-i comunicaţi din partea mea că am telefonat chiar din biroul președintelui, care este plecat pentru câteva minute”! Nu mi s-a răspuns decât cu închiderea apăsată a telefonului. Întâmplarea a făcut să-l întâlnesc doar după două zile.

Arăta după reţeta: „Cu cât poetul e mai gras, cu atât poezia e mai slabă!” Era total transformat și extrem de preocupat. M-a recunoscut cu greu și, pentru o clipă, a redevenit iar vechiul prieten cel fără „Volga” la scară, cu care citeam poezii la Salva-Vișeu. Avea pentru o clipită iar un zâmbet omenesc, și o privire caldă, umană. Chiar mi s-a adresat cu un ton mustrător:

— De ce nu-mi dai și mie un telefon? Ce crezi că dacă am o funcţie sunt inabordabil?

Detest asemenea comportare!

Când să-i răspund, a alunecat cu privirea peste mine, zâmbetu-i electoral (era în apropierea alegerilor la Uniunea Scriitorilor) se evaporase. Acum era în grupul noilor săi amici de „același nivel”. Of, doamne, prietenie pe niveluri!…

Și eu naivul, credulul caraghios, chiar a doua zi i-am dat un telefon. Mi-am zis: „E totuși om cumsecade! Probabil nu m-a uitat. A fost un concurs nefericit de împrejurări ! L-or fi strâns pantofii. Dar la telefon am fost întrebat cu severitate: „Cine îl caută?” și apoi invariabilul: „Chiar acum cinci minute a fost convocat la o ședinţă. Reveniţi, s-ar putea să-l prindeţi mâine!”

Și totuși am reușit să-l prind. Nu chiar a doua zi, ci peste câteva săptămâni. Mă aflam în Italia, la Roma. L-am sunat la telefon. „Cine este?” am fost întrebat. Am răspuns cu siguranţă: „Roma!” Mi s-a făcut imediat legătura, auzind glasul dulce al secretarei „Vorbiţi cu Roma! Probabil cu traducerea!” Și a răspuns cu promptitudine de cătel când miroase un os prin apropiere.

— Mă rog, cine e?

— Tăutu, prietenul tău.

Simţeam cum îi tremură cu nervozitate receptorul în mâna de fost prieten. Totuși cu curiozitate mă chestionă:

— Cum ai ajuns acolo?

— Simplu. Am dorit să-ţi vorbesc la telefon și cum din ţară nu am reușit, fiind tu veșnic absent, m-am deplasat aici… De, cu Roma e altceva!… Roma e Roma…

S-a supărat, dovedindu-mi că-i lipsit de orice umbră de simţ al umorului. Dar mare mi-a fost surpriza când, peste câteva luni, am primit un telefon. Îmi vorbea el. Era glasul lui. Și îmi vorbea de Salva-Vișeu. Mă căuta să mă consulte într-o problemă. Era din nou prietenos.

Abia a doua zi mi-am explicat minunea. De câteva zile, „Pegasul” cu patru cilindri îi zburase. Avea în schimb un abonament la tramvaiele 14,12 și la autobuzul 37… Când mi-a mai dat un telefon, i-am răspuns sec:

— Iartă-mă, dar trebuie să plec la o ședinţă! Mi s-a promis o „Volgă” cu funcţie… Dacă nu știi o să-ţi explice secretara mea pe în delete… Te aștept să-mi telefonezi de la Roma!…

Mă iertaţi, maestre Măinescu!

Eram la restaurantul Athenee cu maestrul Tudor Măinescu, Mihu Dragomir și compozitorul Gigi Micu, la un pahar de bere. De la o masă alăturată, poetul Radu Boureanu, aflat cu doi prieteni, ne trimite o epigramă. Răspunde Tudor Măinescu. Gigi Micu ne anunţă sentenţios:

— Voi scrie și eu o epigramă, prima din viaţa mea! A scris-o pe un șerveţel. Suna astfel:

„Când te simţi la masă bine
Poţi să umbli și la rime.
Eu pe toţi azi vă atac
Că am suliţe, nu ac!”

Ne-am făcut, conspirativ, un semn cu ochiul și ne-am întrecut în laude: „Eşti genial, Gigi!”

„Cincinat Pavelescu ar fi avut de învăţat!”

„E excelentă epigrama”, a adăugat și poetul Radu Boureanu, înţeles în ascuns cu noi. Compozitorul s-a umflat ca un balon și s-a transformat subit în epigramist… Scria trei epigrame pe minut, în timp ce noi abia ne stăpâneam râsul și-l comparam acum cu Marţial.

L-a întrebat pe maestrul Măinescu:

— Cu cât se plătește o epigramă?

— Între 100 și 200 de lei…

Compozitorul a făcut un mic calcul și ne declară fericit:

— Mă las de compoziţie, trec la epigrame!

Am câştigat în mai puţin de o oră opt mii de lei… Plec să le transcriu acasă!

După plecarea sa, maestrul Măinescu râse în voie și-mi spuse: „Ai fost colosal, Tăutule! O farsă de excepţie! O să scrie toată noaptea epigrame… Teribil…”

De fapt, de la cuvintele sale am dus mai de parte farsa. Către orele două noaptea, i-am dat un telefon.

— Cine este, mă rog?

— Aici Gigi Micu!

— Dumneata?!

— Iertaţi-mă, dragă maestre, dar dumneavoastră m-aţi încurajat…

— Și ce dorești?

— Am mai scris opt epigrame. Toate de 200 de lei bucata… Vreau să vi le citesc.

Și i-am citit opt inepţii. Îi simţeam căscatul reţinut la telefon. Voia să se răzbune:

— Bune, dragă Gigi. Da, citește-le lui Mihu și lui Tăutu.

— Lor nu vreau să le citesc! Nu se pricep la epigrame! Dumneavoastră sunteţi maestrul epigramei românești, și mai ales, maestrul meu iubit… Da, da, vă sunt recunoscător și am să vă dedic primul meu volum… Sper că-l voi termina până dimineaţă!

La ora cinci în zori, alt telefon cu zece epigrame. La ora opt, alte nouă

epigrame… Așa l-am ţinut vreo două nopţi de mare inspiraţie. Nu vă mai spun că din cauza supraproducţiei, epigramele erau din ce în ce mai stupide. Îl întâlnesc pe maestrul Măinescu la Capșa. Era obosit, nedormit și neras.

— Ce mi-ai făcut, dragă Tăutule?

— Cu ce, maestre?

— Cu Gigi Micu. În fiecare noapte îmi citeşte la telefon, din cinci în cinci minute, câte un calup de epigrame… Am exasperat… Abia aștept să plec la Olănești… Astenia mă paște…

— E drept că și nouă ne dă telefoane la fel… Dar ne-a mărturisit că pe dumneavoastră nu vă deranjează. Vrea să vă facă o surpriză: să-i scrieţi prefaţa la volum! Semnătura în autograf, cu tuș, pe prima pagină…

— Proastă farsă ai mai făcut atunci la restaurant… Din cauza ei mă duc acum la telefoane… Da, da. Îmi voi pune telefonul la priză, să fiu scăpat măcar noaptea de acest coșmar I…

Peste câteva zile, l-am întâlnit pe Gigi Micu.

Era cătrănit rău.

— De ce ești, supărat, Gigi?

— Toate redacţiile îmi resping epigramele…

— Și sunt valoroase, dragul meu.

— Știu că sunt valoroase… Știu sigur. Maestrul Tudor Măinescu cum mă vede pe stradă mă ocolește. Nu vrea să-mi mai vorbească…

Și știi din care cauză? Din invidie!… Cred că tot el a băgat pile pe la redacţii împotriva epigramelor mele… Nu suportă concurenţă!

Mă iertaţi, maestre Măinescu, ştiţi doar cât vă iubesc, dar eu am fost la telefon și nu Gigi Micu. El mai scrie și astăzi epigrame la fel de candide și de nevinovate!

P.S. Proverb recondiţionat: „Criticul care latră, nu mușcă decât din Fondul literar!”

Honos alit artes…

Telefonul sună strident. O voce cristalină, primăvăratică:

— Tovarășe scriitor, aici e „I.B.V.Z.A.M.D. II”… vă rugăm să veniţi la noi la ședătoare…

— Și când va avea loc?

— *A,* peste o lună. Vă anunţăm cu o zi mai devreme! Vă rugăm să nu ne asemuiţi cu „I.B.V.Z.A.M.D. I”

— Pentru nimic în lume!

Te întrebi ce-or fi însemnând aceste litere și cifre pline de mister. Dar șarada nu o vei dezlega niciodată. Te așezi la lucru și timpul trece neutru. Iar telefonul cu vocea precum un clopoţel de argint:

— Tovarășe scriitor, a sosit sorocul! Mâine, la orele 18, are loc întâlnirea…

A doua zi ești reţinut de zece ședinţe. Încercai o scuză. Vocea devine brusc

principială și severă ca o lamă de cuţit:

— Nicio amânare! Ne daţi peste cap… Am făcut mobilizarea…

— Locuiţi departe? Mai încerci o salvare.

— Nu importă! „Volga” noastră va fi la orele 17,30 la dumneavoastră… „Honos alit artes”, nu?

Nu mai poţi avea nicio replică: „Onoarea întreţine artele”. Și, într-adevăr, „Volga” era superbă. Și cine se află în Volga? Da, aţi ghicit. Posesoarea glasului cristalin. Și mai avea un albastru marin în privire!… Nici nu știu când am ajuns la instituţia cu jumătate de alfabet în titlu. O cafea, cu aproximaţie, un păhărel minuscul cu „trei stele”, veritabil, și trei garoafe foarte suspecte. S-ar părea că ar fi rămas de la scriitorul de săptămâna trecută…

Mobilizarea, relativă. În primele rânduri câţiva copii tânjeau cu melancolie spre ușă. Declam, povestesc, cânt (la dans nu mă pricep) și, după cincizeci de minute și șaptezeci de oftaturi din sală, îmi termin programul spre delirul copiilor, care au zbughit-o fericiţi spre prima zăpadă din capitală. Până aici a fost excelent.

În locul ochilor albaștri și al glasului de cris tal, apare un tânăr morocănos, cu vocea dogită:

— Tovarășa a plecat la ședinţă… Sau așa ceva… M-a lăsat pe mine…

Mă privea de parcă între noi existau multe vieţi de ură aprigă, colţuroasă, pe viaţă și pe moarte. În general, îmi plac oamenii luminoși, politicoși și zâmbitori. Mai ales tinerii.

Am privit în altă parte, în timp ce gândeam că am să-l scutesc să mă conducă în „Volga”.

elegantă. Am întrebat tot fără să-l privesc:

— „Volga” a venit?

— Nu… Era să vă dăm un „I.M.S”. Dar nu-l găsim… Dar aveţi, când ajungeţi în „microraion”, un tramvai până în apropiere de centru… Cu două autobuze sunteţi la Universtate… Sunt legături bune…

Am înţeles: „Maurul îşi făcuse datoria, acum să se întoarcă cu tramvaiul…”

Am rugat să-mi dea un pahar cu apă :

— Are portarul…

Simţeam că pătrund în podea. Afară mă întâmpină o beznă de nu-ţi ghiceai nici vârful nasului. Zăpada se întrecea cu noroiul. Nu-mi luasem nici galoși. Și o voce aspră:

— Cine-i?

— Eu… scriitorul…

— De la care birou?

Era portarul care mă salutase respectuos când mă zărise în „Volga”. Îmi cercetă toate actele și la urmă mi se adresă important:

— Dar bilet de intrare aveţi? Așa… N-aveţi…

Am așteptat o jumătate de oră, cât se certă la telefon cu tânărul morocănos. Îmi aduse un bilet de intrare, pe care-l folosi pentru ieșire.

Tânărul mă cercetă și mai fioros, găsindu-mă vinovat de tot incidentul regretabil.

Când am scăpat pe poartă, tremuram. Desigur, răcisem.

Și am făcut o oră și un sfert, prin tot glodul din lume, până la microraion. Acum aveam și febră. Și încă două ore, cu toate mijloacele de locomoţie din lume până acasă.

Când mi-am revenit din convalescenţă m-am așezat la birou. Și iar un telefon. Și iar o voce cristalină (ochii nu se pot vedea încă prin telefon) și plină de miere:

— Tovarășe scriitor, aici e „I.B.V.Z.A.M.D. I”… Vă rugăm să veniţi la o întâlnire…

Simţeam că mi se urcă sângele în cap.

— Vă rugăm să nu ne confundaţi cu „I.B.V.Z.A.M.D. II”… Trecem să vă luăm cu „Volga” noastră… De! „Honos alit artes”… Nu?

Nu mai poţi avea nicio replică. Dar nu știu dacă am să primesc propunerea. Căci îmi joacă și azi în faţa ochilor: „I.B.V.Z.A.M.D. I. și II”, și tot n-am aflat ce înseamnă… Și nu mi-am revenit din convalescenţă…

Un fenomen remarcabil

Totul a început de la o discuţie cu un prieten actor. De fapt, până acum, în prag de pen sie, el a jucat cu precădere rolul lui Moș Gerilă. Deci, câteva zile pe an era „cap de afiș”.

la toate școlile și instituţiile din localitate. Brezeanu a rămas pentru posteritate cu „cetăţeanu turmentat”, tânărul Manolescu cu „Hamlet”, iar prietenul meu, cu „Moș Gerilă”. Și era pe bună dreptate revoltat: „Auzi, să mă scoată la pensie când sunt în rol! Etatea mea abia acum oferă pondere rolului lui Moș Gerilă! Dar nu mă las nici eu…”: „Ce faci? **;

„Scriu poezii! Așa fac toţi…”

După acest scurt dialog m-am gândit la acest „Așa fac toţi”. Da, are dreptate. În ultimii ani s-a înregistrat o adevărată migraţie a actorilor și a actriţelor, în literatură. La doi actori, trei scriitori: unul, pe lângă poezie scrie și critică. Noi la Brașov îl avem numai pe iubitul Darie Magheru, dar în restul ţării?

N-ar fi oare obligator să instituim o „Asociaţie a actorilor-scriitori”? Sau, mai pompos ar suna „Asociaţia scriitorilor-actori”. Să înființăm și un teatru al Uniunii Scriitorilor; fiecare asociaţie a scriitorilor să aibă și un teatru în care să joace scriitori. Atunci să vezi ce culise! Ce frumos ar juca Eugen Mândrie ca partener în „Coana Chiriţa”. Dar Adrian Păunescu în revoltatul „Hamlet”? Dar Nichita Stănescu în peregrinul și rătăcitorul „Peer Gynt”, căutând-o pe Nesolveiga sa? Dar Tita Chiper în „Doamna mării” a lui Ibsen? Nu v-ar tenta ca în Rigoletto să apară tempera mentalul Dinu Săraru, cu clopoţei și panglicuţe? Dar Pică, Tudor George, Darie Magheru în „Haiducii”? Dacă judecăm la rece, avem actori foarte buni și printre scriitori. Eu, personal, nu cred că există vreo scenă mai adecvată pentru o adevărată „Noapte furtunoasă”, ca restaurantul de la Casa Scriitorilor când e bine animat și reanimat. Dar oare Eugen Barbu în „Viforul” nu ar fi impresionant, mai ales după ce a scris „Principele”?

Bine, o să spuneţi dumneavoastră, dar ce facem cu asociaţiile scriitorilor unde

nu au un efectiv prea mare de actori scriitori? Vă înșelaţi. La Iași, „Coana Chiriţa” își are distribuţie ideală în toate ipostazele sale. La Timişoara, Anghel Dumbrăveanu poate juca oricând în „Narcis” sau în „Dama cu camelii”, iar Al. Jebeleanu repetă la „Cetatea de foc”.

La Cluj, D.R. Popescu la orice oră din zi sau din noapte poate realiza merituos „Un oltean la curtea regelui Arthur”. Cu toată echipa sa — Ion Lungu, Dumitru Mircea, Al. Căprariu, Beuran, Oarcăsu și Scorobete — oricând D. R. Popescu poate turna o nouă versiune cu cei „7 magnifici”.

Deci, puţintică răbdare și ajungem și la Braşov. Noi avem o echipă teatrală bine sudată și bine costumată. Dramaturg avem: Dan Tărchilă, June-prim avem: Radu Theodoru, ingenuă: alegeţi pe cine doriţi dintre scriitoarele noastre, plus M.N. Rusu, și veţi vedea că alte teatre ar trebui să se desființeze săptămânal. Detectiv: remarcabilul H. Zincă. Pentru rolul lui Napoleon merge oricând Ion Grecea, numai cu schimbarea uniformei.

Deci, ce mai așteptăm? Sus cortina! Vine adunarea generală a asociaţiei noastre și trebuie să punem spectacolul la punct. Nu de alta, avem două scene la dispoziţie: Brașov și București. Și I. Th. Ilea nu ne iartă! Și-a pregătit discursul festiv.

Ne-au încercat furii…

Vă amintiţi că totdeauna operele geniale de artă au fost ameninţate de hoţi. Câţi n-au încercat să fure, bunăoară, chipul Monel Lisa?

Sau pânzele poetului Beldeanu? Dar, iată că de această dată s-a intenţionat să se fure ma nuscrisele lui Dan Tărchilă, Nicolae Stoe, Stănescu, Tăutu, Theodoru și — culmea! — manuscrisele lui Haralamb Zincă, în care se desăvârșea tocmai prinderea unei bande de hoţi și criminali! Poetul Gheorghinescu Vania avea manuscrisele asupra sa și Poetul Darie Magheru le avea în păstrare la trustul „Carpatic.

Deci, gloria literară a lăsat să cadă norocul asupra Asociaţiei noastre din Brașov. Ne vor invidia asociaţiile scriitoricești din Iași, Cluj, Tg. Mureș sau Timișoara. Despre Uniunea Scriitorilor, nici să nu mai vorbim! înseamnă că am avut drept oaspeţi hoţi stilaţi, cu un bun gust literar, știind ce să selecteze din noianul de literatură cotidiană. Noi le mulţumim pe această cale, dovedind încă o dată că Brașovul este un oraș cultural, crescând în același timp și prestigiul deplin al operelor noastre. Sunt mulţi scriitori premianţi, dar foarte puţini au titlul de adâncă recunoaştere literară „scriitor furat”. Unii au lăsat zvonul că hoţii au vrut să fure numai fotografia lui Radu Theodoru și corespondenţa sa cu Laurenţiu Fulga, alţii susţin că hoţii urmăreau să pună mâna pe fâșul mefistofelic al lui Darie Magheru, sau pe umbrela gen Iorga, a poetului Gheorghinescu Vania. O altă versiune ar lăsa să se deducă acest act ca o răzbunare a pacienţilor medicilor noștri Dan Tărchilă și Ștefan Stănescu.

În tot cazul, în istoria literară acest furt va marca un mare succes literar pentru Asociaţia noastră din Brașov. Câinele adus de miliţie să prindă urma hoţilor, după

ce a mirosit manuscrisele noastre în versuri sau proză, a dormit 48 de ore neîntors. De aici, detectivii îndrumaţi de H. Zincă, au tras o concluzie certă: orice individ care doarme cu un manuscris în braţe să fie suspectat! Primul care a fost descoperit că doarme cu cărţile noastre în braţe, fără să reușească să scrie un rând despre ele, se numește Voicu Bugariu. Dar a avut un alibi perfect: este cunoscut critic îi terar și prozator recent, motivând că nu a avut timpul necesar să scrie măcar de romanul său pe care s-a hotărât să-l refacă deoarece hoţii l-au respins de la selecţia succintă și obiectivă.

Sunt sigur că izbânda literară îşi va spune răspicat cuvântul. În București se va spune că noi ne-am furat singuri manscrisele pentru reclamă. Clujul va lansa că ne-am plătit hoţii cu ora, acordând și o primă de periclitate și toxicitate. Timișoara va demonstra ca Al. Jebeleanu și Mircea Șerbănescu având manuscrisele lor la Brașov de la „Almanahul" raposat au atras furii prin valoarea lor inexplicabila în cifre sau ani-lumină, iar iesenii vor comenta că hoţii, de fapt se îndreptau către Iaşi, dar că s-au oprit ca turiști la Braşov şi ca, nereușind să ducă în valiza Biserica Neagra, sau pedepsit cu manuscrisele noastre.

Așteptăm veridictul lui Eugen Barbu sau Fănuș Neagu. Ei pot să ne înţeleagă şi să ne aprecieze, iar dacă pana lor va fi ca a noastră, le promitem că vom organiza şi furtul manuscriselor lor într-o distribuţie noua așa cum nici Haiducii în cele două serii nu au văzut.

P.S. În momemul când apar aceste rânduri aflăm cu cernita durere ca hoţii s-au predat până la unul. Au declarat ca prefera munca silnică pe viaţă decât să mai citească manuscrisele noastre. De aceea, cerem colegului nostru de scris și suferinţă, fostului procuror Poenaru, să intervină legal ca hoţi neliterari să-și primească pedeapsa au în ani ci în manuscrise-lectură. Șeful bandei să conspecteze zece manuscrise, plus *Împlinire de* Nicolae Tăutu; adjunctul său 9 manuscrise, plus *Io, Mircea Voievod* de Dan Tărchilă; al treilea în ordinea ierarhică să conspecteze 9 manuscrise, plus *Muntele* de Radu Theodoru și așa mai departe, încât cel mai nevinovat să înveţe pe de rost doar cinci poezii de Darie Magheru. Numai în acest fel se va putea stârpi definitiv hoţia și se va dubla numărul cititorilor noștri trecuţi, prezenţi și viitori.

Scurtă istorie literară

Am vizitat recent pe un scriitor mai în etate.

Și, împreună, am făcut o excursie prin biblioteca sa. Avea rafturi pline cu cărţi cu autografe. Unele sunau alarmant: „Celui mai mare romancier, această recunoaştere de ucenic literar", „Urmașului lui Rebreanu", „Balzacului nostru naţional", „Unicului nostru romancier" și altele. Scriitorul mi-a mărturisit:

— Toate cărţile le-am primit pe când eram redactor-șef la o revistă literară! Citește și cronicile !

Vă jur că după fiecare cronică l-aș fi propus membru titular la Academie. Doar câteva spicuiri: „Istoria literară să consemneze la locul de onoare apariţia

romanului. Autorul este un clasic în viaţă", sau „Prin acest roman pătrundem în literatura universală" etc. Scriitorul a adăugat:

— Apoi, nu am mai fost redactor șef. Timp de cinci ani nu am mai primit nicio carte cu autograf, și despre un roman al meu, mult mai realizat, s-au scris doar două cronici injurioase.

Încolo, liniște de mormânt, până ce am ajuns în funcţia de director de editură. Iată cărţile și cronicile: Să citâm câteva autografe: „Un Kafka s-a născut în România", „Celui mai mare romancier al absurdului nostru", „Fiecare pagină de neliniște, însingurare, angoasă, este un monument al literaturii noastre", „Cu invidie și gelozie, pentru cel mai mare romancier al ţării".

Iar cronicile îl declarau pur și simplu geniu în plină erupţie. Cronicarii care-l ponegriseră își făceau autocritica smeriţi.

Dar genialitatea nu durează o veșnicie. Peste șase ani, prietenul meu nu a mai fost director de editură. Din acea clipă nu a mai primit o carte cu autograf și nici un singur rând nu s-a mai scris despre cărţile sale. Nici măcar o cro nică injurioasă, O liniște amară și totală, până în clipa când a ajuns într-o funcţie importantă de conducere în domeniul cultural. Amicul meu a fost obligat să-și lărgească biblioteca. Primea cărţi cu autografe în cantităţi industriale. Poetul de la Bourenii din Vale și cel mai reprezentativ critic din București se simţeau obli gaţi. Aveam impresia că și busturile poeţilor și romancierilor din Cișmigiu îi trimiteau cărţi cu autografe ameţitoare. Iar cronicile curgeau ca o ploaie de april, în toate revistele și ziarele ţării. Fotografia îi apărea în dublu exemplar pe număr de revistă. A fost prezent la masa rotundă a televiziunii, i s-a dedicat un prim-plan și apoi un secund-plan. La radio era prezent la trei „momente poetice" pe săptămână. Era filmat în jurnalele de actualităţi, la biroul său de lucru sau în parcul Herăstrăului. I se solicitau câte 10 — 11 materiale, săptămânal, de către revistele literare, interviuri, impresii din călătorii (și călătorea slavă Domnului!), notaţii de lector, pronosticuri meteorologice, pronosticuri sportive, astronomice, filatelice, cinematografice. Când mergea la pescuit, câte trei cronicari îi căutau rime; la teatru i se peria fotoliul în fiecare pauză și i se servea îngheţată de fistic. La banchete era înconjurat de scriitoarele cu trupurile cele mai faine și, pentru a i se face viaţa cât mai frumoasă, i se povesteau cele mai stupide bancuri și anecdote răsuflate, încât s-a văzut obligat să demisioneze.

Astăzi, prietenul meu este pensionar. S-a retras într-un mic orășel de provincie, să mediteze cu pesimism la tot ce înseamnă glorie efemeră în literatură. Criticii și toţi supușii care-l aclamau pentru fiecare strănut, au uitat cu toţii de el. Au rămas doar autografele și cronicile literare — melancolice vestigii ale unei scurte, foarte scurte prezenţe din istoria literară contemporană.

Intervenţia

Când l-am văzut intrând cu maldărul de manuscrise subsuoară pe vecinul meu, am îngălbenit. Îl știam pensionar cuminte, respectabil, care udă regulat florile la o

grădină din apropiere (noi nu avem grădini de flori, este un bloc arid). M-a studiat mai întâi pe sub ochelari și apoi mi s-a adresat cu siguranţă în glas:

— Mai întâi vreau să mă asculţi și, dacă îţi plac, să le publici… La orice editură; eu n-am pretenţii sau directori favoriţi. E bună?

S-a așezat comod în fotoliu, a aprins un trabuc spre mulţumirea soacrei mele și, tacticos, și-a schimbat ochelarii. A respirat lung, ca înaintea unei decisive încercări, și-a dres glasul din nou și, scriitorul care s-a descoperit spontan după ieșirea la pensie, a început o plicti coasă povestire cu spahii, viziri, domniţe, arcași etc. Ca să nu aţipesc, i-am propus o cafea. Dar, în drum spre ibricul electric, de la un telefon alăturat, l-am rugat pe un prieten al meu să mă sune din sfert în sfert de oră. Nici n-am terminat cafeaua când telefonul mă cheamă strident. Am început o discuţie imaginară cu Ioanicehie Olteanu, pe atunci directorul editurii Eminescu.

— Tovarășe Ioanichie, iartă-mă dar pe viitor nici n-am să-ţi mai vorbesc! Poftim, închid telefonul!

Vecinul tresări speriat. Mă apostrofă j

— De ce v-aţi supărat?

— Eram de mult la cuţite. Pentru un manuscris…

Îmbufnat, citi mai departe, fiind întrerupt doar de telefon. Urmă o nouă convorbire fantezistă cu Petre Ghelmez, în acea vreme directorul editurii „Albatros”.

— N-aţi procedat principial cu cartea pe care v-am recomandat-o! Pe viitor n-am să vă mai recomand nicio carte. Am terminat!

Pensionarul debutant mă privi cu spaimă bine înscrisă în privirea sa.

— Păcat! Editura „Albatros” este o între prindere eficientă…

Nici nu omorâse bine al șaselea spahiu când din nou telefonul se făcu auzit.

— A, tovarășul Marin Preda! Vă promit se lemn că niciun manuscris nu-l voi mai în dreapta spre editura dumneavoastră. Vă mulţumesc!

Bătrânul meu vecin își șterse ochelarii aburiţi. Oftă adânc. Îmi impută:

— Nu trebuia! Editura „Cartea Românească”are un prestigiu recunoscut!

Pe când caleașca fugea cu domniţa urmărită de ieniceri, interveni, cu promptitudine de destin implacabil, telefonul. O conversaţie la fel de ireală.

— Tovarășe Utan, n-am să vă mai deranjez în viitor cu niciun telefon. Atât am vrut să vă spun!

— Ce-ai făcut, domnule? Eu îţi citesc manuscrisul și dumneata ai rupt legăturile cu toate editurile…

— Pardon! Pot să te recomand la Editura „Minerva”. Da, Aurel Martin te va publica…

— Mi-a venit inima la loc!

— Dar, după cum bine știţi — am continuat eu — „Minerva” publică pe clasici… Deci, după ce acest manuscris va împlini treizeci de ani de când a fost compus și redactat, te repezi cu el la editură…

Îmi luă vorba din gură.

— Ar însemna prin 2000!…

— Exact. Și va apărea în 2003…

— Eu voi avea atunci 109 ani!

— Perfect, și mulţi înainte. Nu-i vina mea că diavolul literaturii v-a încercat la șapte de centi. Eu am să vă scriu prefaţa primului volum…

Manuscrisul

Îl însoţeam la Editură pe scriitorul Mărgeanu, care predase cu o lună înainte o nuvelă asupra căreia ridicase și un aconto de câteva mii de lei. Acum, am venit împreună după rezultat. Ne-a primit un tovarăș foarte amabil și binevoitor, care l-a informat pe prietenul meu despre soarta manuscrisului. Tovarășul binevoitor, începu cu un grai dulceag:

— Dumneata ai talent, fără să exagerez, nu vela este mai mult decât reușită și eu ţin, cel dintâi să te felicit…

Prietenul meu se îmbujora pudic de emoţie.

Își umflă pieptul. Eu mă simţeam fericit de succesul lui. Camera mi se părea ospitalieră, caldă, plăcută, o culoare roz…

— După cum am spus, nuvela e perfectă…

Necesită numai o… neînsemnată modificare, un amănunt de reparat și va intra la tipar…

Trebuie schimbat ceva din acţiune sau, cum să-ţi spun, trebuie schimbată acţiunea în esenţă, pornită de la o altă temelie. Legată mai mult de concret, eroii sunt șterși, palizi… Nu știu dacă sesizezi? E vorba de știi…

Prietenul meu, în mod hotărât, nu mai sesiza nimic. Mie mi s-a înfipt în creier parcă un piron: „Nuvela este admirabilă”, „Nuvela este excelentă”, „o neînsemnată modificare” și „Schimbă acţiunea în esenţă, pornită de la o altă temelie”.

— Mai schimbi și câteva neologisme, mai dificile, mai nepenetrabile ce nu sunt inexorabile, tușante, trebuie să vorbim clar, limba noastră e luxuriantă, eu la travail…

I-am ascultat limba clară, dozată cu „inexorabile”, „nepenetrabile”, „luxuriante”, „tușante”, din care cu greu am putut înţelege că nu vela prietenului meu este de-a dreptul o ca podoperă excelentă din toate punctele de vedere… dar ca formă, urma să-i schimbe doar stilul și ca subiect, urma să-i modifice acţiunea în esenţă, să caute, adică un alt subiect.

Nu știu cum a trecut o lună, dar un telefon de la Editura… îl anunţă pe prietenul meu că s-a împlinit sorocul.

— Ce-i de făcut? mă întreabă el îngrijorat?

Am schimbat amândoi ordinea câtorva cuvinte, am înlocuit două trei fraze și prietenul meu a predat manuscrisul — același — la termenul fixat.

Bineînţeles că rezultatul îl știam amândoi, nuvela era doar identică, se schimbaseră numai câteva cuvinte. De aceea, când a primit un telefon să se prezinte după rezultat, prietenul meu mă invită și pe mine, neavând curajul să reziste singur.

— Să vezi ce o să se zburlească tovarășul referent, ce săpuneală o să-mi tragă.

Dar prevederea de la ușă nu se potrivește cu cea din cameră… Am fost primiţi cu braţele deschise, prietenul meu, de-a dreptul, îmbrăţișat. Tovarășul referent i se adresă:

— Ei, vezi ce lucru bun ai realizat, dacă m-ai ascultat? îmi place cum ai modificat nu vela. Subiectul e altul, acţiunea e dinamică, e legată de concret, eroii sunt vii, îi simţi cum trăiesc… îţi spun drept, acum pare cu totul altceva!

Dar, cu toate că nuvela a intrat a doua zi la tipar, am rămas amândoi profund nedumeriţi.

— Oare ar mai fi apărut nuvela aceasta dacă indicaţiile tovarășului referent ar fi fost ascultate și prietenul meu ar fi prezentat-o în forma în care fusese sfătuit s-o realizeze?

Ingeniozitate

Mă aflam la un prieten medic, când ușa se deschise brusc și în cabinet pătrunde — bolid — amicul meu de scris, un poet prestigios, cum îl anunţau cronicile literare. E într-o stare de supremă exaltare. Vorbește entuziast și precipitat.

— Vă salut, băieţi. Mă las de poezie, oare ce se mai poate scrie după Rilke, Lenau, Eminescu, Esenin? Nimic. Au scris ei și pentru mine. Eu mă voi ocupa cu iepurii de casă…

— Cu ce? am sărit ca fripţi medicul și cu mine.

— Așa cum aţi auzit. Voi crește iepuri de casă. Oare nu i-ar sta bine lui Nisipeanu sau lui Ion Sofia Manolescu să se ocupe cu înmulţirea iepurilor domestici? Este o veche și declarată pasiune a mea… Rozătorii sunt dragostea mea secretă…

— Și pentru ce? l-a întrebat medicul, vizibil afectat.

— Vezi, doctore, că nici dumneata nu ai dedus finalitatea acestui act. Domnii mei, am o idee genială. V-aţi gândit vreodată la încrucișarea dintre pisică și iepuri de casă? Aţi văzut că nu v-aţi gândit profund?!

Doctorul palid s-a așezat pe fotoliu. Eu m-am retras în apărare, lângă el, blestemând în gând afurisita caniculă bucureșteană de 38° la umbră.

Și căldura de afară îl inspira furibund.

— Deci, să fim înţeleși, nu veţi destăinui nimănui ideea mea. S-ar putea să mi-o fure.

(Se uită să nu asculte cineva la ușă) Dar, să știţi, nu oricare pisică merită strădania acestei epocale experienţe. Nu, nu, nu. Numai pisicile de angora și, poate, nu m-am hotărât încă, pl sicile siameze. Dar numai cele albe. Doctore, dumneata ai o pisică de angora albă… Ce zici?

N-ai vrea să încercăm împreună? Nu te grăbi cu răspunsul. Gândește-te mai întâi la avantaj: pisicile tratate de noi ne vor da, pe lângă blană, și carne, mușchi, cotlet, măduvioare.

Doctorul înfricoșat, abia murmură:

— Eu zic că ar trebui să te odihnești. Aste mă…

— Ce astenie? Ce odihnă? Fleacuri. Nu mă voi odihni până nu voi rezolva și celălalt plan al meu. E și mai strașnic. Ce-ar fi să construim un pod uriaș între America și Europa? Gândiţi-vă numai la turism…

Prietenul meu, până în aceste momente, era cel mai normal dintre membrii Uniunii Scriitorilor. Nu crea poezie sub imperiul dicteului automat, cu spaţii onirice, ilogice, sau abisale.

Era un clasic cuminte și armonios. Cum de l-a apucat așa din senin? Tot canicula era vino vată. Îl auzeam înfiorat:

— Dar la furnici v-aţi gândit, stimaţi tovarăși? De ce să nu le facem și lor un parc de distracţii, în care să se producă artistic greierii, lăcustele, melcii și cărăbușii în turnee? Credaţi că ei n-au poeţi, n-au savanţi, compozitori, plasticieni și academicieni? Au, domnii mei. Singura diferenţă e că n-au limuzine să le vedeţi la scară.

Doctorul și-a intrat în meserie cu prudenţă.

— Ai dreptate, dragul meu. Ideile sunt formidabile. Piramidale. M-au entuziasmat. De aceea îţi propun o plimbare până la spitalul central. Am un prieten care de mult visa la un asemenea parc de distracţii. Și-a imaginat chiar o fanfară a omizilor…

— Excelent, mergem chiar acum, îmi plac oamenii cu iniţiativă…

M-am întâlnit peste două luni cu prietenul meu poetul. Zărindu-l, voii să-l ocolesc dar mă ajunse din urmă. Abia ieșise din spital. Îmi zâmbea satisfăcut.

— Hai să bem o bere!

Acceptai cu teamă să nu-l contrazic, după exemplul salutar al prietenului meu medic.

— Știi că s-au făcut? A ieșit ca la carte.

— Ce? încrucișare de iepuri cu pisici, podul dintre…

Mă opri cu un semn.

— Prostii. Ești nebun să crezi asemenea bazaconii… Sunt pentru medici… S-au aranjat actele de pensie. Am, dragul meu, aproape de 40 de ani? Am pensie de la Uniunea Scriitorilor? Au și cei de treizeci de ani… Nu? M-a salvat ingeniozitatea și iepurii de casă. Să bem pentru ei o halbă… Sunt rozători blânzi!

Avem și noi un geniu

Redacţia a plasat deasupra ultimului meu articol inscripţia „Umor”. Dar eu sunt modern, deci scriu antiumor. De ce „Antiumor”? E o acoperire. Dacă un poet nu reușește o poezie, o intitulează *antipoezie,* dacă un dramaturg termină o dramă nerealizată, o numește *antidramă* și totul este în perfectă ordine: toţi anticriticii o aplaudă în anticronici antiliterare… Știu eu dacă voi reuși cu însemnările mele? Nu-i oare mai precaut să le intitulez „antiumor”, ca toţi antiesteticii să mă aprecieze pentru modernismul și subtilitatea mea?

Trebuie, de la bun început, să vă mărturisesc saltul gigantic pe care l-am făcut între timp pentru satisfacţia tuturor brașovenilor și mai ales a Asociaţiei scriitorilor

din Brașov și nu cu vorbe, ci cu un document publicat în mii și mii de exemplare. Criticul Al. Chiriacescu scrie în finalul cronicii la cartea mea

„Insula liniștită": „Construcţia inteligentă a acţiunii, cu o succedare continuă a întorsăturilor surpriză, păstrează la sfârșitul volumului capacitatea de a ţine cititorul într-o stare tensională, care constituie în definitiv dezideiratul major al geniului! Deci scrie negru pe alb „dezideratul major al *geniului".* A trebuit doar un critic obiectiv și îndrăzneţ să o recunoască — eu mă suspectam de mai mult timp de genialitate… Ce-i drept, unii bârfitori invidioși au încercat, fără succes, să mă denigreze, susţinând că a fost o simplă greșeală de tipar, în loc de genului s-a cules geniului. Să nu-i credeţi! La fel a suferit și Eminescu, viitorul meu coleg de statuie din grădina Uniunii Scriitorilor.

— Iată-mă deci viitor laureat al premiului Nobel, ori al revistei *Vânătorul și pescarul…*

Prima întrebare care m-a frământat a fost să aflu câtă pensie primește un geniu și dacă „scriitorului" îi stă bine cu drumurile Parisului.

Vienei, un geniu nu are voie să se oprească decât în Canada. De-acum sunt egal cu Până și cu Darie Magheru și am cont deschis la împrumuturi. Cu cât împrumutul e mai suculent, cu atât geniul e mai profund e mai enigmatic, mai abscons… Am dat un telefon vecinului și prietenului meu Mihnea Gheorghiu și l-am ru gât să-mi împrumute câteva modele de cravate pentru recepţie, deși eu m-aș mulţumi să ajung la Crama de la Cerbul Carpatin…

Am pregătit o ciornă pentru interviul imprimat pe bandă de magnetofon din „România literară" și mi-am și comandat fotografiile corespunzătoare, Cu Adrian Păunescu la pescuit, la Bellu, la Casa scriitorilor, în autobuzul spre Poiana Brașov, cu Adrian Păunescu pe bicicletă, pe trotinetă și la loz în plic, să leșine toate cititoarele până în anul 2002 și ceva…

Mi-am oprit din timp loc să apar și eu la televiziune, ca simpaticul critic Dinu Săram.

Nu vă amintiţi scena din holul hotelului Carpaţi, când binecunoscutul critic a apărut, surâzător, lângă Juliette Greco, de ni s-a părut tuturor că prestigioasă artistă și cântăreaţă a venit la Brașov însoţită de Belphegor II? Se povestește că, de la această întâlnire, Juliette Greco nu mai vorbește decât oltenește, iar Dinu Săraru a realizat recordul de a număra în limba franceză până la zece, în zilele de liniște și fără astenie.

Iată-mă deci primul geniu cu document, din Asociaţia scriitorilor din Brașov, devenit peste noapte la fel de cunoscut ca tovarășul Șerbă aici și mă întreb cu emoţie ce grad au primit în ierarhia scriitoricească șefii mai mari pe linia penelor… (penelor de scris, nu de autoturism).

Deci, în vara aceasta două surprize: Steagul roșu în categoria A și subsemnatul în categoria geniilor recunoscute, fiind convins că dacă în Lună s-ar fi găsit oameni, deci și scriitori, membri ai Fondului literar lunar, primul dintre ei ar fi cerut să se înscrie în Asociaţia scriitorilor din Brașov, căci mai avem locuri disponibile…

*

P.S. Iertare. S-a comis o gravă eroare. Era să devin desuet, de aceea fac cuvenita rectificare: nu sunt geniu ci antigeniu, declarat pe primele patru milenii și jumătate (fără duminici și sărbători legale).

Urmașul lui Harpagon

Maestrul Corneliu Cernea (e pseudonimul pe care i l-am ales) se afla acum câţiva ani într-o staţiune balneoclimaterică, împreună cu prietenul meu S. Maestrul, deși e latifundiar de idei și rime, în viaţa sa pământească este extrem de *strâns.* Dacă muzelor le oferă cu generozitate hectare de coli de hârtie (împrumtate de la redacţii) este extrem de exigent și scrupulos cu fiecare monedă. Vrednicul urmaș al lui Harpagon îl rugă pe S. să-i cumpere, pentru spirtieră, o sticluţă de spirt denaturat.

— Cât a costat?

— 3,45 lei.

Maestrul se cutremură:

— În București costă numai 3,15 lei.

S. se irită și, pe bună dreptate, protestă:

— Atâta a costat. Am și bonul…

— Ei, bonul, bonul… Câte nu se pot aranja cu bonurile!

Aflând de păţania lui S. am trecut grabnic pe la unicul magazin cu spirt din localitate.

— Câte sticle cu spirt denaturat mai aveţi?

— Opt. Costă 3,45 lei una.

— Știu. Vă dau opt lei acum, iar după-amiază când am să trec, vă dau restul…

Maestrul Corneliu Cernea mă onoră să facem o plimbare împreună. Tot drumul se risipi în sute de intenţii literare. M-am scuzat că sunt obligat să-l întrerup din itinerariul său fantast de o necesitate telurică de a-mi cumpăra spirt denaturat.

— Hai că te însoţesc și eu!

Am intrat amândoi în magazin. Era numai ochi și urechi.

— Dă-mi te rog opt sticluţe de spirt denaturat.

— A, da… Poftiţi!

— Nota.

— 19,60 lei.

— Mulţumesc. Mă iertaţi, maestre, că v-am reţinut din fluxul poetic…

Dar poetul nu mă auzea. Renunţase la era dările celeste. Socotea. Îmi ceru o hârtie și un creion.

— Cât au costat? 19, 60, nu?… Așa, dacă împărţim 19,60 la opt… înseamnă 2,45 la o sticluţă… Deci mai ieftin ca la București… Nu?

— Totdeauna am plătit 2, 5 lei pe sticluţă și aici, și la București, și la Caracal.

— Ce vorbești, domnule… Eu am dat peste un speculant care mi-a luat 3,45 lei pe o sticluţă.

— Glumiţi?

— Cum să glumesc… A falsificat și bonul, pricepi?

S-a întors la magazin. Întreabă din ușă de spirt.

— Poate săptămâna viitoare!

Maestrul uitase de evadările lirice. Calcula.

Din când în când, ofta. În cele din urmă, mi-a cerut să-i indic adresa magazinului din Bucureşti de unde îmi procur spirt cu 2,45 lei sticluţa. Apoi mi-a cerut să-i vând trei sticluţe la preţul de 2,45 lei.

Către orele douăsprezece noaptea, am fost trezit din somn de prietenul meu S. Mă mustra revoltat:

— Ce mi-ai făcut? Până acum ne-am certat și nu m-a lăsat în pace până nu mi-a vândut trei sticluţe cu preţul de 3,45 lei… I-aș fi luat și o mie, numai să mă lase să dorm!

Mi-a făcut-o televiziunea!

Frumoasă a fost ziua când am primit un telefon de la televiziune. Vorbea redactorul prestigios Marin Traian:

— Să vă pregătiţi pentru „Dicţionar” la litera T… Câteva farse, o poezie, două aforisme…Vă filmăm peste o săptămână…

— Am o dorinţă: să mă filmaţi din profil, nu sunt telegenic din faţă…

— Dar cu haine negre (de ce oare la înmormântări și televiziune este obligatorie ţinuta neagră?) și cu cămașă albă… Pulover numai pentru anumiţi scriitori…

N-aveam haine negre telegenice. Cu supra taxă, mi-am confecţionat un costum într-o săptămână. Avea un umăr mai lăsat, dar mă vor filma din profil, merge. Merită orice să crificiu: din atâţi umoriști cu T în cap, am fost ales doar eu… Ce-or să spună Topârceanu, Al. O. Teodoreanu, Nicuţă Tănase, Rodica Toth (și Rodica-i cu „Urzica”…), Dar un alt telefon și vocea nobilă a lui Marin Traian:

— Cum staţi cu materialul?

— Am o sută douăzeci de farse… Le știu pe dinafară… Un volum de poezii (care stă de patru ani la Editura „Albatros”), trei sute de epigrame și trei caiete de aforisme…

— E binișor… Dar să vă luaţi și un ac de cravată invizibil, ultima oară aţi apărut cu cravata în „deplasare”… Peste trei zile vă filmăm… Aveţi grijă de voce, să nu răgușiţi…

Vă imaginaţi că umblam cu două fulare, iar în fiecare seară luam câte un ou crud. Și Ludovic Spiess mi-ar fi invidiat vocea, mai ales dimineaţa, când făceam vocalize. Și iată și un alt telefon, cu vocea caldă a umoristului Marin Traian.

— Știţi că nu mai filmăm la Sinaia… Vom filma la Mogoșoaia… Vă luăm cu mașina noastră…

— Vă mulţumesc, mi-aţi luat o piatră de pe inimă!

— Numai să vă îmbrăcaţi bine…

— Am șubă trainică, de pe front!

— Perfect. Așteptaţi telefonul nostru!

Dumneavoastră știți ce înseamnă o echipă de televiziune acasă? Amintește de năvălirea barbarilor! Îţi mută pianul, garderoba, dormi torul, fotoliul, biroul, tablourile, vazele de flori. Numai baia îţi rămâne neclintită. Iată că eram salvat de această încercare. Te urci în mașină și, gata, la Mogoșoaia! Acolo să mute ce vor… Mi-am scos șuba de la naftalină, am călcat-o, am îmbrăcat-o. Arătam ca un scafandru la un concurs dedicat costumelor de plajă și baie. Dar ce nu face omul pentru a apărea pe micul ecran, măcar o dată în viaţă, să zâmbească telegenic ca Tudor Vornicu (apropo de cosmonauţi!)

Și m-am așezat moldovenește, în așteptarea mirajului și a telefonului. Aștept și acum.

Aștept cu stoicism. Deși, în programul „Radio T.V. (T.V. nu vine de la Tudor Vornicu?) nr. 4 din 1972, se pot citi clar la pagina 15 la rubrica Teledivertisment, următorii umoriști: Toto și Taţi, Al. O. Teodoreanu, Rodica Toth (tot Rodica cu „Urzic") și G. Topârceanu. A, și „emisiunea de Marin Traian", cel cu voce de aur. Deci această rubrică de farse o încep cu o farsă pe care mi-a făcut-o televiziunea.

Dar ce fac cu hainele negre, cu șuba, cu aforismele, cu ouăle ce mi-au ridicat procentajul de colesterol la un nivel record? Mai ales acum la anotimpul infarctului… Și tot din profil am fost filmat…

P.S. Proverb recondiţionat: „Cine fură azi un vers, mâine scoate un volum original".

Fișă de istorie literară

Către Redacţia revistei „Flacăra" — 1949.

Dragă tovarășe Mihai Novicov. Eu, elevul Ion Alexe, citindu-vă revista, m-am îndemnat să vă trimit primele versuri „Tractorul în colectivă", în care am cuprins toate problemele: agricultură, sindicat, creșă, internaţionale, ca în această strofă!

„Tractorul urcă la arat.
Bunicul e la sindicat.
Măicuţa a zorit la creșă
Eu „fac în capital o breșă.
Hei-rup cu toţii necurmat!"

Către Redacţia revistei „Luceafărul" — 1957.

Dragă tovarășe Nicolae Stoian. Eu, studentul Ion Alexe, până azi nu am trimis un singur vers spre publicare, dar iată că trimit la cea mai bună revistă din ţară poeziile: „Răsărit de lună în colectivă", Tractorul tinereţii" și „Studentul și strungarul", din care vă atrag atenţia la prima strofă:

„Eu toată ziua sunt strungar
Iar noaptea eu studiez atent.
Căci nu pierd timpul în zadar.
Ziua strungar, noaptea student…"

Către Redacţia revistei „Steaua”-1 iulie 1961

Dragă tovarășe Rău. Dumneavoastră vă numiţi Rău, dar sunteţi bun cu poeţii și, ca proaspăt profesor în Lunca de Jos, mă simt încurajat să vă trimit primele mele versuri, de altfel solicitate în mod expres de revistele „Flacăra”.

„Gazeta Literară” și „Luceafărul”, dar eu nu le-am trimis neavând încredere decât în dumneavoastră că puteţi aprecia cum se cuvine „Răsărit de lună în colectivă septentrională”, sau „Poezia s-a născut la Cluj”. Iată și o strofă grăitoare:

Să fii poet la Cluj e visul
Oricărui harnic tractorist.
Astfel poţi să străbaţi abisul
Și să fii veșnic optimist!”

Către Redacţia revistei „Tribuna” — 5 august 1964.

Dragă tovarășe Dumitru Mircea. Deși revistele „Flacăra”, „Gazeta Literară”, „Luceafărul” și mai ales „Steaua” mi-au solicitat în repetate rânduri poezii, eu nu le trimit decât la Tribuna”, pentru că în fruntea acestui săptămânal se află un scriitor prestigios ca dumneavoastră, care, sunt convins, nu se înşală asupra valorii unor poezii ca: „Dublu răsărit în colectiva din Oaș” sau „Tractorul ideal și apoteoza zborului icaric”.

Ce spuneţi de această strofă?

„Ca un Icar trec prin Oaș
Căci sunt în cântece fruntaș.
Când strâng cuţitul între dinţi
Cuvintele sunt mai fierbinţi…”

Către Redacţia „laşul literar14 — 3 oct. 1966.

Dragă tovarășe Dumitru Ignea, e drept că unii aseamănă „laşul literar” cu

„Scrisul bănăţean” și îl numesc „Scrisul îi terar” sau „laşul bănăţean”, dar eu nu pot să-l confund pe Dumitru Ignea cu Al. Jebeleanu, deoarece ieșeanul a supt poezia de la Eminescu. Poezia mea „laşul convex în galaxii” este o replică la proletcult, așa cum o mărturisește prima strofă:

„Sideral laşul meu convex
A *pus tractoarele la index.*
A pornit spre apoteoză în inimă cu o mimoză!”

Către Redacţia revistei „Orizont” — 5 martie 1967.

Iubite domnule Al. Jebeleanu, ţin să te felicit pentru numele atât de reuşit „Orizont”, care sfidează o calamitate ca „laşul literar”. Și ce s-ar face „Orizont” fără directorul filialei, poetul atât de poet Al. Jebeleanu? Deși „laşul literar” și toate revistele din ţară mi-au solicitat versurile, eu știu cui să le trimit, de aceea le-am

anexat acestei epistole omagiale. Eu sunt un simbolist cu mici tendinţe spre futurism și acum, cu sfârșitul proletcultului, îndrăznesc să vă trimit poeziile

„Dublu răsărit convex în galaxii bănăţene”.

„Apoteoza zborului icaric la Mehadia” și „Diana și Sissif la Herculane”, din care vă recomand o strofă:

„Sideral Herculanele meu convex
A *pus tractoarele la index*
A *pornit spre apoteoză*
În inimă cu o roza…”

Către Revista „Familia” — 10 iunie 1968.

Stimate poet și director poet Al. Andriţoiu.

Aș dori ca versurile mele să vă afle în Capitală și nu în Canada sau în Zanzibar, sa de apreciaţi și dumneavoastră. Eu i-aș propune rubrica „Neoletrism romantic”, unde s-ar include și poeziile mele „Convex în Crișana”, „Diana și Sisif la Băile Felix”, Bachus, să ciocnim cu el”; din ultima vă recomand o strofă la un pahar:

„Să ciocnim cu Bachus în Crișana.
Vinul curs pe bute în Canada.
Cine să ne ţină Zăpada
Când coboară în Oradea, Ana?”

Către Revista „România literară” — 25 febr. 1969.

Dragă poete Geo Dumitrescu,

Profit ca odată cu rotundul premiu literar ce vi s-a conferit să vă trimit și versurile mele, pe care unicul moștenitor al lui Baudelaire le va aprecia, iar Fănuș Neagu le va acorda un „post scriptum” omagial la cronica nesportivă, deoarece eu sunt un oniric înveterat, un neodadaist fenn și un letrist statornic, cum reiese și din această strofă:

„De pe neos, pe neasfalt.
Rididi, Ridida.
Nefemeia pe neomoplat
Randa, Randa”.

Către Revista „Contemporanul — 26 august 1970.

Dragă tovarășe George Ivașcu

Două lucruri apreciez în revista dumneavoastră: Istoria literară pe care aţi scris-o, bănuind și eu un loc în volumul dedicat literaturii contemporane și, în al doilea rând, nu mărul judicios selectat de patru scriitori colaboratori și patruzeci de scriitoare debutante.

Din poemul meu „Sanscrită” sunt sigur că o să vă convingă chiar prima strofă:

„Fată indiană, fată de bronz,
fată de alamă, fată de aur,
pentru tine pot să mă prefac
în Adonis sau în Centaur!”

Către Revista judeţeană „Zări inovatoare”.— 25 septembrie 1970.

Dragii mei tovarăși de condei.

Pagina voastră literară, deși apare neregulat, e singura afirmaţie literară serioasă din ţară. Eu, fiul credincios al judeţului, vă trimit un ciclu de poezii solicitate de revistele noastre și din străinătate. Dar pământul natal mă cheamă și îi răspund cu „Tractorul în zbor liturgic” din care vă recomand:

„Tractorul a trecut pe-aici
în satul meu natal și drept
de aceea braţe de voinici
îmi bat în sânge și în piept!”

În revista „Viaţa Românească”, spicuim dintr-o notă informativă: „În viaţa criticii noastre a apărut un critic de primă mărime: Ion Alexe, cel mai tânăr redactor al revistei noastre, în etate de 59 pe 64 de ani, care a debutat printr-un studiu strălucit asupra revistelor și a poeziei moderne. În analiza revistelor s-a dovedit a fi subtil, ironic, caustic, coroziv, anulându-le în câteva rânduri. În analiza poeziei din ultimele șase decenii, a fost complex, erudit, analitic, elevat, coroziv, ironic, caustic, documentat, profund, negând orice valoare. Noi am aflat, însă, că apreciatul nostru critic este și un distins poet ermetic, care însă nu a încredinţat nicio poezie tiparului. De ce această modestie? E drept să răpim contemporanilor darul curat al Parnasului?”

Și astfel dovedind că din vinul (poetul) cel mai slab se face oţelul (criticul) cel mai „tareu și mai „acru”, Ion Alexe publică azi în toate revistele, pe prima pagină, în chenar, are un interviu cu Adrian Păunescu, un prim plan la televiziune, patru luni la Paris și șase volume sub tipar, unele în două și trei ediţii…

De-aș fi măcar pentru o lună coleg cu Du mitru Micu, Matei Călinescu, ce poet aș mai fi, doamne!

Mai tare ca Eminescu

Vecinul meu de coniac (la început, trei stele…) este un poet, nici tânăr, nici bătrân, la prima sa plachetă de poezii. Discutăm cu în verșunare despre poezie și edituri. Subiectul devine din ce în ce mai pasionant. Îmi declară cu patos:

— Nu-i adevărat că poezia nu se citește…

E o absurditate…

— Așa declară librarii competenţi!

— Fleacuri, fleacuri, fleacuri, cum spunea Hamlet.

— Librarii susţin că se vând doar cărţile lui Eminescu, Blaga, Barbu, Minulescu…

Prietenul meu soarbe preocupat din coniac.

Brusc izbucnește într-un râs nervos:

— Să mă slăbești, bătrâne, cu librarii dumitale… Am un sistem al meu de sunt mai tare ca Eminescu!

Îl privesc cu surprindere, deoarece anemicul său talent nu-l dă afară din Casă. Îmi face strengărește cu ochiul.

— Ce fel de sistem? îndrăznesc să-l întreb.

— Simplu… De aritmetică elementară.

— Nu pricep…

— Editurile, scăzând tirajul de poezie, lucrează în favoarea mea.

— E o aberaţie, mă revolt.

Mă bate strengărește pe umăr și adaugă:

— Aparent, bătrâne. Nu te uita. Ţi-am spus că sunt mai tare ca Eminescu. Aritmetica mea elementară nu dă greș niciodată… Dacă Eminescu stă în librării o lună, eu nu stau nici trei zile…

Râde superior și mă îmbie să mai comand un rând de coniac.

— Dacă plătești, vei afla sistemul meu !

Bineînţeles că am plătit, să aflu marea taină a bardului, concurent autoritar în librării al lui Eminescu.

— Sistemul meu e simplu… să nu zic rudimentar. Bunăoară, mi-a apărut recent această plachetă în 600 de exemplare. E simplu? Da. Cât costă un exemplar? 3 lei. E simplu? Da.

— Bine, bine, nu înţeleg unde vrei să ajungi.

Îmi mai cere și o cafea să-mi destăinuie enigma până la capăt. Am acceptat.

— Acum, fii atent! spune-mi cât fac 600 x 3?

— 1.800 lei!

— Bravo! Ai început să intri în problemă… Bătrâne, îmi placi. Eu, pentru două coli de autor, am de primit de la editură 12.000 de lei. Este?

— Da, ai dreptate.

— Ai înţeles? Fac rost de 1.800 de lei și îmi cumpăr integral tot tirajul… Deci 12.000 de lei din care scădem 1.800 de lei, îmi rămân 10.020 de lei pentru tirajul viitor… E o aritmetică simplă, dar prin ea sunt oricând mai tare ca bătrânul nostru Eminescu…

Îl privesc uluit, în timp ce îmi declară plin de gravitate și importanţă:

— E drept că în ediţiile următoare voi în casa mai puţin, probabil, numai 10.000… Dar, totuși, aritmetica rămâne aceeași: 10.000 fără 1.800…

Cum să ne recomandăm cărţile?

Traian Filip îşi recomandă cartea într-o rubrică din *Informaţia Bucureștiului.* Dar

cineva se supără și-l acuză prin *România literară.*

De ce? E prea laudativ. Eu, personal, nu am aflat niciun scriitor care să nu vorbească totdeauna cu încredere despre o carte a sa, mai ales abia apărută în librării. Voi ridica un monument la Uniunea Scriitorilor acelui autor care-și va prezenta astfel o nouă apariţie:

„Dragi cititori, cartea mea este o stupiditate.

Ca să apară, am alergat pe la toate editurile și am pus în mișcare tot arsenalul de unchi, veri și prieteni. Am adus și certificat de debilitate mintală și o recomandare din partea criticului Dinu Săraru, pentru scutire de la lent. Vă jur că tipografii, când o culegeau sau o aranjau în pagini, au adormit cu toţii. Corectorii, ca s-o poată citi, au primit și spor de periclitate, plus medicamente antiastenice.

Singurul din familia mea care a citit cinci pagini din carte se află acum internat la A.S.C.A.R. Nici revista bucureșteană Ateneu, care apare la Bacău, nu a publicat o singură frază din manuscris, deși îl acceptă și pe M.M. iar fiecare pagină era din capitală. Cartea mea e atât de proastă, încât toţi prietenii mei critici au declarat că nu pot scrie mai mult de patru pagini despre ea, deși prefaţatoarea ei, lucrează după binecunoscutul dicton: „Fuste scurte, cronici lungi…” Dragi cititori, decât să daţi 10 lei și 05 bani pe carte, mai bine cumpăraţi cinci kilograme de lapte sau vă plimbaţi de zeci de ori cu mașina 37 sau 33, vedeţi trei filme, vă cumpăraţi „verde de Paris” sau, în sfârșit, ce vă dorește inima. O recomand călduros numai dușmanilor mei”. Eu o asemenea prezentare nu am citit încă, deși având cam mulţi dușmani, m-ar tenta să o declar la apariţia viitoarei mele cărţi; sper că cele 150.000 de exemplare vor dispărea într-o singură zi.

Dar cât de afurisită și optimistă poate fi o recomandare a unei cărţi ne dovedește prodigioasă creatoare Sânziana Pop. Iată ce de clară, tot în Informaţia Bucureștiului, cu oca ziua apariţiei cărţii sale *Serenadă la trompetă:*

„… și autoarea ei vi se dedică pe toată durata tirajului”. Adică, de 10.125 de ori.

Atentă și sensibilă dedicaţie, nu doar pentru o serenadă, ci pentru o amplă simfonie! Urăm noi și noi ediţii în tiraje și mai mari!

Noi, la Brașov, nu știm să ne recomandăm cărţile. Îmi amintesc bunăoară, cum, cu ani în urmă, poetul (pe atunci…) Petru Vintilă a stat o zi în vitrina unei librării, înconjurat de cărţile sale. Nici astăzi Timișoara nu poate uita această scenă emoţionantă, când poetul le striga trecătorilor din vitrină, cu cuvintele unui temut personaj istoric: „Dacă voi nu mă vreţi, eu vă vreau!”. Ce-ar fi să încercăm și noi la

Brașov, că de la urma urmei, avem scriitori mai frumoși, vitrine mai mari și cărţi mai multe. Ce frumos ar suna o astfel de discuţie: „Nu l-ai văzut pe Boitor?” „Nu”. „E în vitrină!” „Unde, la Carpaţi?” „Aș! La Librăria Sadoveanu ! Se vinde cu ultimele exemplare!”

De ce, „Nicolae Tăutu”?

Mult talentatul dramaturg și romancier D.R. Popescu mi-a povestit mai demult următoarea întâmplare: „Trecând pe la Asociaţia scriitorilor din Cluj și rugând

să-mi ia un bilet la vagonul de dormit, mi s-a spus că și tu călătorești în aceeași seară și tot cu vagonul de dormit. Am rugat să mi se reţină o cușetă. Am ajuns la tren mai înainte și te-am aşteptat. Dar spre surprinderea mea, apare un tip brunet, mic și slab. Crezând că e o greșeală, am intervenit cu promptitudine: „E locul rezervat scriitorului Nicolae Tăutu”. A râs gros și mi-a spus: „Eu sunt scriitorul Nicolae Tăutu”. Am înţeles că tu, care ne joci atâtea farse, acum ai căzut în plasă… Dar n-am cedat și l-am supus unui adevărat tir de întrebări. Închipuieţi: îţi cunoștea toate cărţile! “

Mă simt obligat să-i dau un răspuns falsului Nicolae Tăutu, acum, peste ani. De fapt, răspunsul meu va consta doar printr-o serie de întrebări explicatoare… Din care cauză m-ai ales pe mine, „domnule Nicolae Tăutu?” Eu nu sunt talentat ca Marin Preda, Eugen Barbu sau Nichita Stănescu. Eu nu sunt frumos ca Nicolae Velea, Gh. Tomozei sau Radu Theodoru. Nu sunt nici fotogenic ca Petru Vintila și nici telegenic ca Virgil Teodorescu. Nu sunt nici analist și scriitor de viitor ca prietenii mei din conducere. Nu sunt nici cel puţin oniric. Eu nu am luat decât premiul Urzicii, în valută — forte de trei sute de lei, pe când prietenul meu și al lui Virgil Teodorescu — Tașcu Gheorghiu — a luat două premii consecutive ale Uniunii Scriitorilor, păcat că nu mai poate lua și-a treia oară. Apoi, domnul meu, să știi că eu nu am mașină proprie ca Theodor Balș sau Șerban Nedelcu. Și încă un fapt extrem de important: eu nu sunt elegant și nu știu să port un frac ca diplomaţii noștri în litera tură, cei nelipsiţi de pe lista de protocol. Eu nu pot să fiu candidă și cuceritoare ca prietenele mele Ana Blandiana, Nina Cassian, oricât m-aș strădui cu regimul de slăbit. Și apoi, ce am călătorit eu? Caracal, Mizil și alte câteva metropole la fel de neglijabile. Pe când prietenul meu Toma George Maiorescu și-a plimbat numele pe cinci continente, devenind cel mai cunoscut scriitor român peste hotare, mări și oceane. Ai văzut ce afacere proastă ai făcut domnule „Nicolae Tăutu”? De ce nu l-ai ales pe Fănuș Neagu sau pe eroul său, Guţă Băieșu, talentaţi, frumoși, călătoriţi prin toate olimpiadele și campionatele mondiale? De ce nu l-ai ales pe Dan Hăulică, ambasadorul cultural al Parisului? De ce nu l-ai ales pe Dinu Săraru?

Te-ar fi programat săptămânal la televiziune.

Sau pe Ion Petrache? Ai fi deţinut recordul momentelor poetice pe primele trei cincinale. Sau pe Cornel Leu? Te aranja cu o superproducţie în două serii și în mai multe culori pe ecran lat?…

Ai greșit, domnule „Nicolae Tăutu”, și ţi-ai meritat pe deplin pedeapsa: ai fost pus la corvoada să-mi citești toate cărţile tipărite. Nici Tribunalul inchiziţiei n-ar fi fost mai sever.

Dar pedeapsa e binevenită. Fă-ţi serios autocritica și data viitoare alege-ţi un alt scriitor.

Pe Ștefan Bossun, bunăoară, el nu a tipărit decât o singură carte, dar e mult mai reprezentativ decât mine. Eu, pe deasupra, mai sunt și ofiţer. Și știi dumneata că scriitori în uniformă nu au existat decât Tolstoi, Apollinaire, Lermontov și Radu Theodoru.

Voiajorul literar

Prima oară l-am întâlnit într-un judeţ din Moldova. Discuta cu redactorul șef al unei gazete judeţene cu pagină literară.

— Am venit din București cu o veste bună: ziarul dumneavoastră este apreciat sus. Are o pagină literară, însă, cam slăbuţă. Mi s-a propus să vă „întăresc” cu câteva poezii și articole de linie literară. Astfel, ziarul va deveni excelent.

Știam precis că acest poet nu a fost niciodată acolo „sus”, cum pretinde el. Și mai știam că posedă o tehnică extraordinară de a se învârti, așa că am intrat în alertă. După ce discuţia s-a încheiat, ne-am așezat la aceeași masă din unicul local care servea cafea.

— Ce cauţi pe aici? l-am întrebat curios.

— Nu vezi? Sunt în turneu…

— Cum?

— În turneu de plasare a mărfii… Am șase poezii și cinci articole de linie literară.

— Și merge?

Zâmbește superior.

— Dacă știi să-i duci pe provinciali, pică bine.

— Și cum le dai? Cu bucata?

— Depinde după cum te învoiești. Merge și „Eu gros”, dar ţine și „en detail”…

Își scoate „marfa” din servietă. Îmi face ștrengărește cu ochiul.

Acum să le facem pe profil, adică să le „moldovenizăm”…

Îl urmăresc atent. Devine interesant. Schimbă câteva cuvinte: în loc de *pepene* scrie *harbuz,* în loc de *umbrelă — cortel* și altele. Aranjează cu dexteritate și titlurile. Poezia „Seara” de vine „O seară la Fălticeni”, Poezia „Mama” se îmbracă elegant cu titlul „Mama lui Petru Rareș”. Apoi și exemplele literare din articole sunt supuse aceleași rigori stricte: „Cenaclul literar din Pomârla este influenţat de onirism și letrism. Poezia sa abstractă, poezia unui dicteu automat…” De fapt se vorbea despre un cenaclu literar universitar.

Răsuflă ușurat și cere două coniacuri. Adăugă satisfăcut:

— Dacă le dau cu „en gros”, le cer cameră la hotel și trei mii cinci sute de lei. „En detail” cameră la cămin și patru sute de lei pe fiecare articol… E clar?

— Dar drumul, cât te-a costat?

Mă privește ca pe un marţian.

— Ești căzut din lună?… Dar Fondul Literar ce treabă are? Să-mi dea foi de drum și să-mi plătească documentarea… Deci, mai adaugă șase sute de lei… Plus mesele…

— Care mese?

— Ești naiv… Care redactor din provincie nu se va simţi flatat să fie fotografiat la masă cu un poet din București? Este?

Îl privesc uluit. El se simte la fel de flatat și ţine morţiș să mă interzică total.

— De aici, plec într-un judeţ din Transilvania. Urmează o nouă „localizare”, adică introduc un „clop”, o „straiţă”, în loc de „O seară la Fălticeni” schimb „O seară la

Alba-Iulia”, în loc de „Mama lui Petru Rareș” — „Mama lui Avram Iancu” și așa mai departe…

Din Transilvania voi pleca în Oltenia, am eu cuvintele mele: „muică”, „ţest”, „lubeniţă”…

De, aceste șase poezii și patru articole e capitalul meu rulant… Și se învârtește bine… Din Oltenia voi pleca în Maramureș, din Maramureș, la Călărași… în sezonul de vară se re comandă Constanţa, pentru mare și Sinaia, pentru munte… E treabă grea, nu?…

— Și la sfârșitul turneului ce faci?

— Cum ce fac? Public aceste șase poezii într-un ciclu „inedit” într-o revistă bucureșteană. Dar nu la „Săptămâna”: Barbu e zgârcit și nu publică decât o singură poezie… Nu înţelege arta mea…

Pelin de mai

Dan Tărchilă s-a hotărât să însănătoșească viaţa noastră literară, logodind Asociaţia scriitorilor cu presa locală. Felicitări!

Dar nici Bucureștii nu au rămas mai prejos. Scriitorii Eugen Barbu și Fănuș Neagu vor scrie în colaborare un frumos și reușit studiu, dedicat dragostei și prieteniei între oamenii condeiului intitulat sugestiv: „Pro amiciţia”. Volumul va apărea într-o grafică elevată, având fotografia celor doi autori îmbrăţișaţi și va fi prefaţat de cunoscutul antrenor de fotbal Constantin Teașcă. Postfaţa va fi semnată de redutabilul înaintaș central Dumitrache, în colaborare cu Ene II.

— Sărbătorirea editorială va avea loc la restaurantul „Doi cocoşi”, sub conducerea interului rătăcitor Adrian Păunescu.

Editurile *Minerva, Eminescu* și *Albatros,* împrospătate de primăvară, anunţă pe această cale că un plan ferm de editură nu înseamnă totdeauna și un plan de opere postume. Bună oară, dacă un scriitor dedică un volum de vor suri copilului său care este preșcolar, prin plan ferm i se garantează apariţia cărţii până ce copilul va lua licenţa. În cel mai nefericit caz, preșcolarul va primi cartea din mâna tatălui său când va lua doctoratul sau când va ieși la pensie.

Revista „Viaţa Românească” dorind să întinerească și ea în această primăvară galopantă, va fuziona cu „Arici-Pogonici”, editând cu această ocazie și un supliment pentru jocuri în recreaţie intitulat „Șotronul”, cu un studiu introductiv în limba franceză, engleză, rusă și germană de Nicolae Tertulian.

Dan Deșliu, telegenicul nostru poet, confirmă zvonul că a ajuns de la „Luceafărul” la „Steaua fără nume”, dar precizează că nici într-un caz nu optează pentru „Steaua” din Cluj, acolo fiind… Rău.

La televiziune, într-o emisiune în care se populariza hipnotismul, un cunoscut medic bucureștean s-a încumetat să adoarmă toţi telespectatorii. Omul a privit cu ochii măriţi cât tot microecranul, a asudat, nu a clipit și, în afară de mătușa mea, nu știu dacă a mai adormit cineva. De aceea, probabil, s-a recurs, în emisiunile următoare, la citirea unor cro nici literare, garantându-se că, după două pagini va

dormi tot omul, de la Mangalia până la Prundul Bârgăului, somn liniștit, fără vise și fără remușcări. Cred că, în curând, astfel de cronici se vor găsi și în farmacii, în loc de somnifere.

Aș vrea să comunic, în încheiere, cele zece porunci ale criticilor literari: 1) Să scrii doar despre prieteni. 2) Să nu furi din Călinescu, că te paște Cioculescu. 3) Să nu furi din Cioculescu, că te frige Manolescu (se poate și în vers). 4) Să nu râvnești la rubrica altuia că o pierzi pe a ta. 5) Să nu critici pe cei din conducerea Uniunii Scriitorilor, că nu mai vezi Parisul «decât prezentat, pe fragmente, de Dan Hăulică sau altcineva, la televizuine. 6) Să nu-ţi faci chip cioplit la televiziune, să nu se spună că masa rotundă a devenit pătrată. 7) Să-ţi iubești confratele, nu cum te „iubește" el, și numai când este în biroul Uniunii Scriitorilor. 8) Să nu ucizi cititorii prin complexul complexat de complexul subtilităţii cosmice, transcendentale și legumicole. 9) Nu uita citatele din limbile bugu-gu și bong-bing-bong; ridică nivelul criticii și ajungi ca Dinu Săraru în juriul de decernare al premiilor de la „Cerbul de Aur — Brașov — România, învăţând (ca el) să fluieri în mai multe limbi străine… 10) Această poruncă nu îndrăznesc s-o scriu, să nu se supere pe mine D. Micu și Ov. Crohmălniceanu…

Călcâiul lui Achile

După cum bine cunoaşteţi, legenda greacă povestește că zeiţa Thetis, mama eroului Achile, în grija ei de a-l apăra de price dușmănie sau primejdie, l-a cufundat în Styx, râul din Infern, a cărui apă te făcea invulnerabil. Dar zeiţa, când l-a scăldat în apă, l-a prins de călcâi, așa că Achile a devenit de nerăpus, cu excepţia călcâiului de care l-a ţinut Thetis… Și astfel să coborâm din legendă la realitatea imediată și extrem de concretă! Am fost vizitat de un prieten, poet talentat și eterat, un visător incurabil. Totdeauna prezenţa sa mă bucură, ca un aer curat și nepoluat de atmosfera literară.

Poetul meu este palid și foarte surescitat. După ce privi cu spaimă în jur îmi declară în șoaptă:

— Îmi dai voie să mă descalţ…

Ce-aţi spune dumneavoastră, dragi cititori, dacă un sexagenar pe care-l respecţi și-l stimezi, pe care, în afara faptului că este poet, îl consideri un cetăţean normal, în plenitudinea facultăţilor sale spirituale, îţi solicită, mai mult sau mai puţin tentat, favoarea de a se descălţa?

Neînţelegând uluirea mea, insistă cu miere în glas:

— Te rog, numai la un picior să mă descalţ…

Revenit cu greu, îi dădui totala adeziune.

— Nu se lasă de două ori rugat. Se așternu gospodărește pe lucru, însoţit de sincera mea uimire. Ce-o fi însemnând? Un dans modern? Un joc de copii sau de poeţi? Poate ghici în talpa piciorului ca în palmă, cafea sau iaurt?

Transpirat de efort, îşi eliberă piciorul stâng.

Un ţipăt de căpetenie de piei roșii, bineînţeles, după ce îşi pipăi, prin ciorap,

talpa piciorului.

— Pot să dau și ciorapul !

— Poţi, după voia ta…

Alergai în antreu să aduc încălţătorul. L-am regăsit mai relaxat, chiar zâmbitor.

— Mi-am amintit… Trebuia să descalţ piciorul drept… îmi permiţi?

— Ce mi-e dreptul, ce mi-e stângul I Dă-i bătaie!

Mă privi cu o admiraţie recunoscătoare, în timp ce-și descălţa celălalt picior. Îl încurajai:

— Dacă vrei să faci și o baie? Poftim!

— A, nu, protestă vehement.

Și adăugă după o clipă.

— M-am descălţat la tine numai fiindcă stai lângă poștă. Parol! Și ești un om discret!

Peste câteva clipe mă gândeam să telefonez la Crohmălniceanu sau la Mihnea Gheorghiu, stăm în același bloc, fraţi buni de apă, apă caldă și calorifer, plus întreţinere. Nu. Mai bine să telefonez la un medic. S-ar pricepe cum să-l ia. E de meserie…

Nepricepându-mi intenţiile, prietenul meu îmi mărturisi pe bună dreptate:

— Nu puteam să mă descalţ la poștă… Este?

Știam că, în ocazii similare, pacientul nu se contrazice.

— Da, ai dreptate!

— Dacă noi, poeţii, nu ne înţelegem!

Mă gândeam: „O fi băut prea mult la revelion! S-o fi trezit după două zile vinul în el.

S-au mai văzut cazuri similare!”

În sfârșit, și-a descălţat și piciorul drept. Îşi pipăie talpa și strigă înnebunit: „Evrika”!

— Le-am găsit, omule! Le-am găsit!

— ?!...

— Mi-am găsit poeziile!

Într-adevăr, scoase două poezii mototolite.

— Nu-i mai comod să păstrezi poeziile în birou?

— Aș! Nu. Sunt poezii de dragoste…

Scoase un plic, scrise citeţ adresa, introduse poeziile și se încălţă fericit radios.

— Acum le duc la poștă!

— N-ai să pleci până nu-mi dai o explicaţie!

Râse amuzant și-mi răspunse binevoitor.

— Credeam că ai priceput… E simplu. Soţia e geloasă și-mi rupe toate poeziile de dragoste… Le-am ascuns în sobă, într-o pereche de cizme vechi, în lada cu cartofi pentru iarnă…

Cum mi le găsește, le confiscă!

— Dragă, iartă-mă, dar le trimiţi la femei?… La etatea ta…

Râse superior.

— Ce femei?! Citește adresa de pe plic!…

Era adresa unei reviste literare din Cluj.

Adaugă.

— Și le semnez cu pseudonim! M-ar ucide de-ar afla adevărul…

Crunt destin lirico-erotic. Pentru o dragoste abstractă prietenul meu a apelat la „călcâiul lui Achile". Să dea cerul ca lirica sa soţie să nu citească această tabletă. De ce? Pentru că atunci „călcâiul lui Achile" ar deveni pentru a doua oară vulnerabil în moderna noastră mitologie lirică…

Literatura și sportul

Îmi place efervescenţa spumoasă și lirică a lui Fănuș Neagu când vorbește despre idolul său Tamango. Se spune că, pentru a-i face plăcere zeului său Răducanu, Fănuș, în ascuns, ia lecţii de goarnă de la Tudorică, celălalt susţinător furibund al „Rapidului". Nu s-ar putea oare constitui o fanfară a literaţilor care se ocupă cu cronica sportivă? Ce relaxat va juca Dobrin când îl va auzi pe Eugen Barbu la trombon ! Ce fente va face Iordănescu când îl va asculta pe Adrian Păunescu la piculină!

Ce goluri va marca (peste poartă) Dumitrache când la ţambal se va produce T. Mazilu! Ce fantezie va dovedi în înaintare Lucescu când va afla că pentru el cântă la drâmbă cronicarul sportiv de buzunar Guţă Băieșu! Iar la toba mare Radu Cosașu, care la vârsta de 2 ani, citise letopiseţu' în toate ediţiile! Cei care nu-i cunosc pe prietenii mei amintiţi mai sus, susţin că pasiunea lor sportivă s-ar datora unei atitudini de permanentă propagandă electorală în masa cititorilor, deoarece fotbalul a de venit plinea cotidiană. Nu-i adevărat. Le cunosc marea pasiune și pura dăruire sportului.

Pentru că suntem plămădiţi din același aluat.

Dar iată, un tânăr mă acostează la Uniunea Scriitorilor chiar în dreptul statuii lui Eminescu. Mi se recomandă poet și îl cred pe cuvânt, căci mă întreb dacă a mai rămas un tânăr în ţara noastră între 17 — 25 ani care să n-aibă la portofoliu două sau trei volume de poezii?

— Aș vrea să public o rubrică sportivă în „Astra". La București toate rubricile sportive ale revistelor literare sunt ocupate. Aș da și filodormă pentru ele…

Îl privesc atent. Dacă ai sufla peste el ar zbura. Mic și slăbuţ, se cunoaşte că nu a făcut în viaţa sa niciun sport. Pe când Barbu, Fănuș, Adrian, sportivi și la înfăţișare!

— Și ce sport ai practicat?

Îmi răspunde cu superioritate evidentă:

— Polemica! Sunt poet și polemist. Și mă pricep la atentate polemice de natură sportivo-literare.

Mi se face frică. Nu de polemist, ci de spiritul său de parvenire. Parcă îmi intuiește gândul și continuă:

— Mâine îl atac în sport pe Barbu… Poimâine pe Fănuș Neagu… Pe Adrian

Păunescu… Și astfel devin cunoscut — cunoscut, temut și respectat. Totu-i puţin scandal!

Îmi reţin cu greu revolta.

— Bine. Dar oricare dintre câte. Va. Face terci când îţi va răspunde… Ce zici?

Râde mulţumit, făcându-mi strengărește cu ochiul!

— Păi, asta și vreau! Să mă înjure cât și cum vor… Dar se va auzi de mine și când mă voi duce la o editură toţi vor declara cu respect: „Trebuie să fie un poet talentat… Asta s-a războit cu Barbu, cu Fănuș, cu…” Înţelegeţi, ăsta e șpilul… Va fi 3 — 0 pentru mine!

Am o replică ucigătoare:

— Și ce te faci dacă niciunul din ei nu-ţi va răspunde?

Are răspunsul gata fabricat:

— Îmi cunosc eu oamenii… N-or să mă ierte.

Îi voi călca cât mai tare pe bătături… Dacă mi-aţi da o scrisoare de recomandare pentru „Astra”, mi-aţi face un serviciu imens.

Și i-am dat o scrisoare lapidară pe care o re produc textual:

„Alungaţi-l din redacţie pe ușă sau pe fereastră. Apoi spălaţi-vă bine pe mâini. Apropierea sa carbonizează bunul simţ”. Dacă nu a ajuns scrisoarea la redacţie, înseamnă că, indiscret, a deschis-o pe drum. Dar cel puţin a aflat tot ce am dorit să-i spun. Poezia, pe un asemenea om, stă ca un pardesiu pe un manechin scăpat de la un incendiu…

P.S. I-am citit prima cronică sportivă strecurată, cine știe cum, într-o revistă școlară. Ar merita reprodusă, dar pentru ce să suferiţi și dumneavoastră, iubiţi cititori?!

O explicaţie

Am fost întrebat direct: din care cauză am intitulat rubrica din revista „Astra” *Antiumor?*

Cândva am încercat o explicaţie dar, probabil, incompletă și nesatisfăcătoare. Iată motivele de bază:

1) Vreau să fiu modern. Trăim în epoca miraculosului „anti”. Un poet nu-și mai numește compoziţia poezie ci „antipoezie”. Un roman cier scrie „antiromane”. La casa studenţilor din Brașov se ţin anticonferinţe. Cum anticonferinţe? Dacă publicul se plictisește la sfârșit, e con ferinţă, dar dacă se plictisește chiar de la primele fraze e anticonferinţă și totul e în deplină ordine. Dacă, bunăoară, în această rubrică a mea veţi descoperi, din întâmplare, vreo poantă sau o vorbă de duh, e umor. Dacă nu descoperiţi nicio umbră de spirit, e antiumor și sunt modern. Și, mai ales, precaut: „De ce-mi critici însemnările susţinând că n-au sare nici cât Dinu Săraru?. Înseamnă că nu ești subtil și nu înţelegi „antiumorul”? Aș vrea să-ţi aud răspunsul”.

— Din calcul. Și acesta e motivul esenţial. În București e un aflux de antipoeţi,

antiromancieri, anticritici, antidramaturgi, astfel că neînființarea Asociației scriitorilor din București va avea loc pe Stadionul 23 August (capacitate 60 - 80.000 locuri) să poată începea toți anticreatorii. Dar la Brașov? Sunt unicul antipoet și antiumorist, restul scriitorilor fiind complet normali, și apoi va urma o spectaculoasă și acerbă polemică literară între Tăutu și Antităutu. Bunăoară, cu ocazia apariției volumului meu de versuri ostășești (se pot cânta și pe binecunoscuta melodie „Trecea fanfara militară”…) Antităutu va scrie în scriptum și postscriptum: „Versurile sunt plagiate. La numărul viitor o să-l punem pe două coloane. Și asta numai dacă, „Rapid” va pierde meciul cu „Steaua”, să simtă Nicolae Tăutu că și noi cunoaștem ceva literatură. Hip, hip, ura!”

În timp ce susținătorii lui Nicolae Tăutu îl vor îndemna să publice o scrisoare deschisă către redacție: „Știu că n-o să-mi publicați scrisoarea, dar eu totuși vă scriu să nu mă mai ameninţe acest Antităutu printre crampoane și genunchiere, cu plagiatul. O fi Ioan Heliade Rădulescu (să nu creadă stimabilul erudit Antităutu că-i vorba de fostul înaintaș central de la „Știința”, azi remarcabil arbitru internaţiont Rădulescu) cel care m-a inspirat?

Să mă pună pe două coloane. Eu posed o scrisoare de la Ioan Heliade pe care o voi publica în numărul viitor și care va constitui o piesă de prestigiu la procesul pe care-l voi deschide curând”.

Judecați-mă bine, când există atât umor elevat în viaţa noastră literară cea de toate zi lele, am dreptul sau nu să-mi numesc modesta mea rubrică *Antiumor?* Răspunsurile le primesc pe adresa redacției în fiecare zi cu soț și fără ploaie, când „Steagul Roșu” obține o nouă victorie…

Iată-mă redactor-șef!

În „Dicționarul de literatură română contemporană” am fost trecut în funcția de redactor șef al revistei „Viaţa militară”. Mi-am imaginat că a fost doar o simplă greșeală… Dar ce urmări a avut!… în primul rând, telefonul a sunat fără întrerupere: felicitări, solicitări, promisiuni de colaborare etc. Ce mi-ai făcut, tovarășe Marian Popa? Nu mai am somn! Nu mai am liniște! Redactorul șef mă privește cu suspiciune, colegii mei cu invidie! Și-am fost un om iubit de prieteni!

Dar, iată, câteva vizite inoportune!

Un pensionar onorabil pătrunde pe ușă cu un dosar voluminos sub braţ.

— Am fost militar… Acum sunt în retragere, dar ca poet în plină desfășurare! Nu vorbiți, până nu mă ascultați!

Îmi amintesc doar această strofă:

„Eu mă simt mereu dator
Să fiu în post cu onor
Și pe ploaie și pe vânt
Stând de veghe, neînfrânt!”

A citit timp de trei ore și jumătate, până a răgușit. Mi-a pus întrebarea decisivă:

— Mi le publicaţi sau nu? Mie îmi place părerea decisivă…

— Unde să vi le public?

— În revista dumneavoastră, în „Viaţa militară*…

— Nu e revista mea… A fost o greșeală…

Se înfurie, se congestiona:

— Am înţeles… Mă luaţi pe ocolite… întoarceţi macazul ca la Ploiești… Dar nu ţine: eu sunt ploieștean… Acum înţeleg de ce a suferit Eminescu! Din cauza colegilor invidioși…

Am respirat ușurat. Pe ușă intră, zglobie, o tânără cu ochi de veveriţă. Nu puteam să-i prind privirea. Rosti cu ochii în pământ:

— Fericirea mea depinde de dumneavoastră… Și viaţa!

— Mă rog, cu ce vă pot fi de folos?…

— Să-l mutaţi pe Gigi la revista dumneavoastră, în București… Eu am și buletin… Dar nu-d. Lasă viitoarea mea soacră…

— Dar tovarășul Gigi se pricepe la literatură?

— La toate se pricepe. Gătește minunat.

Știţi ce piftie face?! O falie!… Vă lingeţi buzele!

Simt că exasperez. Nu-i tace guriţa o secundă, îl îngroapă pe Gigi în superlative. Îi anunţ adevărul: nu sunt redactor șef.

— De ce mă minţiţi? Mai bine spuneţi-mi în faţă, că nu vreţi să faceţi nimic pentru mine…! Asta-i!!!

Iese pe lacrimi, trântind ușa să se spargă.

În faţa mea apare acum o bătrânică blândă și cumsecade. Îşi mototolește batista și se aşterne pe un plâns molcom. Îmi dau și mie la crimile. Un timp plângem împreună. Ne răcorim. Mă întreabă printre lacrimi:

— Puteţi să mă ajutaţi?

— Vă rog!

Urmează o repriză de bocet în comun. Și iar se aude, tremurat, glasul bătrânei:

— Am nevoie de un buletin de București.

— Pentru dumneavoastră?

— Nu, pentru o nepoată a mea… Drăguţă…

Cuminte… De trei ori logodită…

— Și cum să-i rezolv eu problema spinoasă a buletinului?

— O angajaţi la revista dumneavoastră?…

— Pe ce post? Cunoaşte dactilografia?

— Cunoaşte viaţa, domnul meu. Și asta înseamnă mult… Dacă nu totul!… O angajaţi de formă… Numai pe hârtie…

— Asta ar fi incorect…

— Numai să vedeţi ce drăguţă și amabilă este… Dar fără noroc, mititica…

— Să nu vă mint… Eu nu sunt redactor șef… A fost o greșeală…

Bătrâna a devenit scorţoasă. Se ridică brusc de pe scaun. Are săbii în privire și foc în glas:

— Nu ţi-e rușine! Atunci de ce m-ai făcut să pierd timpul aici! Să pierd timpul de pomană!

Iese țeapănă și neînduplecată. Nu mă onorează măcar cu o privire la plecare.

Doamne, ce viaţă încărcată are un redactor șef! Mâine voi pleca la Brașov, deoarece mă încearcă astenia. Am lipit pe ușă un afiș: „Din condiţii de sănătate am demisionat din postul de redactor șef și m-am internat în spital!”

Răgușeala

Prietenul meu are un sistem original. Când refuză o participare la o întâlnire literară, îşi îngroașă spectaculos vocea, ajungând la timbrul de bariton profund a lui Eugen Luca:

— Nu pot participa, nu auziţi cum vorbesc, sunt răgușit… Nu am voie să forţez vocea…

Regret. Vă promit o altă întâlnire…

Și astfel se retrăgea strategic de la zeci de ședători literare. Acum câteva zile, mă aflam în biroul său. Deodată, sună telefonul. Era o comună din apropierea capitalei. Prietenul meu îmi făcu ștrengărește cu ochiul, îşi schimbă vocea și dădu drumul la vechea sa placă, cg-i drept cam uzată:

— Regret. Nu auziţi cum vorbesc? Ca un butoi dogit. Da sunt răgușit. (Urmă o tuse tactică) Da, sunt și răcit. O gripă virotică. (Un strănut strategic) Cum? Să viu? Dar nu am voie să forţez vocea. Bine, să mă sfătuiască prietena dumneavoastră de birou…

Aici îmi făcu plictisit și complice cu ochiul.

Acum primea sfaturi și recomandaţii medicale.

— Am să beau lapte călduţ și ou crud… Da, voi lua trei aspirine pe zi… O compresă cu spirt sau cu ţuică fiartă, vă mulţumesc, tovarășă…

Dar un bătrânel aflat în birou ţinu și el morţiș să-și afișeze cunoștinţele medicale. Prietenul meu dădea acum semne vizibile de nervozitate.

— Cum? Două ouă crude de raţă… Interesant. Ceai fierbinte de mentă…

Prietenul meu îşi trase scaunul lângă telefon.

— Cum? să mă leg la gât cu o compresă cu untură topită și fierbinte? Desigur, chiar acum voi pune untura la topit. Da, și lapte cald cu unt…

Simţeam cum prietenul meu începea să dea semne de răgușeală. Dar rezista cu stoicism pe poziţii.

— Cum, ședătoarea va fi imprimată de radio… Da, se va produce în două emisiuni…

Acum chipul prietenului meu se coloră plăcut.

— Cum, va fi transmisă și prin televiziune?

Am înţeles. Va fi filmată pentru emisiunea literară specială. Da. Foarte interesant…

Cu receptorul în pumn, îmi spune: „Auzi, ședătoarea va fi transmisă prin radio și televiziune. Va fi o bombă! Tu nu vii?”

Reluă mai departe convorbirea la telefon:

— Nemaipomenită manifestare! Cum? vom fi filmaţi de studioul „Sahia”… Extraordinar.

Încep să mă simt mai bine. Auziţi ce repede mi-a revenit glasul? Da, filmul va fi difuzat la toate cinematografele… Excelent ! Cum, tovarășe? Vor fi patru mii de spectatori… Ce mii, o cifră record… Nici la „Ateneu” la Bucureşti nu avem atâtea mii de spectatori… Ce spuneţi?, Vom fi primiţi de flăcăi călări pe cai albi… Și cu fanfara C.A.P.-ului… Strașnic…

Să ştiţi că puteţi conta pe mine! Cum, un prânz tovărășesc… Da, cu crap la proţap, eu să ramură și cu pui la frigare… Da, va fi stropit.

„Batjocorit” cu mujdei de usturoi… Da, treceţi-mă vă rog, pe afiș… Cu toată certitudinea…

Prietenul meu radia de o bucurie nedisimulată.

— Cum? După masă va urma dans? Adică vom dansa noi, poeţii… îmi era dor să mă dezmorţesc… îmi voi invita și prietenii, pe

Tudor George, Octavian Stoica, și Pică… Lăsaţi programul pe seama noastră, numai vinul să fie de soi… Un „molan” rouge… Merge!…

Dar cu sifon… Bine, atunci nu-l botezăm!…Ce poezii vom citi? Asta aranjăm pe loc! Nu-i o problemă… Cum? Răgușeala? Nu auziţi că mi-a trecut… M-aţi vindecat cu primirea dumneavoastră entuziastă.

Și iar, după un scurt răgaz, ne-am reîntâlnit la Casa Scriitorilor. Prietenul meu era fiert.

L-am întrebat din pură curiozitate.

— Ei, cum a fost la ședzătoare? Saramură…Pui în mujdei… Film în culori… Radio…

Prietenul meu ripostă brutal:

— Să nu mai aud de radio… Televiziune…Saramură… Da, puii au zburat… Ne-au servit fondante, din cele care se pun pe colivă, și apă minerală caldă și răsuflată…

— Bine, dar de ce au amintit de radio, televiziune, crap la proţap…

— Au spus că acestea sunt cele mai sigure remedii împotriva răgușelii…

La o ședzătoare

Am fost invitaţi trei poeţi să citim versuri la o bibliotecă din Capitală. Ne-am prezentat toţi trei, după insistenţe prelungite. În sala de lectură, doar câteva persoane. Am remarcat o bătrânică, energică, blândă, care croșeta cu o viteză ameţitoare. Aș fi declarat-o, pe răspunderea mea, campioană mondială și ab solută a croșetului. Din când în când, ne privea peste ochelari cu ochii ei cenușii și clătina mustrător din cap. După prezentările de rigoare, primul dintre noi a început să-și citeas că poeziile. O liniște plină de curiozitate. De-o dată, năvălește în sală o melodie zglobie și cu versuri inteligente:

„Asta e vacanţa
Asta e!”

Un râs general. Poetul iritat întrerupse lectura deoarece această concurenţă era cu totul inegală. Bibliotecara ne explică veselă:

— A fost uitat megafonul deschis și a pornit staţia de amplificare… îl închid imediat 1

Melodia a fost alungată și poetul îşi reluă, nu în dispoziţia cea mai bună, citirea versurilor. Dar ușa se deschise brusc și o tovarășă aduce o tavă cu o sticlă de apă minerală și trei pahare. Era încălţată cu cismuliţe cu tălpi de plumb, așa îi răsunau de tare pașii. Se încăpăţânează să umple paharele. Varsă un pahar peste pantalonii poetului care urma să citească.

Bibliotecara o dojenește cu glas tare, iar fata, de emoţie, scapă sticla din mină. Bătrânica precizează fără să ridice ochii de pe lucru:

— Nu-i nimic! Cioburile aduc noroc!

Poetul, epuizat, s-a așezat supărat pe scaun.

A urmat colegul nostru, un tânăr puternic, cu o barbă stufoasă, haiducească. Apariţia lui la pupitru a trezit un dialog palpitant și colorat:

— Mamă, de unde are nenea barbă?

— A cumpărat-o, puișor. Acum taci.

Dar puișorul avea o imaginaţie de invidiat.

— Mamă, cât costă un metru de barbă?

— Nu știu, puișor.

— E mai scumpă decât peruca ta?

Cineva a sâsâit să se facă liniște.

— Ce vrei, urâtule?

— Liniște, vă rog, interveni și bibliotecara.

Spre a-și întări cuvintele, se sculă în picioare și pentru câteva clipe, privi cu severitate întreaga sală.

Simţeam că mă subţiez de cât eram de către nit. Îmi venise rândul la lectură. Nici nu am anunţat titlul poeziei, când dialogul reîncepu și mai înviorat, mai viguros:

— Mamă, dar ăsta grasul n-are bani?

— De ce, puișor?

— Dacă ar fi avut bani și-ar fi cumpărat și el barbă…

Mă străbătură râuri de sudori, când fierbinţi, când reci de gheaţă. Citeam mecanic.

— Mamă, când se termină colindul ăsta?

— Dacă nu stai cuminte, am să-l rog pe nenea să mai citească un ceas…

— Nu! Stau cuminte!

Mă prăbuși în scaun. Acum puse stăpânire pe mine un tremur nervos. Surâzătoare, bibliotecara veni lângă noi la masă. Cu glas mieros și îmbietor se adresă auditoriului:

— Acum, vă rog să puneţi întrebări tovarășilor poeţi și scriitori aici prezenţi!

Liniște.

Răsuflarăm uşuraţi. Bibliotecara se pregăteşte să rostească formula de încheiere, când o tânără, roșie ca un rac fiert, ridică timidă, două degete, ca la școală.

— Rog pe tovarășul Tăutu…

Se opri. Se roși și mai tare. Bibliotecara o încurajă din privire, fata trase mult aer în piept și o luă de la capăt:

— Rog pe tovarășul Tăutu, dacă nu se supără…

— Nu mă supăr, tovarășă! Curaj!

— Vreau — continuă fata — să vă întreb dacă aveţi părul alb sau blond, de aici nu se distinge bine…

Îmi veni mie rândul să trag mult aer în piept:

— Dragă tovarășă, când am venit la dumneavoastră, la întâlnirea literară, știu că aveam părul blond, dar acum, la plecare, sunt convins că părul meu a devenit alb ca zăpada… încă două, trei ședințe asemănătoare, și pot lua locul lui Moș Gerilă!…

Am făcut și „spiritism”!

Regretaţi! Vasiliu Birlic, iubitul actor, și Ion Chinezu, apreciatul critic, discutau cu multă pasiune despre misterul științelor oculte. Se înfierbântaseră bine. Fiecare declara că vorbise prin spiritism cu Garibaldi, Napoleon al III-lea (Napoleon I era prea infatuat), cu Maica Smara.

Ascultam uluit pe canapeaua din holul Pelișorului. Și m-am lăudat în consecinţă…

— Extraordinar! La orele 23 vom fi în camera dumitale, pentru o ședinţă operativă, fulger!

Cine m-a pus să mă laud? Mai aveam patru ore până la timpul fixat. Dar cum să rezolv „Şedinţa”? M-am consultat cu Nicuţă Tănase.

Labiș, cu Tomozei, dar nu am aflat nicio soluţie salvatoare. Abia la cină (pe Arhimede l-a surprins în baie) am strigat fericit: „Evrika”!

Totul devenise limpede ca apa Pelișorului. Trebuie să vă spun că locuiam în camera nr. 6, alături se afla o fostă capelă, și la numărul 5 locuia actorul Vasiliu Birlic. În câteva clipe am organizat totul, deoarece recuzita îmi stă tea la dispoziţie. Am legat piciorul unui la buret cu o sfoară, pe care am trecut-o pe sub un covor, bine ascunsă, și celălalt capăt al sforii l-am legat de piciorul meu. Mișcăm piciorul, se mișca și taburetul. Excelent, sistemul funcţiona perfect. Puteau să intre matadorii!

Pentru atmosferă, am lăsat aprinsă în colţ o veioză cu lumină violetă, cadaverică difuză. Și iată-mi colaboratorii intrând tiptil, tiptil ! Primul mi se adresă criticul Chinezu:

— Dar măsuţa n-are cruce…

— Fără discriminări religioase! Așa pot să chem pe Cezar, pe Mahomed, pe Buda sau pe Moise… Este?

— Are dreptate, mă susţinu Birlic, colegul meu de la universitatea serală, secţia „artă”.

— Domnilor, acum să deschid fereastra să intre spiritele…

— Nu, te rog, fără fereastră… Sunt răcit!…

O să găsească ele pe unde să intre… Pe la vecini, bunăoară…

— Ne-am așezat gospodărește pe lucru. Birlic ascundea un tremur abia sesizabil. Dar tremura.

— Domnilor, priviţi taburetul din colţ… Dacă se va mișca, înseamnă: da! Dacă nu se mișcă înseamnă: nu! E clar? Am să-l chem pe strămoșul meu, logofătul Tăutu, e cel mai serviabil…

— De ce să nu chemăm un ardelean, îmi propuse Chinezu.

— Avem suficienţi ardeleni… Măcar în spiritism să avem și un Moldovean… Gata! Lipiţi mâinile de masă! (Vai, ce mai tremura

Birlic…) Străunchiule, străbunule, aşează-te pe taburetul din colţ… Așa… Mersi!…

Mișcai piciorul și taburetul răspunse la comandă cu promptitudine.

— S-a așezat, domnule ! Jur că l-am văzut cum s-a așezat ! S-a mișcat și scaunul! strigă entuziast Birlic.

— Vorba! Fără comentarii! Cine are de pus vreo întrebare?

— Eu — se repezi Birlic. Voi lua premiul de stat anul acesta?

Scaunul răspunse afirmativ, Birlic era în al șaptelea cer.

— Dar, te rog, Beligan va lua premiul de stat?

Scaunul răspunse negativ, Birlic era în al nouălea cer.

— Dar, te rog, continuă Birlic, Ciubotărașu va lua și el premiul de stat?

La comanda mea, scaunul răspunse afirmativ.

Ardeleanul Chinezu dori să-l încurce pe străbunul meu moldovean cu o întrebare cheie, ermetică.

— La care editură va apărea volumul meu?

N-ar fi fost greu de răspuns. Pe atunci aveam doar două edituri…

— Spune-i de tiparniţă… E mai pe limba sa…

— Dar sfoara se rupse brusc. Am fost obligat să suspend imediat ședinţa. Mă prăbușii cu capul pe fotoliu:

— Sunt extenuat… Restul va urma mâine seară!

— Asta-i!… Fiindcă n-ai vrut să chemi un ardelean! Ei sunt mai pricepuţi în edituri…

Mai de-acasă!…

— Mâine seară venim mai devreme! Vreau să aflu dacă voi pleca în străinătate…

Și Birlic îl conduse pe Chinezu până la vila Cavalerilor. Era tot ce-mi doream. M-am strecurat în camera sa și am deschis ferestrele…

Am intrat, apoi, imediat în patul meu. Abia peste o oră se întoarse și Birlic. Mi-a bătut speriat în ușă, tremurând ca o gelatină:

— Domnule, spiritul dumitale, din cauza lui Chinezu, a intrat prin camera mea!

Pe ferestrele mele, pe care le-a uitat deschise. Pot să dorm la dumneata?

Nici nu s-a întins bine în pat, când, după vechiul sistem, am mișcat taburetul de lângă perna sa. A sărit ca ars și a fugit în picioarele goale. Mi-a spus abia a doua zi:

— Pot jura că spiritul n-a plecat… S-a supărat pe Chinezu… Pe cuvântul meu că s-a mai mișcat scaunul… Auzi, să doarmă lângă mine… Bine că nu sforăia…

Scump costă popularitatea

Eram cu bădia Eusebiu Camilar pe o bancă în Cișmigiu. După ce trecurăm în revistă pe toţi creatorii (pe atunci scriitorii nu se supă rău de-o glumă) am poposit cu discuţia la tineret și literatură. Bădia oftă lung, cu regret și-mi spuse cu tristeţe moldovenească în glas:

— Neculai, așa mi se spune în Moldova, am fost cu ședzători literare pe la zeci și zeci de școli din Capitală și, culmea, niciunul din ele vii ce trec prin Cișmigiu nu mă recunoaşte, nu mă salută. Dacă eram acum în grădina noastră din Suceava, nu mai pridideam cu răspunsul la saluturi… Pe când în București…

În timp ce mi se plângea, observ pe un coleg al meu, Seva Melniciuc, care era pedagog la un liceu, și care însoţea un șir lung. De elevi și eleve, conducându-i la o plimbare prin grădina din centrul Capitalei. M-am schimbat la faţă de bucurie. Bine că nu a observat bădia.

— Mă scuzaţi, vreau să beau un sirop… Mă întorc în două minute! Bădia mă avertiză:

— Vezi să nu fie rece, mine avem ședzătoare la „Sf. Sava”!

Bineînţeles, m-am dus pe furiș la colegul meu de liceu:

— Dragă Seva, pe banca verde de pe aleea principală mă aflu cu scriitorul Eusebiu Camilar… Roagă pe câţiva din elevii tăi să treacă și să-l salute, e în criză de popularitate… Să reabilităm pe elevii din București. Dar pe rând, așa câte unul…

— Tocmai le dădeam o oră de repaus. Ai căzut la ţanc!

M-am întors cu un sirop în mină, o sticlă cu un lichid colorat, foarte dubios. Maestrul meu sorbi:

— Asta-i sirop?… Poţi să-l compari cu cel de la Suceava?

În acest timp, un băieţel din primele clase, trecând pe lângă noi, îşi scoase respectuos șepcuţa, și se adresă lui Camilar:

— Să străiţi, maestre!

Îmbujorat Camilar se ridică în picioare și rosti cu o bucurie nemărturisită:

— Cinste ţie, flăcăule! Cinste dascălilor și părinţilor care te-au adus pe lume! Ave!

O elevă subţirică și înăltuţă ca o trestie, îl salută cu o voce cristalină:

— Bună ziua, maestre iubit!

— Respectul meu, domniţă valahă!

Un grup de trei elevi din clasele mijlocii îl salutară în cor:

— Să ne trăiţi, tovarășe. Scriitor I

— Să trăiţi și voi vitejilor!

Răspundea, la salut din Minut în minut (mă mir și azi că n-a făcut scurtă la mână), iar în pauză îmi declara patetic: …

— Buni dascăli!… Strașnică educaţie!… Nici la Suceava nu-s atât de cunoscut… Și Bucureștiul e metropolă…

Colegul meu Seva dovedea un surplus de fantezie pe care am descoperit-o când a trecut pe lângă noi un grup mai mărișor. Elevii scandau cu entuziasm și cu febrilitate:

„Cinste lui, cinste lui, cinste scriitorului!”

Voiam să intru sub bancă de rușine, în timp *ca* bădia șterse câteva lacrimi și ochelarii. Era emoţionat. Și bine am fi făcut dacă am fi plecat în acea clipă, în momentul apogeului.

Dar bădia m-a rugat să cumpăr o pungă de bomboane. Și a oprit pe un elev, mângâindu-l pe obraji:

— Cum îţi spune, voinicule?

— Florea Radu, din clasa a V-a…

— Ţine te rog aceste bomboane… Și de unde mă cunoști?

— Păi aţi fost la noi la șezătoare!

Camilar îmi spune în surdină: „Tot șezătorile, săracile! „Apoi se apleacă spre elev și-l întrebă:

— Te pomenești că știi și cum mă cheamă?

Elevul trase mult aer în plămâni și explodă ca o bombă sau un proiectil aer-sol:

— Cum să nu știu?! Sunteţi scriitorul Camil Baltazar, care aţi scris „Un om între oameni”…

Camilar a mai rostit sentenţios cu gândul la bomboanele pierdute:

— Mâine nu mai merg la șezătoare! Și să afli că Suceava e tot Suceava! Și a plecat ca din tun.

De 1 aprilie…

Pe la sfârșitul lui martie 1957, mă aflam cu pictorul Paul Atanasiu la Casa Armatei din Brașov. Eu scriam, el picta. Dar dacă ar fi fost invers, el să scrie, eu să pictez, ar fi fost cam același eveniment pentru istoria literară a universului… Dar, între noi s-a ivit un intrus: un profesor energic și vioi de educaţie fizică…

Era stăpânit de fobia câinilor „depozite ambulante de microbi și de turbare galopantă”. Când ieșeam la promenadă, eu mângâiam fiecare căţeluș, pe când profesorul mă prelucra pe plan medical și social, demonstrându-mi că pieirea mapamondului se va trage de la rasa canină…

Iată că, într-o dimineaţă, mă prefac că mă mușcă o căţelușă nevinovată. Paul îmi înfășură mâna în batistă, în timp ce profesorul vocifera cu stăpânii și le-a cerut să omoare animalul, să se facă analiza, să se constate dacă nu e turbat. Am intervenit împăciuitor și am aplanat divergenţa, suferind mai departe apostrofările profesorului: „Dacă este turbat patrupedul, te-ai ars! Mergi mai bine la un medic!”.

Am refuzat propunerea cu medicul, dar mă plângeam, ipocrit, de violenţa muşcăturii. A doua zi, la popotă am refuzat să beau apă. Profesorul insistă ca un misionar:

— Domnule Tăutu, turbarea începe cu respingerea apei…

— Fleacuri!

Abia îmi stăpâneam râsul.

Când ne-am despărţit, la culcare, în loc de „Noapte bună” i-am adresat un entuziast „hamham”, el atenţionându-mă prevăzător:

— Râzi, dumneata, dar când s-o declanșa turbarea, nimeni nu te salvează… Un unchi al meu a murit cu botniţă…

Și cum nu eram curios să aflu cum a murit unchiul său ou botniţă, am intrat cu Paul în camera 313, unde dormeam. L-am mai auzit murmurând pe coridor:

— Stă și într-o cameră cu număr fatidic 313! Curată predestinaţie…

— A doua zi dimineaţă, ne-am așezat pe lucru gospodăresc. Paul Atanasiu, cu talentu-i recunoscut în tablourile cu lupte, mi-a desenat pe piept și pe mâini câteva răni magistrale.

Curgea sângele ca pe un câmp de bătălie. A alergat la profesor, i-a bătut în ușă și a rostit cu glasul oșteanului de la Termopile:

— A turbat… S-a muşcat tot!… Latră și mușcă…

Profesorul, în pijama și cu scufia în cap, s-a repezit în camera mea ca la incendiu. M-am aruncat să-l muşc (ce dantură aveam pe atunci). A reușit să mă evite urlând și a alergat pe coridor, ca scăpat din gură de șarpe!

— Botniţă… Salvarea ! E lac de sânge!

S-a oprit la parter, în costumul sumar, și a telefonat cu glasul înfricoșat la spitalul militar:

— Salvarea, repede: a turbat la numărul 313! Aduceţi și botniţă! Toţi medicii să vină! Și infirmierii!

Un prieten al meu i-a adus la cunoștinţă că drăguţa de căţelușă a fost împușcată, deoarece era turbată. A explodat fericit:

— Am știut! Avea ochii roșii și limba ca un morcov!

În pijama, i-a așteptat pe medici. Cu pre cauţie, s-au apropiat de ușa camerei noastre.

Făceau un scurt plan de bătaie: „Unul se re pe de la mâini! Unul să-i lege gura! Altul la picioare!”. O bătaie discretă în ușă și o invitaţie calmă:

— Poftiţi!

Când au intrat ne-au găsit pașnici: Paul pic la eu pregăteam cafeaua la ibricul electric.

Profesorul și medicii priviră contrariaţi. Le-am oferit o cafea, în timp ce profesorul urla, ca scos din minţi: „Unde-i sângele? Unde-s muşcăturile? Rănile?”

— Liniștiţi-vă, tovarășe profesor! Eu n-am avut nici sânge și nici rană!

— Nu v-a mușcat căţelușa de mână?

— N-am niciun semn, priviţi mâna!…

— Dar căţelușa a fost împușcată…

— Paule, adu, te rog, căţelușa!…

Profesorul căzu consternat pe un fotoliu, în timp ce medicii se preocupau grijulii de starea sa. Din când în când, murmură:

— Și l-am văzut turbat… A, de ce n-ai băut apă la masă?

— Asta-i drept… N-am băut strop de apă deoarece băusem înainte de cină două sticle de bere… E clar?

— Dar a venit pictorul Paul la mine să mă anunţe…

— Paule, ai ieșit azi din cameră?

— Niciun pas…

Un medic ne-a făcut cu ochiul, să nu-l mai contrazicem, l-a bătut cu un ciocănel la genunchi. Nu avea reflex, ci numai nedumerire.

Apoi, a început să râdă în hohote. Declara iluminat: „A fost o păcăleală de 1 aprilie! Bravo!

E bună Dar când privi calendarul înlemni: era în patru aprilie! Acest fapt i-a convins pe medici să-l ridice pentru o cură de dușuri scoţiene. Și i-au priit. De atunci nu mai ocolește câinii!…

Ogarul maestrului Cazaban

Într-o frumoasă dimineaţă de mai, pică la Mogoșoaia cu o armă de vânătoare și un ogar superb, maestrul Al. Cazaban. Noi ne aflam în sufragerie, la micul dejun. O scriitoare care, de patru decenii, îşi scria cartea vieţii, îl salută graţioasă.

— Ce faci aici, doamnă dragă?

— Ce să fac? Lucrez toată ziua…

— A!… Croșetezi, croșetezi, o fripse, între cere, maestrul care se întâlni, la câţiva pași, ou un profesor coleg de generaţie, deci trecut de optzeci de ani.

— Ce-ţi face băiatul, coane Mitică?

— Bine, coane Alecule! A ieșit de un an la pensie…

— Iar fata, Marioara?

— Să fii sănătos, de când e pensionară!

— Dar soţia, coana Zamfira?

Cazaban îşi aduse aminte că soţia era de ce dată de un sfert de veac. Încearcă să o dreagă.

— Tot moartă, săraca, tot moartă?…

Se așeză la masa noastră; mă aflam cu un actor din Timișoara.

Maestrul comandă coniac pentru toţi trei…

Eu făcui prezentările. Pe amicul meu l-am prezentat medic veterinar.

— Ce zici, doctore, de ogarul maestrului?

Am impresia că nu stă în ordine cu plămânii…

Actorul îşi intră imediat în rol. Privi ochii câinelui, îi apăsă coastele, îşi lipi urechea de torace și făcu o grimasă de nemulţumire. Se întunecă brusc la faţă.

— E grav, domnule doctor? se înspăimântă Cazaban. Ţin la el ca la ochii din cap…

— Mai mult decât grav…

— Auleu, se perpeli Cazaban. Mai este vreo scăpare?

— Numai muntele, maestre. Aerul de munte…

— La Câmpulung Moldova ar fi bine?

— Numai la Câmpulung sau poate la Vatra Dornei…

— Nu, la Câmpulung îl voi duce. Am un prieten de vânătoare, un profesor pensionar… Cât timp să-l las la munte?

— Trei luni… Chiar patru luni nu i-ar strica !

Ogarul plesnea de sănătate, dar maestrul îl mângâia cu ochii înlăcrimaţi, ca înaintea unei veșnice despărţiri. Și peste trei zile, l-a transportat la Câmpulung, lăsând cinci sute de lei pentru supnaalimentaţia ogarului. Și iată-mă peste 6 săptămână la Câmpulung, cu adresa profesorului pensionar în buzunar, la care se afla ogarul cu hrana în bani. Probabil, profesorul era cam zgârcit cu banii și cu carnea; a fost nevoie doar de un cotlet crud ca ogarul să sară gardul și eu, cu șoferul, să-l introduc în mașina din apropiere.

Cu multe peripeţii, l-am adus la București.

Dacă nu-i dădeam carne, ogarul ne lătra și ne amenința cu niște colţi din epoca preistorică.

L-am lăsat sub supravegherea unui prieten.

Maestrul mă informă cu lacrimi în glas; i s-a telefonat de la Câmpulung că frumosul ogar a fost răpit. Inventă o întreagă povestire.

Cam peste zece zile, într-o seară, tot cu maşina, am lăsat ogarul la scara maestrului… și am dispărut. Când se întoarse scriitorul de la Capșa, ogarul îi sări în braţe! A fost o întâlnire entuziasmantă, de nedescris. Și ce-a urmat! Un telefon mă cheamă de urgenţă la maestrul Cazaban. Când m-am dus la scriitor acasă, tot Bucureștiul vuia: „Ogarul maestru lui Cazaban s-a întors de la Câmpulung-Moldova până în Capitală pe jos! O performanţă redutabilă!” Intrând în casă, ogarul mă salută ca un vechi cunoscut și mă mirosi la buzunarele în care ţinusem până nu demult, carnea. Noroc că maestrul era preocupat cu pregătitul ca felei; m-ar fi descoperit. Con’ Alecu mă puse la curent:

— Radio, televiziunea, presa, toate ne solicită interviuri… Și culmea: am fost cu el la un medic veterinar… L-a găsit sănătos tun. Probabil aerul, efortul, l-au călit!… Am scris până acum patru articole pentru ziare și reviste…

Și voi mai scrie.

Sună telefonul. Era o redacţie literară. Cazaban se repezi precipitat.

— Cum, domnilor, nu publicaţi articolul?…

Cum s-au mai văzut câini care s-au întors de la mari depărtări acasă?… Ha, ha, ha mă faceţi să râd… Dar câţi kilometri au făcut ei pe zi?…

Vedeţi, că nu știţi?… Ogarul meu a doborât recordul, a făcut, pe zi, șaptezeci-optzeci de kilometri… Și a ales drumul cel mai scurt…Orientarea!… Suntem campioni mondiali… Mă așteptam de la dumneavoastră la o medalie sportivă… Și fotografia noastră publicată în chenar de culoare mov… Știţi ce înseamnă șaptezeci-optzeci de kilometri pe zi fără hrană, fără apă, fără somn?

Ogarul privea tâmp și nepăsător la stăpânul care se bătea la telefon pentru reputaţia și gloria sa. Cazaban continua și mai iritat.

— Cum? îndrăzniţi așa ceva? E o neruși n-are! O stupiditate !

Le închise receptorul în nas. Mă întreabă privindu-mă în ochi:

— Ai fost la Câmpulung-Moldova?

— Da, în copilărie…

— Mi-ai luat o piatră de pe inimă ştii ce au insinuat obraznicii ăștia?

— Nu, maestre.

— Că ai adus ogarul cu getaxul de la Câmpulung…

— Nemaipomenit, dragă maestre.

— Eu am măsurat kilometrii după colbul de pe labele ogarului meu… La mine nu ţin farsele… Dar să vezi ce am să le fac!… Voi trimite ogarul pe jos din Capitală până la Câmpulung, să-i învăţ eu minte…

Pe catafalc un sfert de oră

Ploua la Pelișor!… Ploaie de toamnă. Stă te-am, acum vreo 15 ani, în holul în care cu ani în urmă a fost depus trupul lui Ferdinand… „Cum o fi arătat oare trupul lui pe această masă?”. Întrebarea mă agasa. M-am întins pe masă cu mâinile la piept. Poetul Radu Boureanu, Labiș, M.R.P., Nisipeanu, s-au prins la joc… Toţi patru făceau de gardă, cu doliu la mână, în jurul meu. Gărzile se schimbau din cinci în cinci minute, cu pașii triști! îmi amintesc ce bine îi stătea lui nea Radu, cu profi lui său de cavaler medieval! Nu că mă laud, dar nici eu nu eram un cadavru de lepădat, care se găsește pe orice drum. Umorul nostru negru era molipsitor, datorită după-amiezii întunecate și ploioase. Ore de toamnă. Și pe când mă simţeam admirabil în postura de cadavru, ușa se deschise și în hol pătrunse o delegaţie a U.F.D.R.-ului. S-au repezit toate la mine, cel răposat. Una întrebă cu disperare în glas: — Asta nu-i Tăutu?

Cineva răspunse:

— Întocmai.

— Săracul! Din care cauză?

— Un mic infarct! La ceai, dimineaţa…

Altă femeie se avântă grijulie:

— L-aţi spălat, tovarăși? Să-l spălăm imediat…

Asta îmi mai lipsea. Iată-mă și nud în faţa lor! Noroc că Miron Radu Paraschivescu mă salvă:

— I-am făcut baie imediat!

— Atunci e bine! Mă duc să-i procur niște flori de la seră…

Una din grup, o critică de la revista „Femeia”, trecuse la elogii.

— Acum câteva zile a fost la noi cu o poezie admirabilă! l-o publicăm în chenar dublu și cu fotografie…

De fapt, m-aș fi ridicat să-i spun că minte.

Poezia mi-o respinsese (nu avea problema creșelor și problema internaţională

la zi)… Dar cum să vorbești! Poate cineva din delegaţie suferea de inimă?… Asta îmi mai trebuia!

Gata, au sosit și florile. Cea care mi le puse pe piept, constată cu totul în favoarea mea:

— Ce frumos e! Parcă doarme și zâmbește ca un prunc în somn…

Mă sărută pe frunte. Ce-ar fi făcut dumneaei dacă i-aș fi sărutat mâna pentru complimentul atât de curtenitor? Dar florile mă gâdilă la nas. Simt imperios nevoia să strănut.

Măcar o singură dată. Colegii mei, cu solemntate, schimbă garda de doliu.

O femeie din delegaţie declară cu glas rugător:

— Ne permiteţi și nouă să facem un schimb de gardă? Din partea U.F.D.R.-ului. Era colaboratorul nostru la „Femeia”…

Dorinţa strănutatului mă stăpânea acerb.

Simţeam că nu mai puteam rezista. Amorţisem. Noroc că una din delegaţie propuse cu mult rezon organizatoric:

— Dumnezeu să-l ierte! întâi să ne schimbăm, dragele mele, am venit, de pe drum! Vom face la rând trei schimburi de onoare…

După plecarea lor, am executat o serie de strănuturi spectaculoase, în timp ce amicii mă felicitau fără reţinere:

— Ai fost un mort excelent! Formidabil!

Ce facem mai departe? îţi mai facem o baie?

— Nu domnii mei prieteni! Voi mânca în camera mea și nu voi ieși decât dimineaţa, după plecarea delegaţiei. Abia aștept să-mi văd fotografia și poezia în revista „Femeia”…

Totul a decurs normal. Femeile au fost în formate că o mașină neagră m-a mutat la București, așa că garda o vor putea executa cu tot dichisul, la Casa Scriitorilor, unde voi fi depus.

Pe la orele 23, am dorit să fac câţiva pași în parc, socotind că membrele delegaţiei dorm de mult. Ploaia încetase și era un aer pur, bine spălat. Mă plimbam liniștit prin dreptul unui bec, când subit aud în spatele meu:

— El e… El e, vă jur!… Săriţi! A înviat mortul! Apăraţi-ne! Miliţia!

Ele o rup la fugă, eu le urmez, să încerc cât de cât o explicaţie plauzibilă. Tot Pelișorul a fost trezit de strigăte și de larmă. N-am mai pătruns în hol. În acest timp, colegii mei căutau să le convingă că nu a fost decât o vedenie, cadavrul meu ajungând, probabil, comod, la București. Și știţi ce a declarat critica noastră în Capitală? Că m-am prefăcut mort numai ca să-mi văd publicată poezia în revista „Femeia”! Ce spuneţi? Nu m-aș preface mort, vă jur, nici măcar pentru premiul Nobel!… Toate premiile le-am luat în „viaţă”, chiar și premiul de epigrame al revistei „Urzica”…

Noi și Alecsandri

Prin luna mai 1949, împreună cu poetul Vornic Basarabeanu, am fost invitaţi de

profesorul universitar de azi, A.Z.N. Pop, la câteva ședzători literare la școlile din Câmpulung-Muscel. Noi nu prea aveam bani, așa că am călătorit cu clasa a treia. Doar cinci am ajuns la destinaţie, ne-am instalat într-un compartiment de clasa întâi… Și bine am făcut! Am fost primiţi cu cor de elevi, cu discursuri, cu flori etc. Apoi, găzduiţi împărătește în camera de oaspeţi a unui liceu. Ședzători minunate, în uitaţii peste invitaţii — așa că cele trei zile au trecut ca în vis. Veni și clipa despărţirii… Trecând prin muzeul liceului, am observat câteva cupe sportive într-o vitrină. Atunci mi-a venit ideea care avea să încununeze această frumoasă primire. Am luat două eleve „tip de domniţe din Muscel, le-am pregătit discursurile și le-am indicat cupele: una mare pentru Vornic și alta mai mărunta pentru mine. Când am intrat în camera noastră, Vornic tocmai îşi cosea gospodărește un nasture la vestă, cu dexteritate de tânăr absolvent de liceu militar sau de seminar… Așa, în neglija, i-a fost dat să trăiască, acolo, cel mai emoţionant eveniment din viaţa sa. Grupul de elevi și eleve au pătruns în cameră. Cele alese de mine ne-au oferit cupele în semn de omagiu pentru poeziile citite de noi.

Au urmat discursurile. Vornic plângea, sân cer emoţionat. Mi-au dat și mie lacrimile, deși abia mă stăpâneam să nu izbucnesc în hohote de râs. Pe tot timpul ceremonialului atât de insolit, mă gândeam numai la moartea mamei mele să-mi pot păstra o mină serioasă. A răspuns Vornic cu acul în mână: „Priviţi ce fac? Sărut această cupă. Nu pot rosti cuvinte în asemenea clipe. Las ca lacrimile mele să vorbească din inimă. Atât vă pot spune: numai noi și Alecsandri, în toată istoria literaturii noastre, am primit drept răsplată câte o cupă pentru versurile pe care le-am scris. Vă îmbrăţișez pe toţi”. A sărutat pe elevi, pe femeia de serviciu, pe pompier și pe bucătărese, adunate cu ocazia micului festival din camera de oaspeţi. A vorbit și profesorul A.Z.N. Pop, ou farmecul său binecunoscut și a mai urmat o îmbrăţișare generală. Dar greul a venit abia acum. Vornic se încăpăţânase și voia să mergem cu cupele în mâini până la gară, să ne vadă și orașul… M-am opus cu înverșunare, prefăcându-mă supărat: „Îţi convine, desigur! Tu ai o cupă mai mare! Au făcut o nesăbuită discriminare de talent!”. Îmi răspunse cu amărăciune: „Nu te știam și invidios”. Până la urmă, să mă împace, și-a învelit cupa în pijama și a depus-o cu grijă în valiză. L-am rugat să dea un telefon din cancelarie, în timp ce eu i-am înlocuit cupa cu câteva cărămizi. După ce am predat, în ascuns, cupele muzeului, ne-am îndreptat în alai spre gară. Omagii. Flori. Cor.

Vornic îmi şopti: „O fi de aur? E foarte grea.

Dacă o vând iau un preţ onorabil! E o raţiune!”. Probabil că pusesem prea multe cărămizi, deoarece la zece metri îşi schimbă valiza dintr-o mână în alta. Ne-am urcat cu solemnitate în clasa întâia, am depus bagajele și florile, iar, la plecarea trenului, ne-am furișat tot la clasa a treia… Era controlorul în apropiere. Am început o discuţie despre premiile literare, mergând pe rând să verificăm valizele. Deodată i-a venit o idee subită. A coborât la o staţie cu oprire mai mare, să telefoneze la Uniunea Scriitorilor despre cupele noastre… Și a telefonat. Dar, rămas singur, i-am eliberat valiza de greutatea cărămizilor.

Și ce-a urmat… Când am ajuns în Gara de Nord, a simţit că valiza e goală! A

strigat aproape sufocat: „Mi-a furat cupa!”. Mă uit în valiză. Urlu și eu: „Mi-a furat și cupa mea!”. Hotărî cu vigoare „Să percheziţioneze pe fiecare călător sosit cu noi!”. Încercai pe un ton fatalist: „Așa ne-a fost scris! Dar cupa morală rămâne!…” „Îţi convine! Poate te și bucuri. A ta nu era o cupă, ci un degetar ! Pe când cupa mea! Haidem la miliţie! Să-l luăm și pe controlor!”. Coborârăm toţi trei pe peron. În faţa noastră, un grup de tineri cu o cupă. Vornic o zărește și o rupe la fugă după ei. Eu alerg după el. Gata !I Vornic se răstește la cel cu cupa în braţe: „E cupa mea! E de la Câmpulung! Pentru poezie”. Tânărul îl privește liniștit: „E cupa noastră de la Varșovia ! De la Cursa Păcii ! Premiul pe echipe. La ciclism! Poftim citește și dumneata!”

Învins, Vornic cedă. Ne-am consolat cu o halbă la restaurantul gării. Rămase mult timp pe gânduri. Vorbi ca prin vis: „Ce o să zică Beniuc dacă va dori să ne vadă cupele primite? Și când te gândești câţi bani aș fi primit pe ea! Zece butoaie de Odobești… Da, noi și Alecsandri…”

Pe drumuri dobrogene

Băteam drumurile dobrogene cu bădia Eusebiu Camilar și cu bunul și regretatul meu prieten, poetul George Dan. Scopul: ședători literare la sate. Călătoream toţi trei într-o maşină de patru locuri condusă de un șofer cu alură de atlet în plin apogeu al forţei.

Bădia Camilar începuse o lungă discuţie despre calităţile ţăranului moldav faţă de orice ţăran din lume. Noi aţipisem, dar bădia se războia mai departe. Ne-a trezit bădia la o fântână, la un „puţ” cu ciutură.

— Flăcăi, să bem apă ca acasă!

A slobozit ciutura și ne-am repezit cu toţii să bem apă rece din pumni „ca acasă”. Dar bădia își fixează ochelarii și privește în vale.

Privim și noi. Mai marele nostru ţinu să ne explice cu o notă patriarhală:

— Vedeţi carul și măgarul care-l trage?…

Vin parcă din istorie, ţăranul pare coborât din baladă sau legendă… Doina scârţâie în roţile carului și osiile plâng dureros… Tragic…

În acest timp, „ţăranul coborât din baladă”, repezea vârtos biciul pe spinarea jupuită a măgărușului slab și urecheat nevoie mare.

Camilar explodă:

— Fărădelege! își omoară vita! Să sărim în ajutor!

Noi priveam cu surprindere flăcările din ochii marelui povestitor, care striga din ce în ce mai ofensat:

— Nici spahiii nu s-ar fi comportat așa! După mine, băieţi!

Cu bădia Eusebiu în frunte, ne-am repezit în vale. Maestrul ne prelucra pe drum:

— Un ţăran moldovean nu s-ar purta cu asemenea neomenie!

Nici nu ajunserăm bine, că bădia se răsti la ţăran:

— Măi, omule de ce îţi omori vita în halul ăsta?

— E a colectivei…

Camilar se făcu foc. Dori să-i vorbească prin exemple ca Moș Ion Roată. Își scoase haina, suflecă mânecile cămășii și se opinti la carul ce înainta anevoie prin glodul drumului de ţară. Văzând că n-are spor, ne îndeamnă și pe noi să-i imităm gestul generos. Împingeam cu vârtoșenie. Dar tot fără spor, Camilar, transformat ad-hoc în statul major al acţiunii, or donă cu precizie:

— Să vină și clasa muncitoare!

Am înţeles! L-am adus și pe șoferul cu putere de atlet.

Camilar ne încurajă cu exemple măreţe din istorie:

— Ca la Războieni, băieţi ! Ca la Plevna! La baionetă!

Măgarul simţindu-se împins, se opunea cu înverșunarea-i proverbială. Am avut o propunere:

— Zic, să întoarcem căruţa cu spatele la deal! Astfel ne va ajuta și urecheatul!

Camilar mă apostrofă cu privirea. Și ne încurajă mai departe.

— Mai apăsat, flăcăi! Ca la Mărășești! Bravo!

În sfârșit, am ajuns cu chiu cu vai, transpiraţi leoarcă, în vârful dealului. Ţăranul, mulţumit, ne strânse cu bucurie mâinile și ne spuse din inimă:

— Vă zic bogdaproste! Dacă nu eraţi dumneavoastră, nu ajungeam eu doar cu un singur măgar până aici !

Camilar păli, în timp ce ţăranul continuă pe când îşi ștergea măgarul:

— Să-l usuc și eu pe el, căci și dumneavoastră v-aţi șters cu năframele!

Bădia, să se răzbune, îi aruncă superior, cu vehementţă:

— Ia, spune-mi omule, din ce loc ești din Dobrogea?

În acest timp, ne făcu șmecherește cu ochiul.

— Vai, păcatili mele, eu mi-s din Moldova de sus… Năprasnica de secetă m-o adus pe-aișI…După pești…

Bădia ne vorbi doar târziu, în mașină:

— Ce-nseamnă ţăranul dacă-i desţelenit din plaiurile sale… Se degradează, puteai să juri că nu-i moldovean…

Întâmplarea de la Sibiu

Prietenul meu, cunoscutul actor și umorist Paul Sava, are un frate geamăn, la fel de apreciat ca medic. Seamănă atât de bine, încât, personal l-am felicitat pe doctor pentru un succes de pe scenă… Se spune că medicul ar putea oricând să-l înlocuiască la repetiţii pe fratele său, dar e recomandabil ca Paul să nu-l înlocuiască pe medic în cabinetul său…

Pe scurt: seamănă ca două picături de Murfatlar auriu (nu spun de apă, că s-ar supăra ambii fraţi).

Cu câteva veri în urmă, medicul a petrecut câteva zile la fratele său, care filma undeva în apropierea Sibiului. Le crescuseră bărbi mari, ca de haiduci, locuiau în pădure, în apropie rea peisajului care se deplasa pe celuloidul filmului.

Înainte de a se întoarce la București, au făcut o haltă pentru „civilizare* la Sibiu,

hotărând să se întâlnească la o frizerie de centru.

Dar doi fraţi, chiar gemeni, nu sunt la fel de punctuali la o întâlnire. Medicul, omul științei, se prezentă și îşi lăsă primul barba în mâinile frizerului guraliv.

— Nici Franz Iosef nu avea așa barbă fai nă… Nu-i păcat s-o radeţi de tot? Sau nu sunteţi regizor la cinematografie?

— Nu sunt… Rade-mă ca în palmă!

— Măcar niște favoriţi… Pentru mine!

— Nimic, meștere, nimic!

— Eu cunosc pe un regizor…

— Vorba! Jos cu barba!…

Cât a ţinut tunsul și bărbieritul, frizerul turuia cu un debit inepuizabil. La despărţire, în zerul insista cu o politeţe agasantă:

— Vă rog, să mai veniţi la mine! E un poem să tai o asemenea frumuseţe de barbă…

Voi fi invidiat de toţi colegii de breaslă… Vă jur !

— Bine, bine numai la dumneata mă voi rade. Voi veni săptămânal de la București…

Și doctorul Sava ieși aproape în fugă.

Dar n-au trecut decât zece minute și Paul Sava năvăli ca o furtună pe ușă. Frizerul în mărmuri. Ceru un scaun. Palid se așeză aproape tremurând. Abia murmură:

— Sunteţi din București?

Desigur, confirmă Paul, care înţelese din prima clipă deruta și panica frizerului.

Trăgându-și sufletul, frizerul abia mai îndrăzni:

— Rog frumos și nu vă supăraţi, dar nu v-am tuns barba și nu v-am bărbierit acum câteva minute?

— Exact! Aveţi memorie bună și perspicacitate, îl lăudă Paul Sava, cu toată seriozitatea posibilă.

Frizerul se înfundă pe scaun și îşi frecă pleoapele să se convingă că nu visează.

— Și mă rog frumos, v-am sfătuit să reveniţi la noi?

— Întocmai. De aceea m-am și întors! Se vede, nu?

— Jezus-Maria! Dar cum în câteva minute v-a crescut o asemenea barbă?

— De ce vă miră? Când plouă, barba îmi crește și mai repede… Când plouă și e ceaţă…

Frizerul îşi pierdu piuitul. Lucră taciturn, automat. Închidea ades ochii, să scape de o halucinaţie. Nu-și reveni decât atunci când îl zări afară pe medic, care aștepta în faţa frizeriei. Îi veni inima la loc. Și îi spuse mucalit, la plecare, actorului-Paul Sava:

— Mă rog frumos… Sunt semne de ploaie!…

Dacă vă crește barba peste un sfert de oră, mă găsiţi acasă, pe strada Florilor 23 bis…

Aici se închide… Dacă am zece clienţi ca dumneavoastră, ajung frizer fruntaș pe raion… Dar și dumneavoastră trebuia să aveţi zece fraţi gemeni… Nu? Dar nu

vă supăraţi!…

Coniacul lui Victor Hugo

Mă aflam cu ani în urmă, la Athénée, la o masă cu Tudor Mușatescu și prietenul meu Traian Uba. Maestrul (e vorba de Tudor Mușatescu) era bine dispus. Ne-a povestit o întreagă antologie de umor cu verva și vraja sa atât de bine cunoscute. Ne invită acasă să ne arate „butelca sa cu coniacul lui Victor Hugo".

Fiind prea târziu, am amânat vizita, provocându-l să ne povestească istoria coniacului lui Victor Hugo… Și eu vă narez dumneavoastră această farsă subtilă. Maestrul a invitat cu ani în urmă, la un vin rar, câţiva prieteni, printre care și pe Ion Vasilescu, regretatul nostru compozitor. Prieteni mulţi, vinul, către miezul nopţii, se cam terminase… Și când se termină un vin la mijlocul chefului, e ca și cum ţi-ar muri cel mai drag prieten. Atunci, maestrul Mușatescu le vorbi cu lacrimi în glas:

— Mă văd obligat să atac coniacul lui Victor Hugo…

Stupoare printre amici. După o pauză bine studiată și de incontestabil efect, continuă mai înviorat:

— Este coniacul adus de mine de la Paris…

E ultima sticlă din rezerva marelui poet romancier și dramaturg Victor Hugo… O păzeam ca pe ochii din cap să o deschid la nunta fiului meu… Mă înţelegeţi, prieteni!… Știa și buna mea soţie de această sticlă cu jurământ sacru…

Dar pentru dumneavoastră, o deschid acum!

Cu un dichis special, sticla a fost deschisă și conţinutul ei franţuzesc îmbujoră paharele și feţele comesenilor, care închinară pentru Victor Hugo și pentru nora maestrului Tudor Mușatescu (Bobiţă avea pe atunci șase ani).

Cineva constată, după prima sorbitură:

— Strașnic! E mai aromat decât nnapoleon"…

— Ei, Franţa tot Franţa…

— Și mai penetrant decât „Courvoisier*!

— Parisul se cunoaşte…

— Nici „Hennessy" nu stă lângă el!

Un actor se trezi inspirat și oferi „ad-hoc" un mic recital din Victor Hugo. Un alt oaspete, după al doilea păhărel, plângea cu sughiţuri;

pentru că a fost nu numai martor, ci și complice la marele sacrilegiu; golirea sticlei care avusese o nobilă destinaţie. Tristeţea molipsi întreaga adunare, atât de bine dispusă până atunci. Fiecare îşi imputa nesăbuinţa ca pe o crimă oribilă: „Ceva servi maestrul Mușatescu la nuntă?"

Numai Tudor Mușatescu, bine dispus și surâzător, turna mai departe în fiecare pahar. Coniac și lacrimi. Dar toate au un sfârșit: s-au terminat și cheful și sticla de coniac.

Ion Vasilescu propuse:

— Dă-mi voie să-mi exprim regretul! Am o idee salvatoare pentru sticlă și pentru conștiinţa noastră! Mă voi repezi și voi umple sticla.

E o soluţie de compromis, totuși…

Dar Tudor Mușatescu îi răspunse cu promptitudine:

— Nu vă faceţi probleme, domnilor! De peste douăzeci de ori i-am schimbat con ţinutul până azi! De fapt numai sticla e acum din rezerva lui Victor Hugo!… Coniacul l-am băut chiar la Paris! Dar, vă rog, să nu afle familia mea! Și nici criticii literari!

P.S. — Recent s-a povestit într-un grup de prieteni această amintire. Dar în locul lui Ion Vasilescu și a amicilor săi, erau presupușii mei prieteni Nicuţă Tănase și Silviu Georgescu.

Înseamnă că „redutabilul coniac al lui Hugo” a continuat până în zilele noastre…

Vrei să ajungi celebru?

Un tânăr scriitor mă întreabă: cum poţi să devii celebru în literatură? Iată o întrebare care este solicitată de fiecare debutant. Dragii mei, pot să vă ofer o reţetă sigură și extrem de eficientă. Eu nu am ajuns celebru pentru că nu am aplicat-o decât parţial. De altfel, dacă îi soliciţi unui medic chel o reţetă contra calviţiei să nu-i privești capul… Iată și sfaturile mele, care trebuie riguros respectate:

1. După ce ţi-ai publicat prima poezie în revista liceului, să faci cerere să fii primit în Fondul literar.

2. După ce ţi-a apărut o strofă în ziarul judeţean, să faci cerere să fii primit membru definitiv al Uniunii Scriitorilor.

3. Să-ţi lași barbă, mustăţi, favoriţi, să bei coniac, pepsi la barul Carpaţi, cafea la „Podgoria” și cina la „Cerbul Carpatin”.

4. Să anulezi pe toţi clasicii și scriitorii în etate din Brașov, Sibiu, Deva, Baia-M-are (cei din București sunt doar flotanţi în Asociaţie…)

5. Să fii cât mai puţin clar în ce scrii. Alege onirismul, letrismul, dadadismul și plânge-te că nu ești înţeles nici măcar de Dinu Săraru.

6. Să faci datorii la Fond. Talentul e direct proporţional cu suma împrumutată.

7. Să nu achiţi datoriile la Fond. Acest act neliterar, nu-l fac decât proletcultiștii, pășuniștii, realiștii și scriitorii din provincie.

8. Să ceri premiul Uniunii Scriitorilor. Premiul asociaţiilor nu-i pentru un scriitor elevat, cu pretenţie.

9. Să respingi premiul Uniunii Scriitorilor după ce ţi-a fost acordat, printr-o scrisoare deschisă. La fel ca Sartre.

10. La 21 de ani, să ceri săptămânal o masă rotundă la televiziune și trei emisiuni la radio.

11. La 22, să ceri un prim plan la televiziune și să scrii, măcar la trei reviste și patru ziare, cronici și note corozive. Dacă ai o bună digestie, scrie și pamflete cu vitriol împotriva colegilor de condei. Puţin zgomot nu strică.

Formula e veche și mereu actuală: „Înjură-mă, desființează-mă, dar scrie despre mine oricum și oriunde!”

12. La 23 de ani, să obţii măcar un interviu de la Adrian Păunescu cu șase fotografii în profil și patru în trei sferturi.

13. Să devii spiritual, adică să scrii articole violente împotriva textierilor de muzică ușoară (cu reproduceri picante) împotriva revistei *Muzica,* a cântăreţilor de muzică ușoară și emisiunilor de televiziune.

14. La 24 de ani, să faci cerere pentru a primi pensie de la Uniune. Motive: astenie, surmenaj, alergie la critica literară etc. La 25 de ani să vizitezi Japonia, America, Anglia, Australia, iar, la întoarcere, să vorbești numai cu citate din Faulkner, Kafka, Camus și Dumitru Mirea.

15. Să devii subtil, prin cronici scurte să desfiinţezi pe literaţii, plasticienii, compozitorii autohtoni…

16. La 26 de ani, să cauţi prin orice mijloc să te propui în Academie.

17. La 27 de ani, să-ţi alegi loc de statuie în grădina Cişmigiu sau în curtea Uniunii Scriitorilor, lângă Mircea Micu.

18. La 60 de ani, să-ţi apară primul volum de amintiri.

19. Să ceri să fie tradus în toate limbile mapamondului, cu prefaţă de Vicu Mândra.

20. Să-ţi aranjezipensiile pentru urmașii pe care n-ai reușit să-i aduci în Uniunea Scriitorilor.

21. Să lași în testament ca Radu Boureanu să-ţi vorbească la mitingul de doliu și să-ţi citească din operele complete — de 63 de pagini — definitive, revizuite. E cea mai grozavă răzbunare pentru neprieteni, mai ales dacă va fi și o zi ploioasă…

22. Să lași cu limbă de moarte să-ţi scrie soţia, fiul, nepotul sau cumnata în fiecare an memoriile în 60.000 exemplare cu fotografii sepia și 3500 lei coala de autor…

Dacă vei respecta cu stricteţe sfaturile mele, îţi jur că ne vom întâlni pe soclu în curtea Fondului Literar în zilele de miercuri cu plăţi integrale și fără reţineri.

Vânătoare de Anul nou

Am avut o întâlnire cu cititorii într-o frumoasă garnizoană montană… Era în ajunul revelionului pe care aveam să-l petrecem împreună. Comandantul, un colonel, cu un surâs permanent, îmi propusese:

— V-am auzit vorbind de vânătoare… Vă place vânătoarea?

— E tot ce m-a pasionat de mic copil!…

Să-i dovedesc, în mai puţin de o jumătate de oră, îi povestit cum am ucis o duzină de lupi, patru urși și doi mistreţi, amenințând toată fauna de nord a ţării.

— Perfect. Mâine, la cinci, mergem la vânătoare ! Și garantez că în noaptea revelionu lui vom avea pe tăvi mușchi de urs, pulpe de căprioare…

— Mai bine de căprioare, îi propusei cu sus ţinută convingere.

— Dar e mai bună carnea de urs… Sau de mistreţ…

Colonelul insista zâmbind ciudat, enigmatic.

„Dacă vrea să-mi organizeze o farsă?… Bună oară, să-mi îmbrace o pisică în blană de iepure și când să trag primul foc să văd „iepurele” căţărându-se în plop…

Sau să-mi plaseze în drum un urs împăiat de la muzeul școlii din localitate și eu să trag până îmi ies ochii… Ori să-mi trimită o căprioară dresată, care să se așeze în bătaia catârii și să mă roage în genunchi s-o împușc… Ce-i drept, mi-e milă de căprioare, dar mai milă mi-e de mine și le prefer în locul unui mistreţ sau urs… Ce-ar fi să le spun adevărul că eu n-am pus niciodată mâna pe o armă de vânătoare?… Când mi-a oferit o armă de vânătoare modernă, nici nu bănuiam cum se încarcă măcar.

Colonelul îmi mărturisi cu același zâmbet straniu:

— S-ar putea să avem noroc să ne iasă o mulţime de lupi.

— Într-adevăr noroc, îi răspunsei, simţind cum mi se moleșesc picioarele.

— Pe doi vânători i-a ucis un urs… Erau ageamii…

— Mulţumesc, am bâiguit în neștire, blestemând clipa când jn-am lăsat angajat în această necugetată aventură. „Și totuși, are același zâmbet enigmatic; mă prind că la mijloc e *o* farsă…

Ei, cu mine n-o să-i meargă…”

Și iată primul iepure. Așteptam să-l văd cățărându-se în pom, dar el îmi fugi printre picioare, gata, gata să mă răstoarne.

— De ce n-ai tras, mă întreabă ofiţerul din dreapta.

— Mi-e milă de iepuri… Prefer mistreţii!

Urșii! Lupii! Și apoi, îi gonesc prea repede hăitașii pe bieţii iepuri Simţeam cum îmi creștea prestigiul de vânător, în timp ce eu… nu știam la cine să apelez să-mi încarce arma!

Tot timpul mă rugam să nu-mi iasă în cale niciun vânat… Dar de unde. În faţa mea aștepta un urs enorm. „Nu mișcă. Înseamnă că-i împăiat.

Parcă îi zăresc și eticheta de la muzeu… Cine a mai văzut un urs atât de voluminos?… Cred că a intrat în el o tonă și mai bine de paie…

Ia să le fac o figură să-i uimesc pe toţi!” Cu mâinile în buzunar, cu arm-a atârnată de umăr și râzând mă apropiam de jivină.

Auzeam în stânga, în dreapta:

— Luaţi arma!

— Cuţitul!

Le răspund zâmbind:

— Cu mine nu prind farsele… Îl dobor cu un bobârnac.

Cineva constată uimit:

— Ia privește, ce curaj are!

— Curajul se educă stimabile, i-am subliniat ideea.

Deodată, ursul se mișcă ușor. „Să știi că-i pe arc… Dar ce naiba, vine spre mine…” O singură speranţă îmi însenină orizontul. „E un urs dresat… Uite-l ce cuminte vine, îmi întinde botul să-l alint…”

Dar ursul mi-a spulberat și această ipoteză.

Cu gest sigur, mi-a transformat ţeava armei într-un covrig… O labă mi-a căzut pe obrazul drept… „S-a dus dracului plomba și nu-mi mai rămâne decât să mă rad pe un singur obraz, deci o lamă Diplomat îmi va ţine două luni în loc de una… Ura,

nu mai am nevoie de lame! Mi-a asigurat și celălalt obraz cu tot cu ureche, deci am scăpat și de căciulă…” Și ursul lucra migălos de parcă ar fi așteptat și primă la bilanţul final… După o scurtă autocritică a început să lovească un brad cu trupul meu…

Ce-o fi având cu bradul? O bocănitură, două și… Sar din pat, căci cineva bătea în ușă vestindu-mi:

— S-a contramandat vânătoarea!

Am răsuflat ușurat, m-am întins la loc în pat și am avut un vis minunat: eu îl izbeam pe urs de toţi brazii pădurii.

Revelionul a fost de neuitat, chiar și fără pulpă de urs. Colonelul, zâmbind amabil, îmi era atât de simpatic când m-a întrebat:

— Cum v-aţi simţit la noi?

— Excepţional… Un singur lucru regret sân cer: că n-a avut loc vânătoarea.

— Păi, rămâneţi mai departe invitatul nostru…

Cronofagul

Lucram la ziarul „Glasul Armatei”.

Pe birou mă așteaptă un teanc de articole și anunţul unei conferinţe. La orele două trebuie să predau conferinţa în trei exemplare.

Dar nu despre asta vreau să vă vorbesc aici…

Iată, ușa se deschise și o arătare planturoasă se îndreaptă agresivă spre mine. Instinctiv caut să mă adăpostesc.

— Ce faci, bă, caracatiţă! Ești concentrat?

Privesc înapoi peste umeri să observ cui i se adresează. Sunt singur. Deci, eu sunt caracatiţă. Da, hotărât, căci un pumn zdravăn și entuziast îmi amorţește umărul.

— Poftiţi un scaun… Vă rog…

— Știi că ești bine, te pomenești că nici nu mă cunoști…

— Ce mă iei cu „poftiţi” pe mine…

Ridică pumnul din nou.

— Se poate!… Parcă, da, îmi amintesc şi gura dumneavoastră…

Mă întreb, îngrijorat, cine o fi oare?

— Hai, broscoiule, vino să te pup… Deși, te-am persecutat odată…

„Broscoiul”, adică eu, nu mai are timp suficient să protesteze. Ventuzele lipicioase ale buzelor le simt pe frunte. Este nebărbierit. Mă sărută din nou. Tot nebărbierit.

— Ţi-am fost profesor… Sunt ani de-atunci…

Încep să fac. Catalogul în minte, revăzându-i pe toţi profesorii mei (am frecventat patru licee…) Imposibil să-l descopăr!

— Vezi că nu mă recunoști? îmi oferă o clipire de ochi cu un bogat conţinut filosofic.

Continuă: Să respir puţin…

Îşi scoase pantoful. Răsuflă uşurat şi fericit în fotoliu:

— Mă, puşlama, te-ai schimbat. Toate se schimbă. (Oftat meditativ, cu sublinieri filozofice din sprâncene). Arăţi mizerabil!

— A, mulţumesc, dar… (Aici intră dacti lografa).

Se învioră ca prin farmec:

— Stai bine, avem şi secretară!… Ce păr platinat şi ochi negri… Nu e rău!… Şi uite ce picioare are papagaliţa!

Dactilografa a roşit.

Încurajat de succes, mi se adresă mie:

— Avem şi secretară, bravo…

M-am roşit şi eu.

Era şi o femeie de faţă… îmi vine să-l dau afară. Dar, în definitiv, cine o fi oare? îndrăznesc:

— Da, abia acum îmi amintesc… Sunteţi…

Aici aştept completarea. Nu întârzie:

— Exact. Prietenul lui Costică, de pe Rahova…

Acum mă gândesc: cine o fi Costică?

— Noi vă spuneam la şcoală…

Încerc un nou plan.

— „Popa Bix”… Aşa mucosule!… Vino să te sărut…

Mă sărută. Strănută. Voi lua şi-un guturai, el în schimb, îmi ia pachetul de ţigări de pe birou. Se serveşte. Fumează.

— Ce zici de Costică!

Mă prefac surprins. Mă prinde de un nasture şi-mi dezvăluie cu lux de amănunte divorţul lui Costică de Veturia. Gata! s-a terminat cu nasturele.

— Poţi să deschizi şi geamul!

Deschid fereastra. Grozav l-aş arunca afară.

Articolele aşteaptă. Conferinţa idem. Îl măsor cu bucurie antropofagă. Privesc ceasul şi anunţ cu înţelesuri:

— E ora zece şi un sfert…

Urmăresc aluzia pe chipul său.

— Mersi. Bine că mi-ai adus aminte. Aveam de dat un telefon… Uite şi telefonul pe birou!

Bine că ai telefon! Când trec prin Capitală voi telefona de la tine…

Îşi aprinde o nouă ţigară din pachetul meu şi îmi răvăşeşte manuscrisele. Aranjează nepăsător anunţul „Nu mă ţineţi de vorbă”!

Un tânăr intră sfios cu un plic în mână.

Desigur, vreun debutant.

— Ce vrei, îl întreabă autoritar „Popa Bix”, instalat comod în fotoliul meu.

Privesc năuc. Tupeul lui mi-a paralizat orice împotrivire.

— Am venit cu ceva pentru publicat…

— Hm!… Hm!… Dă încoa!… Dar de cameră mobilată n-ai nevoie? Apă, lumină, calorifer…

— Eu stau la cămin…

— Și crezi că-i mai bine decât la Aglaia?

Îţi dă și pensiune completă… Să-ţi spună dumnealui. (Aici mă arată pe mine).

Tânărul îndrăzni:

— Știţi, eu am nevoie cu poezia…

— A, asta-i poezie? Se uită la plicul din mâna sa. De ce nu te gândești la ceva mai serios în viaţă? Te ţii de fleacuri!

Nu mai puteam suporta. Am intervenit.

— Popa Bix…

— Tu să taci, mânzule. Lasă-l pe mine…

Tânărul, profitând de situaţie, o zbughi pe ușă, în timp ce Popa Bix constată cu amărăciune:

— La noi, la Călărași, nu s-ar fi pomenit așa ceva!

Eu n-am făcut nicio clasă la Călărași, deci „Popa Bix” nu mi-a fost nicio clipă profesor.

Sar nervos, în sfârșit, era și timpul:

— Domnule, să fii bun…

Mă calmează:

— Ei, nu te enerva, așa, omule! Pentru o nimica toată…

Lasă-l să scrie poezie atunci… Lasă-l să stea la cămin… Nu te știam atât de sensibil… Atât de incendiar…

E ora 12. Am pierdut orice răbdare, orice control.

— Fii bun, te rog…

— Nu te grăbi, iubitule. Am să-ţi spun ceva important…

Acum, desigur, urma după vechiul tipic să-mi ceară bani cu împrumut…

— Să-ţi spun pentru ce-am venit la tine…

— A, era și timpul de altfel…

— Vreau să apară la gazeta ta un mic anunţ, vreau să fac schimb cu stupii… Știi din ce cauză?

— Nu știu. Dar la noi nu apar asemenea anunţuri… Suntem ziar militar.

— Și nu poţi să faci asta pentru mine? Am venit de la Călărași.

— Încep să mă lămuresc. Drept că m-am luminat mult prea târziu. E aproape unu… și articolele plus conferinţa.

— Așa-i că nu poţi să mă refuzi, broscoiule?

Răspund cu deplină satisfacţie:

— În primul rând ziarul de care vorbești nu mai este de mult aici… Aici s-a mutat ziarul nostru…

— Cum, nu ești dumneata Zamfir Dinu? Elevul meu?

— Exact: nu sunt nici Zamfir, nici Dinu, nici „Broscoiul” și nici nu ţi-am fost elev…

— Ce coincidenţă! Și mie mi-a spus Stratulat, de gimnastică, ac’ pensionar, că aici se află un fost elev al nostru de acum 20 de ani.

Respir ușurat. El se irită peste măsură:

— Ei, asta-i bună… Și de asta m-ai ţinut atât de vorbă?

— Eu?

— Da. Trebuia din capul locului să spui că v-aţi mutat în locul ziarului!

— Trebuia să citești dumneata la intrare…

Sau cel puţin să fi întrebat portarul.

Zâmbește.

— Nu! Că am venit până afară cu Stratulat. Hai să ţi-l prezint și pe profesor, că tot ne-am cunoscut acum! El așteaptă afară… E un tip distins… A fost de gimnastică…

— Nu-i nevoie să vă deranjaţi… Lăsaţi pe altă dată…

Am rămas singur. Tâmplele îmi ard.

Poc! Ușa se deschide. M-am ţinut de birou să nu alunec, să nu mă prăbușesc. E Popa Bix, însoţit de un bătrânel mic și elastic. Probabil Stratulat "de gimnastică".

— Am venit să-ţi spun că ai dreptate! Am văzut firma afară… Ești un om de caracter…

În timp ce eu mă gândeam cu cât m-ar pedepsi Codul Penal dacă… el se apropie să mă îmbrăţișeze.

— Vă rog… Fără duioșii…

— Să lăsăm formalităţile, dragă. Ai spus că sunteţi ziar? Excelent! Eu am un studiu. De pe timpul profesoratului. Tinereţe, ce să-i faci?… Poate-i găsești un colţișor… Eu am un studiu practic și eficient: „Cum să ne împărţim timpul într-o zi"… Cred că în numărul viitor îl vom citi… În opt numere apare integral…

Dar până atunci fii bun și răsfoiește-l puţin…Măcar prima sută de pagini!… Să-ţi auzim părerea!… Să nu spui că ţi-ai pierdut timpul cu noi!

Unicatul

Mă aflam la „Pelișor", la Sinaia, când pe ușă se ivește regretatul actor și bunul meu prieten.

Mircea Buciu. Era îmbrăcat într-un superb pulover englezesc. Îmi explică cu lux de amănunte:

— Am fost cu „Opera" în străinătate… Acest pulover e un unicat… S-ar putea ca numai prinţul consort al Angliei să mai poarte unul la fel… Dar nu pe mărimea mea… Și nu cu aceste magnifice culori roz-albastru… Fii atent la nuanţe… Poate doar Picasso să le realizeze…

Puloverul, fără exagerare, te obliga numai la superlative.

— L-am invidiat și am căzut în extaz liric. Mă convinsese. Dar, a doua zi, am fost obligat să mă deplasez la Casa Armatei din Brașov. Pe cine îl găsesc îmbrăcat în „unicatul" maestrului

Buciu? Pe un jucător din echipa C.C.A.-ului, aflat în cantonament la Brașov. Îl întreb cu mirare reţinută:

— De unde ai acest pulover?

— Din Anglia… Am făcut un turneu… Aţi citit, nu?

— Bine. Dar puloverul este un unicat…

Jucătorul îşi opri zâmbetul.

— Aș! Toţi ne-am cumpărat ci te un pulover la fel! Eu am chiar două… Unul de rezervă…

A doua zi, când m-am întors la „Pelișor”, am împrumutat de la prietenii mei zece „unicate”, purtate numai de artistul Buciu și, poate, de prinţul consolat al Angliei. Înainte de masa de prânz, am împărţit opt „unicate” la creatorii aflaţi la creaţie și, uneori, la odihnă. M-am așezat la masă lângă marele meu prieten, bineînteles, îmbrăcat în flaneaua sa originală şi irezistibilă. Deodată, Mircea Buciu rămase cu lin gura suspendată în aer. Pe ușă intrase un sculptor îmbrăcat cu un pulover identic. Pe faţa lui Buciu apăru o grimasă dureroasă. Când intră și un muzician cu o flanea aidoma, pe obrajii săi se deslușì o culoare roșie. Și, astfel, i trecut prin toate culorile curcubeului, când au răsărit încă șase creatori cu pulovere care se asemănau ca două picături de apă. Mai păstra culoarea vineţie când se ivi și Tudor, ospătarul nostru, îmbrăcat cu același „unicat”.

M-am prefăcut că nu observ nimic, deși acum toţi purtau în jurul nostru pulovere roz-albastre ca o uniformă a „Pelișorului”. Dar bomba de efect am pregătit-o la sfârșitul prânzului. Pe ușa sufrageriei pătrunse portarul, să ne anunţe că după-amiază avem film. Ei, chiar portarul purta pe el un „unicat” la fel ca și maestrul Buciu!

Artistul s-a ridicat furios de la masă și a cerut portarului să comande o mașină pentru gară.

Fără să ne adreseze un singur cuvânt, negru de mânie și-a făcut bagajele și a coborât la mașină. Culmea! Șoferul Frăţilă avea un pulover ca al prinţului consort… Căci maestrul Buciu renunţase la „unicatul” său.

Peste o lună, m-am întâlnit la București cu un prieten comun, un inginer, Lugojeanu. Mi se adresă supărat:

— Ce i-aţi făcut lui Buciu la Sinaia?

— Nimic!

— Nu cred. A împrumutat de la mine un pulover. Unul englezesc. Peste două zile mi l-a aruncat din ușă și m-a apostrofat: „Să-ţi duci mâine “unicatul” la Talcioc!” Și-a plecat pușcă…

Prietenia ideală

Prietenul meu îmi consemna cu deosebit respect și admiraţie:

— Rar o prietenie ca aceea legată între ac torul Gheorghiţă și poetul Vintilă… Amândoi se completează. I-am invidiat pentru rezultatele obţinute cu echipa artistică de care se preocupă amândoi… E fruntașă pe ţară și asta numai datorită prieteniei lor cu rădăcini perene, indestructibile…

— Mda… Mă prefăcui convins. Vrei să punem prietenia lor la o mică încercare?

— De acord. Nu vei izbuti. Prietenia lor e atât de pură! Dacă ar fi fost amândoi poeţi sau actori aș fi avut acum o clipă de ezitare…

Dar așa…

Nu-l mai ascultaţi. Am cerut teatrul și am vorbit mai întâi cu actorul.

— Aici direcţia generală… Vino până la noi.

Ansamblul artistic va pleca în India… Desigur, ești trecut și dumneata pe listă! Da, imediat după revelion va avea loc plecarea…

Peste câteva minute, vorbii și cu poetul Vintilă, care, entuziasmat, se porni spre direcţia generală să-și ridice formele pentru India.

Cu prietenul meu ne-am postat în faţă intrării la direcţia generală. Nu am așteptat mult, de după colţ, cu pași grăbiţi se prezentă poetul.

— Aţi auzit? Plec în India cu ansamblul nostru artistic… Mi-am făcut rost și de cască ușoară, colonială și de plasă împotriva ţânţarilor… Voi împrumuta și un aparat de filmat…

Îmi las barbă și mă transform în regizor de cinema…

Îl întrerupsei cu brutalitate:

— Dragul meu, nu te precipita! Mă văd obligat să-ţi aduc o veste nu tocmai convenabilă…

Sări ca ars:

— Nu mai plec?

— Exact! Va pleca numai actorul Gheorghiţă!

— A fost aici?

— Desigur. El, ca regizorul artiștilor, a fost preferat. E drept?

Poetul a plecat întunecat ca un corb într-o noapte polară. Am auzit numai un scrâșnet:

„M-a lucrat!” Și după câteva clipe îşi făcu apariţia radios și actorul Gheorghiţă. Ne vorbi din mere:

— Iertaţi-mă că nu pot să vă relatez mai pe larg. Plec în India cu actorii mei. Mi-am luat și un dicţionar. Să știţi că am să vă scriu din India. Vă plac ilustratele cu elefanţii? Cu crocodilii? Sau ilustrate în relief?

— Ne plac elefanţii, dar nu știm dacă o să-ţi placă ţie vestea pe care ţi-o aducem…

— În legătură cu…

— Întocmai…

— Înseamnă că nu mai plec. Așa-i?

— Ești perspicace. A fost preferat poetul Vintilă.

— Încep să înţeleg, rosti actorul sprijinindu-se de poartă.

Continuai și mai insinuant.

— El, ca autorul textului, a fost pe primul loc… Vor mai veni modificări, actualizări… Mai ales că a mărturisit că se pricepe și la regie artistică… Era doar un singur loc… Și mai are pe cineva la direcţie… Așa se cunosc oamenii…

Actorul revenit mă fulgeră ca pe cel în cauză.

— E un ageamiu… Nici ca textier nu-i talentat… Și eu aș fi făcut un monolog mai ra refiat, mai elevat, mai plin de acurateţe… Ce mă fac acum cu dicţionarul?

Plecă fără să ne mai privească. Îl întrebai pe prietenul meu:

— Ei, ce mai spui acum de prietenia lor ideală?

— Nu te grăbi… Va hotărî timpul…

Și timpul, anii au trecut de partea mea. Nici azi după zece ani cei doi prieteni nu-și vorbesc. Deși ansamblul artistic n-a plecat decât în turneu la Giurgiu…

Publicitate

Un scriitor prieten (se întâmplă și așa ceva…) mi-a reproșat faptul că în rublicile mele de umor nu i-am amintit niciodată numele.

— Da, dragul meu, nici la „Săptămâna” și nici la „Astra” nu ţi-a scăpat, măcar din greşeală, o farsă sau o aluzie piperată la „Antiumor”… Sunt gelos și pe cei doi cai, care râd la „Astra”, în locul cititorilor, de poantele tale…

— Atâţia scriitori se supără când scriu despre ei! Ce zici?

Râse cu o revoltă nedisimulată:

— Eu nu am să mă supăr! Să mă înjuri, dar, te rog, scrie despre mine…

— Bine, am să scriu că n-ai talent…

— A, nu, asta nu… Știi și tu că nu e adevărat! Vreau o „publicitate” mai aleasă… Mai anecdotică.

Îmi aprinsei ţigara și-l ascultai cu răbdare.

— Spune că un văr al meu a murit căzându-i un înger în cap la catedrala din Florenţa…

— Întâmplarea n-are haz… Dacă ai fi fost tu în locul vărului tău, era cu totul altceva…

— Bine. Scrie că făcând baie în Nil, pe când vizitam Egiptul, un crocodil s-a speriat și a fugit de mine…

— N-o să-ţi convină!… E cunoscut faptul că un crocodil fuge oricând doar din calea rechinilor… Așa că te-a asemuit cu un rechin…

— Da, te rog, să nu scrii asta!… Scrie atunci despre debutul meu… I-am trimis prima mea piesă lui Camil Petrescu cu un bileţel: „Ma estre, pariez pe o mie de lei că nu-mi veţi citi piesa”. A treia zi, am primit lucrarea înapoi cu un plic. În plic un bileţel cu două cuvinte:

„Aţi câştigat”. Dar nu m-am supărat pe hârtia de o mie de lei… Da, mi-a trimis o mie de lei…Pariul nostru…

Mă cercetă minuţios:

— De ce nu râzi?

— Pentru că această întâmplare e cunoscută în anecdotica literară. Dar nu cu Camil Petrescu ci cu Lucien Guitry.

— Eşti insuportabil, parol… Scrie, bună oară, ce mi s-a întâmplat la Constanţa. Mâncam la un restaurant cu vin bun și orchestră mizerabilă. Am chemat pe șeful de orchestră.„Vrei să fii bun să execuţi ce te-oi ruga eu”.„Cum să nu, cu plăcere” răspunse măgulit șeful de orchestră, care cântase într-o revistă a mea, chiar la teatrul din Constanţa. „Mulţumesc. Atunci, te rog, execută-i pe pianist și contrabasist”… Ce zici, merge?

— Ar fi mers cu succes. Dar. Are un singur defect. Toate acestea i s-au

întâmplat lui Shaw, care, cum se știe nu putea suferi muzica la masă…

— Ești chiţibușar, mă scoţi din sărite… Scrie atunci orice vrei despre mine… Dar scrie, te rog… Poftim, opera mea îţi stă la dispoziţie, fă-i o prezentare cu „poantă”…

Și iată, mă execut cu promptitudine și vă prezint și dumneavoastră acest text de publicitate:

În opera (teatru și romane) bunului meu amic au vehiculat peste o mie de personaje. Peste două sute au murit de pumnal, iatagan sau baionetă, mă refer la piesele și romanele istorice. Peste trei sute de eroi au murit de gloanţe: arme de foc. Două sute au murit de accidente, asfixiate, otrăvite, decapitate, spânzurate, sinucise, în romanele și piesele cu subiect de aventură. Iar restul personajelor au murit de moarte bună, mai precis, din lipsă de cititori și din plictiseală. De aceea, propun ca, pe viitor, ilustrului nostru confrate să nu i se mai plătească drepturile de autor după numărul coaielor. Se cotesc că ar fi mai nimerit să i se atribuie onorariul după numărul. Celor uciși. Propunerea mea este viguros susţinută și de resortul administrativ, care se ocupă nemijlocit cu pompele funebre și taxele de moștenire”.

Un interviu cu… urmări

Mai întâi s-a oprit în pragul ușii: zâmbea cu timiditate.

— Nu vă deranjez…

— Vă rog, poftiţi!… Cu ce vă pot fi de folos?

Tot cu timiditate s-a așezat pe o margine de scaun.

— Am venit pentru un interviu… Vă solicită redacţia noastră.

Rosti numele unui ziar dintr-un oraș de pe malul Dunării. Și continuă mai dezinvolt:

— Mie îmi plac interviurile mult umanizate și mai ales, cu întrebări directe și interesante. Bunăoară, prima chestionare ar fi: „la ce lucraţi?”

— Da, este în adevăr o întrebare nouă și interesantă… Parcă n-am auzit-o niciodată…

N-a înregistrat ironia. Se simţea flatat. I-am răspuns, totuși, în câteva cuvinte. Și am adăugat :

— Conţinutul romanului de aventură, vă rog, să nu-l dezvăluiţi cititorilor… E contraindicat.

A râs superior. Se servi degajat din ţigările mele.

— Acum vor urma câteva întrebări fulger: „Ce scriitori preferaţi?”

— Pe toţi din conducerea Uniunii Scriitorilor…

— E bună!… „Vă plac fluturii?”

— La fel ca și broaștele ţestoase… Dar mă prăpădesc după iepurii de casă.

Sorbi zgomotos din cafea.

— Strașnic! O altă întrebare de „umanizare a interviului”… „Ce cărţi preferaţi?”

— Cărţile mele… Și ale altor confraţi când le primesc cu dedicaţie…

— Bravo! „Ce sporturi vă plac?”

— Toate sporturile în care „Steaua” se află pe primul loc…

Râse maliţios.

— Cam puţine atunci… Acum urmează o întrebare de fond, de esenţă: „Ce vă place mai mult: poezia sau proza?”

— Îmi plac în măsură egală o poezie bună și un roman bun… Nu am prejudecăţi de genuri.

— Vă mulţumesc! Eu am din întâmplare la mine câteva poezii… Vreau să ascult ce părere aveţi de talentul meu…

Și a pornit masacrul. Mi-a citit timp de două ore „niște” poezii spălăcite, cenușii, care aveau marele defect să fie atât de anoste, încât nu erau nici bune, nici rele. Cum e mai condamnabilă o poezie: corectă, dar ucigător de plicticoasă. M-a întrebat mai mult cu privirea despre rezultat.

— Da, sunt bune, i-am spus eu, cum se răspunde obișnuit într-o asemenea funestă ocazie…

S-a îmbujorat la faţă și m-a atacat, fără mă car să clipească din ochi:

— Atunci mi le publicaţi la revistele din capitală. Eu vă las ambele caiete… Dar să aveţi grijă, nu am nicio copie… Și „noi” vă publicăm interviul… Să-mi daţi și o fotografie, cât mai convenabilă…

Mă mir și azi cum nu l-am aruncat pe fereastra deschisă sau pe ușă. I-am replicat stăpânindu-mi nervii.

— Dacă am înţeles bine, dumneavoastră îmi propuneţi un fel de schimb în natură, un „Troc” literar…

— Aţi înţeles foarte bine… Așa se obișnuiește peste tot… După sfânta formulă: „Tu mă publici, eu te public…”

Nu i-am întins mâna la despărţire. Eram convins că interviul nu o să mai apară. Dar a apărut. Poetul respins în „afacerea” propusă, s-a răzbunat din plin și cu ferocitate. Mi-a publicat întreg rezumatul romanului de aventuri, alungându-mi astfel toţi cititorii din judeţul său…

Și tot în ziarul cu pricina, am citit, peste două săptămâni, un interviu oferit de un amic actor la o revistă din București… Și culmea coincidenţei: în revista la care amicul meu e redactor, am citit două poezii spălăcite, anoste, cenușii, semnate de amatorul de interviuri… „Trocul” reușise deplin… Ce se întâmplă oare cu scriitorii pensionari? Ei, care nu mai au reviste sau ziare în „dotare”?

Cine-i mai mare

În compartimentul în care am pătruns se ducea o conversaţie fierbinte despre fotbal.

Un domn scund și gras se revărsa ca o cascadă:

— E mai mare Dobrin decât Dumitrache… V-o spun eu!

Cineva îi ripostă:

— Mai bun e Dumitru decât toţi…

— Zexe… Dobrin e cel mai mare… Sunt doar din Pitești cu el…

— Asta nu-i un argument, îl înfruntă un tânăr slăbuţ.

— Da' ce-i, mă rog? Un pandișpan?…O aspirină?

Râse zgomotos. Apoi mi se adresă mie, dorindu-mă aliat:

— Dumneata, cine crezi că e mai mare, Dobrin sau Dumitrache?

Mă abţinui strategic:

— Nu mă pricep la fotbal…

— Glumești, domnule? De ce?

— Nu mă pricep și n-am nicio explicaţie!

Un călător care mă cunoștea, încearcă să-mi ia apărarea:

— Dumnealui e scriitor…

Domnul mic și gras sări ca o minge pe un teren de tenis (de ciment).

— Perfect… Atunci s-o luăm și pe literatură… Poţi să-mi răspunzi, dumneata, care e cel mai mare prozator român?… Dar repede!

— Eu cred în Rebreanu.

— S-avem pardon. Mă refer la scriitorii în viaţă… S-aud?

Mă stăpânisem să nu-l plesnesc. Mă agasa cu râsul său stupid. Mă zgâria pe creier. Ștergându-și sudoarea, încercă să mă ajute:

— Uite eu îţi propun trei scriitori în ordine alfabetică, spre a nu influenţa… Eugen Barbu, Fănuș Neagu și Marin Preda… Ei, care dintre ei este mai mare?

Îi răspund iritat:

— Dumneata crezi că scriitorii se judecă precum caii la curse? X a ajuns cu o mustaţă înaintea lui Y…

Mi-a luat vorba din gură:

— Eu zic că Marin Preda e mai mare ! L-am cunoscut… A fost și ia noi la Pitești!… E un fel de Dobrin în literatură… fentă, șut și gol…

— Nu te supăra, domnul meu, ai citit toate cărţile lui Barbu, Fănuș și Preda? Se poate să ai dreptate. Dar spune-mi ce cărţi ai citit?

Întrebarea l-a stânjenit în mod vădit. Și-a șters din nou fruntea și, brusc, și-a amintit că trebuie să coboare la Sinaia (eu am coborât la Brașov și l-am zărit la un geam al trenului ce mergea spre Cluj…)

În gând mi-a revenit o veche întâmplare cu un student italian. S-a bătut în viaţa sa de optsprezece ori în duel, susţinând că Dante este un poet mai mare decât Ariosto. De câteva ori a fost și grav rănit. A impresionat pe toţi literaţii renașterii pentru convingerile sale și cavalerismul cu care le-a apărat. I s-au dedicat și ode. Totodeauna era dat drept exemplu al caracterului ferm și intransigent.

În clipa când se afla pe patul morţii, duhovnicul său l-a întrebat:

— Din care cauză ai susţinut că Dante e mai mare decât Ariosto? Oare „Orlando Furioso" nu poate sta alături de „Infernul" lui Dante?

Muribundul a răspuns pocăit:

— Nu știu, părinte. În toată viaţa mea nu am citit nicio poezie semnata de Dante sau Ariosto!… Dar așa mi-a venit mie la un chef…Și, apoi, Dante are și numele mai frumos…

Și a murit împăcat cu propria sa conștiinţă.

CUPRINS

Cum am devenit brașovean, 2
La un anticariat, *4*
Un clasic eschimos la Focșani, 7
Prima mea farsă, *8*
Aplauze suprarealiste, *9*
Proiect de premiere, *11*
Cum vom descrie luna, *12*
Cum vom aseleniza, *15*
„Pegasul” cu 4 cilindri, *16*
Mă iertaţi, maestre Măinescu!, *18*
Honos atât artes… 19
Un fenomen remarcabil, *21*
Ne-au încercat furii… 22
Scurtă istorie literară, 23
Intervenţia, 25
Manuscrisul, *26*
Ingeniozitate, 27
Avem și noi un geniu, 28
Urmașul lui Harpagon, 30
Mi-a făcut-o televiziunea!, 31
Fișă de istorie literară, 32
Mai tare ca Eminescu, 35
Cum să ne recomandăm cărţile?, 37
De ce, „Nicolae Tăutu”?, 38
Voiajorul literar, *39*
Pelin de mai, 40
Călcâiul lui Achile, *41*
Literatura și sportul, *43*
O explicaţie, 44
Iată-mă redactor-șef!, *45*
Răgușeala, 47
La o șezătoare, 48
Am făcut și „spiritism”!, 50
Cât costă popularitatea, 52
De 1 Aprilie… *53*
Ogarul maestrului Cazaban, *55*
Pe catafalc un sfert de oră, *57*
Noi și Alecsandri, *59*

Pe drumuri dobrogene, *60*
Întâmplarea de la Sibiu, *61*
Coniacul lui Victor Hugo, *63*
Vrei să ajungi celebru?, *64*
Vânătoare de Anul nou, 65
Crononofagul, *67*
Unicatul, *70*
Prietenia ideală, *71*
Publicitate, 73
Un interviu cu… urmări, *74*
Cine-i mai mare, 75